

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

REALIZAREA PLANULUI — OBIECTIV CENTRAL

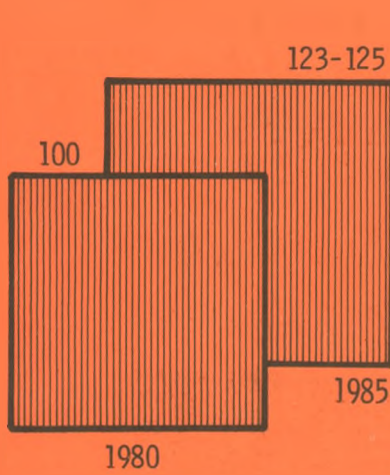

Universitatea J. P. Poni, Iași
SALA DE LECTURĂ

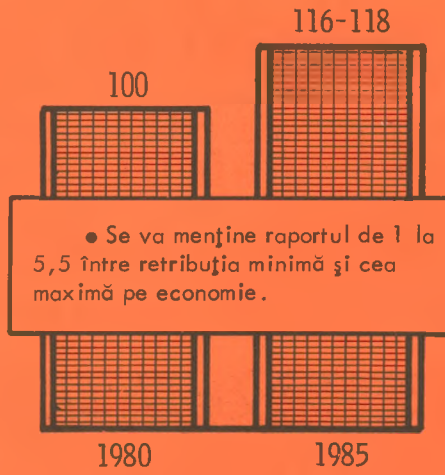
„Tot ce se întâmplă în țara noastră este destinat omului, bunăstării sale, creșterii permanente a nivelului de trai și ridicării calității vieții“

Din Manifestul Frontului Democrației și Unității Socialiste

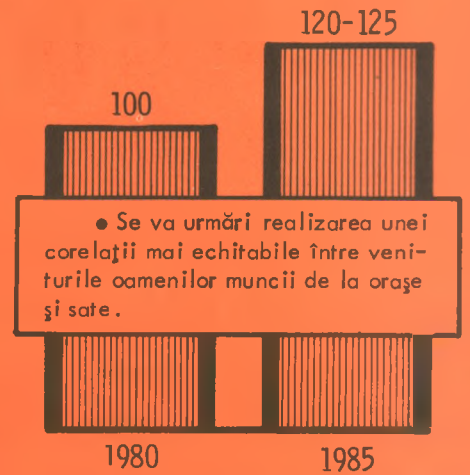
VENITURILE TOTALE REALE ALE POPULAȚIEI
-în procente-

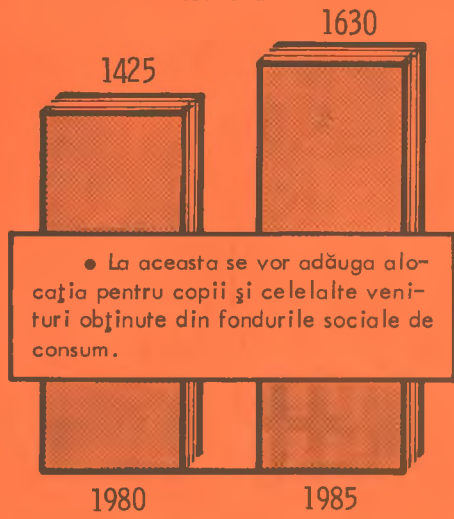
RETRIBUȚIA MEDIE REALĂ
-în procente-

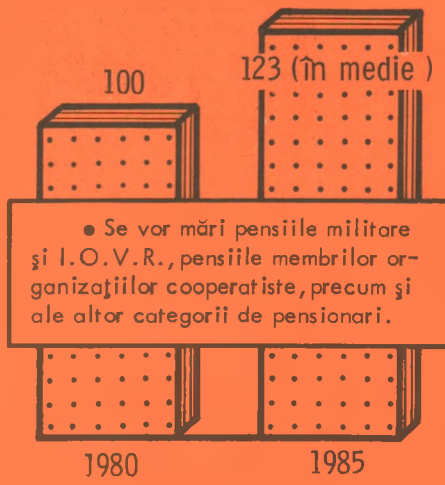
VENITURILE REALE ALE ȚĂRĂNIMII
-în procente-

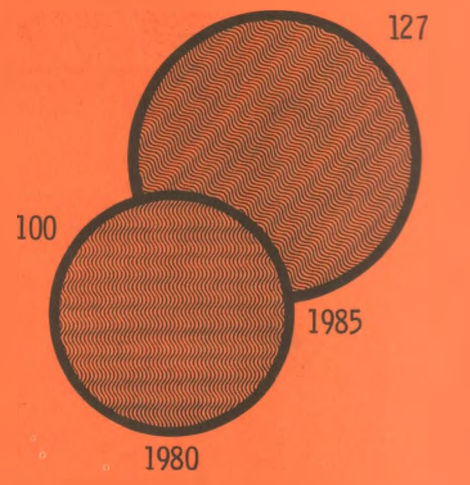
CREȘTEREA RETRIBUȚIEI MINIME
-lei lunar-

PENSIUA NOMINALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE DE STAT
-în procente-

ALOCAȚIA DE STAT PENTRU COPII
-în procente-

ÎN CINCINALUL 1981 - 1985 SE VOR CONSTRUI ȘI DA ÎN FOLOSINȚĂ :

- 1 100 000 apartamente din fondurile de investiții ale statului
- 50 000 locuri în cămine pentru nefamiliști
- circa 100 000 locuri în grădinițe
- Noi săli de clasă, ateliere, laboratoare, internate.
- 15 000 paturi de spital
- Noi cinematografe, case de cultură și cluburi.
- Noi baze sportive.

VOLUMUL DESFĂCERILOR DE MĂRFURI CU AMĂNUNTUL PRIN COMERȚUL SOCIALIST
-în procente-

VOLUMUL PRESTĂRILOR DE SERVICII CĂTRE POPULAȚIE
-în procente-

● Până în 1985 se va generaliza săptămîna de lucru de 44 ore.

Expresie a aprecierii deosebite de care se bucură aportul României la cauza păcii și colaborării, la progresul științei în slujba dezvoltării tuturor popoarelor, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte

TOVARĂSULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂSEI ELENA CEAUȘESCU

*le-au fost conferite Medaliile de aur ale Institutului
pentru problemele unei noi ordini economice internaționale*

UN AMPLU SI MOBILIZATOR PROGRAM DE ACȚIUNE PENTRU REALIZAREA PLANULUI

ESTE O TRĂSĂTURĂ caracteristică definitorie a partidului nostru preocuparea constantă pentru perfecționarea procesului construcției socialiste, pentru stimularea căutărilor creatoare, pentru încurajarea inițiativei și inventivității tuturor oamenilor muncii în scopul valorificării superioare a potențialului material și uman de care dispunem, al dezvoltării eficiente a economiei românești. Această preocupare și-a găsit o nouă reflectare în cadrul Consfățuirii de lucru care a avut loc la începutul acestei săptămîni la Comitetul Central al partidului, eveniment de primă însemnătate în cronică activității interne. Înscriindu-se în practica profund democratică a conducerii partidului, a secretarului său general, de a se întîlni în mod sistematic cu făuritorii bunurilor materiale și spirituale, cu cadrele din diverse domenii, consfătuirea a prilejuit o analiză temeinică, multilaterală a activității organelor de partid și de stat pentru perfecționarea continuă a muncii în agricultură, precum și pentru realizarea exemplară a planului în industrie și investiții, deschizînd în același timp noi orizonturi pentru îmbunătățirea permanentă a activității economico-sociale.

Orientările de ansamblu și indicațiile concrete cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului rostită cu acest prilej — rod al cunoașterii aprofundate a realităților noastre economice, al unei concepții avansate despre dezvoltarea unei economii moderne — definesc cu precizie obiectivele prioritare, pîrghiile principale și măsurile practice menite să contribuie la soluționarea unor probleme pe care le ridică mersul înainte al societății noastre, la mobilizarea tuturor energiilor creatoare ale poporului pentru îndeplinirea riguroasă a obiectivelor planului, pentru saltul la o nouă calitate, pentru perfecționarea în continuare a procesului de conducere a societății.

Recenta consfătuire s-a desfășurat într-o perioadă de puternică efervescență creatoare determinată de apropierea unui moment politic de importanță majoră prin semnificațiile sale — alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în organele locale ale puterii de stat de la 9 martie. Prin întregirea sa desfășurare campania electorală prilejuieste o largă dezbateră a problemelor politicii interne și externe a statului nostru, afirmarea puternică a unității, voinței și hotărîrii ferme a națiunii noastre de a înfăptui neabătut hotărîrile adoptate de Congresul al XII-lea, programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism. Însuflețirea cu care toți cei ce muncesc în uzine și pe ogoare, pe marile șantiere de construcții participă la întrecerea socialistă pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate în toate unitățile economice, în toate județele țării, este expresia convingerii neștrămutate a oamenilor muncii că tot ceea ce creează urmînd neabătut politica partidului contribuie la înflorirea patriei, la creșterea avuției naționale, la prosperitatea fiecărui cetățean.

Sînt demne de remarcat în acest context realizările remarcabile obținute în ultima perioadă în dezvoltarea economiei, ca și transformările înnoitoare care au avut loc în întreaga viață economico-socială a patriei. Noua calitate pe care ne-am propus să o realizăm în toate domeniile de activitate necesită acum intensificarea participării fiecărui om al muncii la vasta operă pe care o făurim, afirmarea mai puternică a conștiinței revoluționare, a responsabilității comuniste; aceasta cu atît mai mult cu cît atît în industrie cît și în agricultură s-au manifestat o serie de deficiențe și lipsuri care au făcut ca sarcinile pe anul trecut la o serie de indicatori să nu fie îndeplinite.

IN SPIRITUL indicațiilor formulate în cadrul consfățuirii **obiectivul fundamental al acestei perioade îl constituie mobilizarea tuturor forțelor pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a planului în industrie și agricultură, în investiții și la export, în toate sectoarele de activitate.** Realizarea planului reprezintă de altfel criteriul principal de apreciere a muncii organelor și organizațiilor de partid, a colectivelor din întreprinderi, a fiecărui comunist. În fața tuturor cadrelor de partid și de stat stă sarcina de a asigura un caracter mai bine organizat, mai eficient întregii activități, cerința întăririi ordinii și disciplinei, a răspunderii pentru traducerea în viață a măsurilor adoptate. În acest scop partidul militează pentru introducerea unui stil de muncă comunist, revoluționar, de înaltă exigență. „**Trebuie să punem capăt cu desăvîrșire, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, tendințelor de a îneca munca vie în hirtii și vorbărie, concentrînd activitatea în cadrul unităților productive. Cel puțin două treimi din munca fiecărui să se desfășoare jos — în întreprinderi, în unitățile agricole, de cercetare și din alte sectoare, acolo unde se hotărăște realizarea planului**“. Să nu uităm că în condițiile aplicării noului mecanism economico-financiar ale autoconducerii muncitorești și ale autogestiunii organelor de conducere colectivă din întreprinderile industriale și agricole au posibilitatea și datoria să adopte toate măsurile necesare pentru realizarea sarcinilor de plan. Este deosebit de important ca în fiecare unitate economică și județ, pe ansamblul economiei rezultatele să se situeze la nivelul maxim al condițiilor tehnice și organizatorice existente, la nivelul înaltelor exigențe ale unei economii moderne.

Un loc deosebit de important au ocupat în cadrul consfățuirii problemele dezvoltării **agriculturii**, ale realizării integrale a producției vegetale și animale planificate, asigurării livrărilor la fondul central de stat, utilizării eficiente a fondului funciar, a bazei tehnico-materiale și a forței de muncă de la sate. După cum se știe societatea noastră face eforturi considerabile în această ramură de bază a economiei românești pentru extinderea mecanizării, chimizării și irigațiilor, lărgirea plantațiilor pomicele și viticole, construirea unor complexe zootehnice moderne, de tip industrial, în așa fel încît să se asigure făurirea unei agriculturi intensive, de înaltă

„Activitatea organizatorică și politico-educativă trebuie să pună pe primul plan unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru înfăptuirea hotărârilor Congresului al XII-lea, a Programului partidului, a politicii interne și externe a României, asigurând mersul neabătut înainte al patriei noastre pe calea progresului și civilizației“.

NICOLAE CEAUȘESCU

productivitate, obținerea unor producții vegetale și animale ridicate, stabile. Cu toate acestea rezultatele obținute de unitățile agricole nu sînt pe măsura condițiilor create, a bazei tehnice-materiale existente, a experienței acumulate de oamenii muncii din agricultură, a cerințelor economiei. Și aceasta întrucît se mențin încă o serie de deficiențe în organizarea producției și a muncii, în respectarea tehnologiilor stabilite, în stilul și metodele de muncă ale organelor agricole centrale și județene, ale conducerilor unităților.

Înfăptuirea unei profunde revoluții agrare, care să cuprindă atît baza tehnico-materială cît și organizarea producției, și care să determine sporirea substanțială a producțiilor agricole, creșterea contribuției agriculturii la ridicarea nivelului de trai al populației, la dezvoltarea economico-socială a patriei presupune o preocupare susținută a lucrătorilor din agricultură pentru mai buna folosire a suprafețelor agricole, a tractoarelor și mașinilor, pentru realizarea tuturor lucrărilor în limitele perioadelor agrotehnice optime. Acestea sînt pîrghii esențiale prin a căror folosire unitățile agricole își pot rentabiliza activitatea, obținînd un volum sporit de beneficii.

În mod pregnant a ieșit în evidență importanța asigurării ordinii și disciplinei în efectuarea lucrărilor agricole. Pornindu-se de la aceasta s-a subliniat necesitatea ca în fiecare județ, consiliul popular, sub conducerea comitetului de partid, să stabilească — împreună cu organele agricole — termene pe comună obligatorii pentru întreprinderile de stat, cooperative și particulari,

termene care să corespundă condițiilor din fiecare unitate agricolă. În același scop, trebuie acordată o atenție deosebită folosirii corespunzătoare a bazei tehnice a stațiilor de mașini agricole, ceea ce impune un control și o îndrumare riguroasă a formațiilor de lucru.

Agricultura dispune în prezent de un fond de cadre valoros pentru fiecare specialitate, care poate asigura o muncă de calitate pentru toate lucrările. Este necesară însă o schimbare de mentalitate : inginerii și alți specialiști nu sînt supraveghetori, sfătuitori, ci muncitori agricoli de specialitate, care au datoria să participe la efectuarea lucrărilor — începînd cu aratul, semănatul, cu lucrările de întreținere și terminînd cu strînsul și depozitul recoltei. În legătură cu aceasta s-a subliniat și necesitatea îmbunătățirii activității consiliilor unice agro-industriale, a alegerii în conducerea acestora a unor cadre care cunosc bine problemele producției agricole, le place agricultura și pot să asigure o conducere competentă a acestor unități. Pe prim plan trebuie să se situeze creșterea răspunderii organelor și organizațiilor de partid, a cadrelor de conducere și a specialiștilor din agricultură, deplasarea centrului de greutate al întregii activități din birouri în unitățile agricole, pentru rezolvarea concretă, la fața locului, a tuturor problemelor legate de dezvoltarea producției agricole.

Este cunoscut rolul important pe care îl au zonele ne-cooperativizate ca și terenurile în proprietate personală sau date în folosință cooperativelor pentru constituirea fondului de produse agricole. Pornindu-se de la aceasta s-a insistat asupra necesității de a se acorda o mai mare

atenție folosirii posibilităților existente, în așa fel încât toți locuitorii satelor să crească animale și să lucreze pământul; organele de specialitate urmează să întocmească un program pentru fiecare județ, pentru dezvoltarea producției agricole și animaliere în toate gospodăriile. În același timp, urmează să se introducă și în orase dreptul și obligația populației de a crește animale. O asemenea orientare, întemeiată pe rațiuni economice temeinice, este menită să contribuie la sporirea producției agricole, la o mai bună acoperire a cerințelor de produse agricole.

PERFECTIONĂRILE aduse mecanismului economico-financiar în ultimii ani situează indicatorii fizici ai producției pe un loc principal în sistemul nostru de planificare. Pentru ca acești indicatori să-și exercite pe deplin rolul lor în economie trebuie să se adopte toate măsurile necesare — organizarea riguroasă a fluxului tehnologic, folosirea mai intensă a capacităților de producție, întreținerea și repararea la timp a utilajelor, aprovizionarea tehnico-materială în volumul și ritmul impuse de desfășurarea procesului de producție etc. — în vederea realizării integrale, la nivelul sarcinilor de plan, a producției fizice de către fiecare întreprindere, începând cu sectoarele producătoare de materii prime și materiale — cărbune, petrol, oțel etc. Condiții mai bune pentru atingerea acestui obiectiv au fost create încă în faza de pregătire a planului: eșalonarea echilibrată a sarcinilor pe trimestre și pe luni; asigurarea resurselor materiale în concordanță cu nivelul sarcinilor de producție; perfecționarea relațiilor de colaborare și cooperare dintre întreprinderi, a contractelor de desfacere.

În vederea valorificării optime a acestor condiții hotărâtoare sînt acum modul cum este organizată munca și cum se acționează în fiecare unitate economică. urmărirea atentă, zi de zi, a desfășurării producției, intervenția operativă a factorilor de răspundere pentru eliminarea oricăror neajunsuri, conlucrarea strînsă între beneficiari și furnizori pentru găsirea soluțiilor practice cele mai potrivite de finalizare a fabricației anumitor produse, onoarea de comenzi urgente etc. Fără a se neglija nici o latură a activității productive, atenția trebuie concentrată asupra produselor sau subsansamblelor de care depinde recuperarea neîntîrziată a restanțelor — acolo unde acestea s-au produs — în primul rînd la produsele de importanță deosebită pentru economie.

Esentială pentru realizarea producției fizice, în general a indicatorilor de plan este îndeplinirea riguroasă a planului de **investiții**. Prin alocarea în acest an a peste 244 miliarde lei urmează să fie puse în funcțiune 670 capacități de producție mai importante și să înceapă construcția altor 4000 obiective, din care o bună parte de însemnătate majoră pentru producția anilor viitori. Economia națională contează pe producția ce urmează să fie obținută în noile obiective, aceasta avînd o destinație precisă; iată pentru ce trebuie luate toate măsurile în vederea micșorării duratelor de proiectare și execuție, punerii la termen în funcțiune și atingerii parametrilor proiectați la toate noile capacități de producție. Specialiștii din ministerele titulare de investiții, din centrale și întreprinderi furnizoare și beneficiare este necesar să-și unească eforturile pentru a realiza cu prioritate investițiile prevăzute să intre în producție în acest an. Pentru ca eforturile să se concentreze asupra obiectivelor aflate în construcție, s-a prevăzut o restriângere a începerii unor noi investiții: în vederea micșorării duratei de construcție, în viitor nu se va mai admite începerea de noi obiective, pînă nu vor fi asigurate toate condițiile necesare — proiecte, contractarea utilajelor, a materiilor prime și materialelor.

Creșterea continuă a producției materiale contribuie la asigurarea în condiții din ce în ce mai bune a cerințe-

lor economiei naționale, ale consumului populației, da în același timp și la crearea unor importante disponibilități pentru **export**. Pe această bază participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii s-a lărgit în mod constant. Condițiile de pe piața internațională sînt însă astăzi extrem de dure. Menținerea pozițiilor pe care le avem în prezent, ca și cîștigarea unor noi piețe sînt nemijlocit legate de realizarea unor produse de înalt nivel calitativ, cu parametri tehnico-funcționali superiori, competitive cu produse similare fabricate în străinătate și din punct de vedere al costurilor. O cerință esențială este și livrarea promptă, în conformitate cu prevederile contractuale, a produselor destinate exportului. Pornindu-se de la faptul că în 1979 a crescut deficitul balanței de plăți, se impune o grijă permanentă din partea întreprinderilor producătoare și a celor exportatoare pentru asigurarea la timp a producției destinate exportului, în condiții de calitate ireproșabilă, în vederea realizării integrale a planului de export, a valorificării produselor la nivelul prețurilor de pe piața mondială.

Cuvîntarea secretarului general al partidului la consfătuire a subliniat necesitatea ridicării nivelului calitativ al întregii activități economice, sporirii considerabile a **eficienței** producției materiale și pe această bază a avuției naționale. Creșterea eficienței, considerată ca una din condițiile esențiale ale depășirii stadiului de țară în curs de dezvoltare, presupune o acțiune conjugată pentru ridicarea productivității muncii, mărirea randamentului fondurilor fixe, micșorarea cheltuielilor de producție, îndeosebi a celor materiale, recuperarea și reintroducerea în producție a resurselor re folosibile, recondiționarea pieselor scoase din uz etc. Contribuția acestor factori, diferită ca amploare, este foarte importantă. Să luăm, de pildă, îmbunătățirea raportului dintre cheltuielile materiale de producție și valoarea nou creată. Calculele arată că la nivelul acestui an diminuarea cu un procent a ponderii cheltuielilor materiale în produsul social echivalează cu un spor al venitului național de 14 miliarde lei, creîndu-se astfel surse suplimentare de fonduri pentru dezvoltarea economiei și ridicarea nivelului de trai. Apreciind că România dispune de puține surse de materii prime și energie și că în domeniul consumurilor specifice există încă rezerve importante, partidul cere tuturor unităților economice să ia toate măsurile necesare pentru valorificarea superioară a materiilor prime și energiei, pentru a obține din fiecare tonă de materii prime o valoare maximă în producție prelucrată, îndeosebi pentru export.

IN CADRUL procesului amplu al dezvoltării multilaterale a economiei românești, anul 1980 are o importanță aparte, reprezentînd anul în care se finalizează eforturile întregului popor consacrate îndeplinirii integrale a sarcinilor actualului cincinal și, în același timp, o bază solidă de pe care se va trece la realizarea obiectivului fundamental al cincinalului viitor — continuarea de pe o treaptă superioară a îndeplinirii Programului partidului, creșterea în ritm susținut a economiei naționale, afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, trecerea la o nouă calitate a întregii activități economice și sociale. Conștiința că țelul final și rațiunea supremă a activității partidului nostru constau în ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, oamenii muncii de pe întreg cuprinsul țării desfășoară o intensă activitate creatoare pentru realizarea planului pe acest an, a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea de dezvoltare în ritm înalt a economiei, pentru transpunerea în viață a întregii politici interne și externe a partidului pentru progresul și prosperitatea României socialiste.

Stere GLOGA

Intensificarea activității pentru înlăptuirea unui nou salt în dezvoltarea agriculturii

POLITICA AGRARĂ a Partidului Comunist Român, elaborată cu contribuția esențială și sub îndrumarea permanentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, situează agricultura printre ramurile de bază, prioritare, de ale cărei rezultate depinde într-o bună măsură și dezvoltarea industriei, a întregii economii naționale și, implicit, ridicarea standardului de viață al tuturor oamenilor muncii. Îndeplinirea importantelor sarcini ce revin agriculturii în acest an impune mobilizarea plenară a tuturor forțelor pentru folosirea deplină și rațională a fondului funciar, utilizarea eficientă a bazei materiale și a forței de muncă, intensificarea aplicării în producție a rezultatelor cercetării științifice, extinderea acțiunilor de cooperare și asociere între unitățile agricole de pe raza fiecărui consiliu unic agroindustrial. Pornind de la **necesitatea îmbunătățirii radicale a activității tuturor unităților din agricultură**, a îndeplinirii exemplare a sarcinilor ce revin acestei ramuri, recenta Constătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. și plenara Consiliului Național al Agriculturii au analizat temeinic, cu răspundere rezultatele din anul trecut, au evidențiat deficiențele care trebuie înlăturate cu hotărâre din întreaga activitate agricolă, au stabilit măsuri și acțiuni concrete pentru punerea mai deplină în valoare a marilor rezerve de care dispune agricultura, pentru sporirea producției și eficienței economice.

Agricultura — un domeniu cu însemnate rezerve

ÎN 1979, deși condițiile climatice nu au fost dintre cele mai favorabile, s-a obținut o producție globală cu 5% mai mare, decât în anul precedent. Înregistrându-se sporuri la majoritatea culturilor. Producția de cereale a depășit 19 milioane tone, cea de sfeclă de zahăr peste 6 milioane tone, cartofi de toamnă 4,1 milioane tone, legume 3,5 milioane tone, struguri și fructe 3,2 milioane tone. Rezultate bune s-au obținut și în creșterea animalelor, atât în ceea ce privește efectivele, cât și producția acestora. Potrivit recensământului, de la începutul acestui an, efectivele de animale au crescut la toate speciile, fiind de 6,5 milioane bovine, 10,9 milioane porcine și 16,2 milioane ovine și caprine. Cu toate acestea, **producția vegetală și animală nu s-a ridicat la nivelul prevederilor de plan, datorită unor deficiențe în organizarea producției și a muncii, în folosirea suprafețelor agricole, a terenurilor irigate, în aplicarea tehnologiilor, în recoltarea la timp și fără pierderi a producției, în utilizarea tractoarelor**

și mașinilor agricole, precum și în asigurarea bazei furajere pentru zootehnie; cu toate că nevoile de consum au fost acoperite, nerealizările din producția agricolă au avut influențe considerabile asupra nivelului realizărilor din industria alimentară și ușoară, precum și a gradului de îndeplinire a planului de export al produselor agroalimentare. S-au produs abateri de la disciplina tehnologică și au fost dispersate unele culturi, în special inul de fibră. Lucrările de bază ale solului, deși s-au executat din toamnă pe întreaga suprafață prevăzută, au fost în multe zone de calitate necorespunzătoare, cu resturi vegetale și neîngropate, care au îngreunat pregătirea terenurilor înainte de însămînțare și au solicitat un consum mai mare de energie. La acestea se adaugă depășirea perioadei optime de semănat și mai ales realizarea unor densități mici la hectar. Rezultatele nesatisfăcătoare obținute în zootehnie s-au datorat în principal nerealizării indicilor de natalitate, unor pierderi prea mari prin mortalitate sau sacrificări de necesitate, nerealizării sporului în greutate și menținerii unor greutate mici la livrarea animalelor. Totodată, nivelurile producțiilor la toate culturile furajere au fost necorespunzătoare atât în ogor propriu, cât mai ales în cultură dublă; la fel și pe pajiștile naturale. Nu a existat o preocupare suficientă pentru recoltarea, depozitarea și utilizarea subproduselor agricole furajere, înregistrându-se cazuri când acestea au fost utilizate ca îngrășăminte naturale sau lăsate pe câmp, expuse degradării, nemaiputând fi utilizate cu eficiență în furajare.

Unitățile agricole care au aplicat cu consecvență indicațiile cu privire la concentrarea și specializarea producției, ca și cele privind o mai bună folosire a pământului și a bazei materiale, perfecționarea tehnologiilor care au organizat bine producția, au întărit ordinea, disciplina și răspunderea în muncă, au obținut recolte mari la hectar, mult superioare mediei pe țară, ceea ce dovedește că agricultura dispune încă de mari rezerve, a căror punere deplină în valoare va permite îndeplinirea integrală a programelor stabilite.

1980 — an de cotitură radicală

PE ANSAMBLUL AGRICULTURII, planul pe 1980 prevede ca, în condițiile unui an agricol normal, să se obțină o producție globală de 148,3—163,8 miliarde lei, cu 10,4—22,0%, mai mult decât cea obținută anul trecut. Producția totală de cereale va ajunge la 26 milioane tone, sfeclă de zahăr 9,4 milioa-

ne tone, oleaginoase 2 milioane tone, plante textile 650 mii tone, cartofi de toamnă 5,1 milioane tone, legume de câmp 5,2 milioane tone, struguri și fructe 4,4 milioane tone. Efectivele de animale vor trebui să atingă la sfârșitul anului peste 7,6 milioane bovine, 13 milioane porcine, peste 19,5 milioane ovine și caprine și peste 58 milioane păsări ouătoare. Corespunzător efectivelor și randamentelor sporite, se prevede ca producția totală de carne în viu să ajungă la aproape 3,1 milioane tone, lapte 71 milioane hl, lână 54 mii tone și 7,2 miliarde ouă.

Îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economico-socială cere în mod imperios îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan din agricultură, a programelor de sporire a producției vegetale și animale; aceasta a antrenat încă din toamna anului trecut măsuri complexe care, completate cu cele din acest an, să garanteze îndeplinirea sarcinilor esențiale conținute în realizarea randamentelor prevăzute. Așa, de exemplu, în toamnă s-a realizat integral programul de însămînțări la păioase; continuă aplicarea fazială a îngrășămintelor chimice pe suprafețele nefertilizate în toamnă, asigurând un echilibru optim între elementele fertilizante; s-au asigurat semințele necesare pe structura de culturi stabilită în plan.

În prezent, în consiliile unice se acționează în vederea organizării formațiilor mari de tractoare și mașini agricole, conduse direct de specialiști, cu răspunderi precise pentru realizarea productivității pe fiecare agregat și încadrarea în perioadele optime de execuție a lucrărilor. În același timp, s-a stabilit și a început aplicarea programului pentru actuala campanie, urmărindu-se cu precădere executarea lucrărilor în perioadele optime și asigurarea densităților prevăzute în tehnologii.

Un element nou îl constituie sistemul de îndrumare și control, pe faze de vegetație ale fiecărei culturi în parte, corelat și cu sistemul de finanțare care va permite încasarea contravalorii producției livrate și echilibrarea veniturilor cu cheltuielile la toate unitățile agricole, inclusiv la cele care au în prezent unele greutăți financiare. Realizarea unui efort sporit pentru organizarea riguroasă a producției și a muncii în agricultură după criteriile de organizare industrială, va permite cu siguranță realizarea unui salt revoluționar, cu consecințe deosebit de importante în creșterea eficienței economice a întregii activități.

Fondul funciar — folosit eficient

ÎNDEPLINIREA exemplară a planului pe anul în curs, ultimul din actualul cincinal, impune luarea în continuare a unui complex de măsuri care să canalizeze eforturile și competența spre problemele cardinale, o mai mare mobilitate în adoptarea unor noi metode de organizare a producției și a muncii, capabile să mobilizeze rezervele de care dispune agricultura.

Aplicând cu consecvență indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, potrivit cărora pământul reprezintă o mare avuție națională care trebuie apărată cu fermitate, iar creșterea potențialului de producție a fondului funciar constituie

un factor prioritar în dezvoltarea agriculturii, Consiliul Național al Agriculturii a recomandat limitarea la minimum a scoaterilor din circuitul agricol și luarea de măsuri pentru a se reda agriculturii toate suprafețele scoase temporar din acest circuit. Organele agricole sînt chemate să întreprindă acțiuni concertate pentru sporirea capacității de producție a pămîntului, să aplice măsuri de îmbunătățire a exploatării lucrărilor hidroameliorative, îndeosebi a celor de irigații. Organizarea, în cadrul consiliilor, a sectoarelor unice de hidroameliorații, va trebui să asigure administrarea și întreținerea în bune condiții a tuturor sistemelor, cultivarea în regim irigat a întregii suprafețe amenajate, respectîndu-se structura culturilor irigate și tehnologiile specifice acestor condiții, precum și alocarea corespunzătoare a factorilor de creștere a producției. Sînt în curs acțiuni concrete care să asigure executarea integrală a programului de lucrări pentru combaterea excesului de umiditate și a eroziunii. S-a întreprins repartizarea teritorială judicioasă a culturilor, ținîndu-se seama de favorabilitate, de condițiile pedoclimatice și posibilitățile de irigare specifice fiecărei zone și microzone, acordîndu-se o atenție deosebită și zonelor colinare și submontane.

Optimizarea factorilor de producție

SPORIREA producției impune și asigurarea la nivel optim, a factorilor de producție. Asigurarea unor semințe de calitate constituie o problemă prioritară de care răspund stațiunile de cercetări și unitățile specializate în producerea lor, consiliile unice agroindustriale revenindu-le sarcina să urmărească modul în care sînt folosite acestea (aplicînd tehnologiile stabilite pentru zona respectivă) și comportarea în producție a soiurilor și hibrizilor repartizați.

Sectoarele unice de chimizare au un rol deosebit în întocmirea și aplicarea integrală a programelor de fertilizare a culturilor, utilizarea erbicidelor și efectuarea tratamentelor de combatere a bolilor și dăunătorilor.

Mecanizarea într-o mai mare proporție a lucrărilor este în răspunderea directă a stațiunilor de mecanizare, care vor angaja executarea lucrărilor agricole prin secțiile de mecanizare, pe bază de contracte de cooperare, în condiții de răspundere economică pentru realizarea producțiilor planificate. Executarea lucrărilor ar trebui să se facă cu formații mari de lucru, dotate corespunzător nevoilor și conduse direct de specialiștii din unități, care răspund atât de realizarea producțiilor prevăzute, cît și de utilizarea eficientă a utilajelor agricole.

Disciplina tehnologică — element hotărîtor

TRĂGÎND ÎNVĂȚĂMINTE din neajunsurile care au existat în multe unități, consiliile unice agroindustriale trebuie să stabilească și să urmărească, împreună cu conducerea unităților agricole, respectarea densității optime a plantelor pe fiecare cultură și solă, în-

sămînțarea întregii suprafețe prevăzute în epoca optimă, mai devreme decît în mod obișnuit, pentru a asigura perioada necesară vegetației și ajungerea la maturitate cît mai devreme în toamnă.

O acțiune prioritară în acest an o constituie asigurarea necesarului de materii prime al industriei alimentare și ușoare; măsuri deosebite sînt prevăzute pentru concentrarea sfeclei de zahăr în zonele de favorabilitate ridicată și în unitățile cu posibilități depline de întreținere și recoltare, amplasarea cu prioritate pe terenuri irigate, asigurîndu-se o fertilizare corespunzătoare și o densitate de cel puțin 80—90 mii plante recoltabile la hectar.

Noile forme de organizare a activității horticole, în cadrul consiliilor unice — așa cum s-a subliniat și la recenta ședință — vor permite să se realizeze amplasarea mai bună a legumelor pe terenuri irigate, luînd măsuri de aplicare strictă a normelor tehnologice pentru fiecare cultură, în așa fel încît să se poată realiza întreaga producție de legume timpurii și de vară pînă în luna august. Consiliile vor acționa în continuare pentru realizarea de noi plantații intensive, în masive, de pomi și vii, prin asocierea unităților agricole și promovarea de noi acțiuni de cooperare care să ducă la creșterea producției.

O nouă calitate în zootehnie

CREȘTEREA animalelor, unul din sectoarele de bază ale agriculturii, va rămîne în continuare o orientare prioritară în strategia intensificării agriculturii. Înfăptuirea marilor sarcini de plan ce revin acestui sector pe anul în curs solicită îmbunătățirea radicală a activității de reproducție a animalelor, luîndu-se toate măsurile pentru realizarea programului de montă și fătări, obținerea unor indici de natalitate superioari, asigurarea respectării regulilor de zooigienă, ca și îmbunătățirea asistenței sanitare-veterinare, vizînd reducerea pierderilor prin mortalități și a tăierilor de necesitate.

Lichidarea deficiențelor care se mențin de mai mulți ani în creșterea bovinelor impune măsuri hotărîte de exploatare eficientă a efectivelor matcă, de asigurare a unei furajări echilibrate, de cazare și îngrijire corespunzătoare pentru a se menține vacile în producție cel puțin 8 ani, de organizare a fermelor specializate pentru creșterea tineretului femel, cu preluarea întregului disponibil de vițele, astfel încît cel puțin 75—80% din cele născute cu doi ani în urmă să intre în efectivul matcă. Pentru îmbunătățirea indicatorilor de reproducție se va trece la gruparea vacilor pe stări fiziologice, recuperarea prin tratament a celor infecunde, instruirea personalului care lucrează la montarea artificială și plata întregului personal muncitor în funcție de realizarea planului la vițe.

Sporirea efectivului și a producției de carne de porc va avea la bază ameliorarea în special a activității de producție din complexe de tip industrial, prin creșterea potențialului genetic al mătci și reținerea pentru prăsilă a scrofițelor care provin din mame cu o bună capacitate de alăptare, se-

lecționate încă de la fătare și crescute special pentru reproducție. Realizarea programului de carne de porc se va baza și pe darea în exploatare a unor noi complexe, intensificarea modernizării capacităților existente, paralel cu concretizarea cooperării în producție, între complexe și fermele din sectorul gospodăresc sau crescătorii individuale. Pentru a îndeplini planul de carne cu un efectiv mai mic este necesară creșterea greutății medii de livrare la minimum 110 kg.

La ovine se urmărește îmbunătățirea natalității, prin folosirea mai intensă la reproducție a efectivelor de oi și mioare, eșalonarea fătărilor în cea mai bună perioadă a anului (pentru a realiza cel puțin 100 de miei de la 100 de oi), executarea unui program suplimentar de montă timpurie în martie—iunie, reducerea pierderilor prin mortalități și tăieri de necesitate.

Una din problemele deosebite care condiționează realizarea planului producției animale o constituie asigurarea integrală și de calitate corespunzătoare a întregului necesar de furaje concentrate și de volum, într-un sortiment adecvat cerințelor unei furajări raționale pentru fiecare specie și categorie de animale.

În această direcție, s-a instituit un program prioritar de creșterea producțiilor medii și optimizarea structurii plantelor de nutreț, vizînd realizarea a cel puțin 8000 U.N./ha. În același timp, se vor strînge toate produsele vegetale secundare, care vor fi păstrate în bune condiții și preparate corespunzător pentru îmbunătățirea conținutului asimilabil, folosind integral și produsele secundare și subprodusele din industria alimentară.

Punerea în valoare mai deplină a paștelor naturale va contribui de asemenea, la augmentarea bazei furajere, cu o contribuție esențială mai ales în creșterea bovinelor și ovinelor.

Eficiență economică ridicată

ANUL ACESTA trebuie să constituie un an de cotitură și în ceea ce privește eficiența economică în activitatea din agricultură, întreprinzînd în acest scop un complex de măsuri vizînd scăderea ponderii cheltuielii materiale, sporirea productivității muncii și a eficienței fondurilor de producție, ridicarea rentabilității fiecărei culturi, specii și categorii de animale. O preocupare susținută pe multiple planuri trebuie să urmărească îmbunătățirea situației economico-financiare a cooperativelor mai slab dezvoltate, pentru rentabilizarea activității acestor unități în următorii 2—3 ani.

Oamenii muncii din agricultură, insuflecți de îndemnul și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, vor depune eforturi capabile de a transforma anul agricol 1980 într-o etapă de maximă și responsabilă angajare a forțelor umane și materiale în scopul îndeplinirii exemplare a sarcinilor importante ce revin agriculturii din programul de înflorire a României socialiste, de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii din patria noastră.

Ilie O. POPESCU

Plan • Angajamente

PRODUCȚIA FIZICĂ — LA NIVELUL SARCINILOR DE PLAN

UNUL DIN obiectivele principale spre care sînt concentrate energiile oamenilor muncii din unitățile Centralei industriale de mașini și utilaje pentru industria ușoară (C.I.M.U.I.U.) este îndeplinirea integrală a indicatorului producției fizice la toate grupele de produse, inclusiv recuperarea restanțelor înregistrate în 1979 la unele grupe de utilaje tehnologice, la mașini-unelte și piese de schimb (tabelul), datorită cărora unități ale centralei nu și-au onorat integral obligațiile contractuale. Este cazul mașinilor de filat la care pe total centrală au rămas restante peste 100 bucăți și mașini de țesut unde s-a înregistrat un minus de circa 170 de asemenea utilaje.

Principalele cauze care au condus în 1979 la nerealizarea sarcinilor planificate la producția fizică, implicit a producției marfă și nete, constau în:

1 **Intârzierea în execuția termenilor a unor obiective de investiții.** Cel mai semnificativ exemplu în această privință îl constituie capacitatea de producție de 4000 t/h utilaje (mașini de filat) prevăzută a fi racordată circuitului productiv în sem. I 1979 la întreprinderea „Unirea” din Cluj-Napoca. Dar, datorită faptului că Trustul de construcții industriale Cluj nu a creat la timp fronturi de lucru la montaj, conform graficului (lucrări care revin beneficiarului), intrarea în funcțiune s-a realizat parțial și cu intârziere.

O situație asemănătoare o prezintă și realizarea obiectivelor de investiții de la întreprinderea „Tehnometal” din București. Și aici, lucrările de construcții-montaj executate de T.C.I.A.Z. sînt foarte mult rămase în urmă, încît termenele de punere în funcțiune prevăzute inițial vor fi simțitor intîrziate. Toate acestea s-au repercutat negativ în activitatea întreprinderilor, care nu au avut la dispoziție capacitățile necesare pentru realizarea unei părți din producția fizică.

Desigur, întreprinderile în cauză erau datorate să acorde mai multă atenție utilizării la un nivel cît mai ridicat a capacităților existente pentru a suplini intârzierile în punerea în funcțiune a noilor obiective. În anul trecut, însă, indicii de utilizare al mașinilor și utilajelor a fost în ansamblu pe centrală cu 1,3 puncte sub prevederi. Dacă unele întreprinderi ca „Metalotehnica” și „Imatex” din Tg. Mureș, „Nicovala” — Sighișoara s-au situat cu 2,5% pînă la 0,8% peste prevederi, la altele — I.U.P.S. Botoșani (—15%), I.U.P.S. Lugoj (—3,6%) și „Amit” — București (—1%) indicii de utilizare s-a situat sub prevederi.

2 **Neajunsuri în aprovizionarea tehnico-materială și în derularea cooperărilor interuzinale.** Datorită neprimirii în termenele contractuale a unor subansamble (batiuri, montante, sănii și mese) de la I.M. Alba Iulia, a peste 21 000 cilindri de tratare pentru mașinile de filat viscoză de la I.P.A.U.S. București, a circa 5 500 fuse pentru mașinile de dublă torsiune etc., întreprinderea „Unirea” — Cluj-Napoca a înregistrat în 1979 un minus de producție de aproape 190 mil. lei. La această situație a contribuit și neprimirea unor importuri de completare, care au afectat realizarea și livrarea unor mașini de rectificat și altele.

3 **Schimbarul structurii producției ca și neomologarea în timp util a unor noi tipuri de mașini.** În prima situație s-a aflat întreprinderea „Imatex” — Tg. Mureș care, preluînd de la „Unirea” — Cluj-Napoca executarea mașinilor de țesut mătase i-a trebuit mult timp ca să-și însușească documentația și să pregătească SDV-urile și execuția în serie a acestora. Dificultatea decurge însă și din intârzierea înregistrată la întreprinderea „Unirea” pentru realizarea noilor capacități la care ne-am referit mai înainte, motiv pentru care aceasta nu s-a grăbit să renunțe mai din vreme la utilajele care urmau a fi transferate la „Imatex”.

Cît privește intârzierea omologării noilor produse și avizarea intrărilor în fabricația de serie, cauzele sînt diferite: lipsa condițiilor de efectuare a probelor tehnologice, de experimentare, decalarea (intârzierea) unor investiții la beneficiar, insuficiența colaborare și promptitudine între proiectant, executant și beneficiar. Din astfel de motive s-a intîrziat omologarea și

apoi a fost sistată fabricarea și livrarea de către „Unirea” — Cluj-Napoca a circa 240 bucăți de mașini pentru filat viscoza necesare întreprinderilor de profil din ramura chimiei.

4 **Decalarea unor investiții și a fondurilor necesare achiziționării utilajelor contractate de unii beneficiari creează o altă categorie de greutăți întreprinderilor producătoare. Din același motiv la sfîrșitul anului trecut în întreprinderile din centrală se acumulase un stoc de utilaje nelivrate și neachitate de peste 200 milioane lei.**

T RĂGIND învățămintele necesare din cele petrecute în anul trecut, centrala și unitățile sale au trecut din timp la luarea măsurilor necesare pentru ca în anul 1980 ele să nu se mai repete, pentru a realiza ritmic atît prevederile de plan, cît și livrările către beneficiari. În principal, direcțiile de acțiune preconizate se referă la îmbunătățirea procesului de asimilare și modernizare a produselor, la efectuarea în termene mai scurte a noilor obiective de investiții. Cum se derulează de fapt aceste acțiuni?

• **Urmărirea și analizarea lunară și în unele cazuri săptămînală în birourile executive ale întreprinderilor și centralei a realizării producției fizice stabilite în graficele direcționale.** Se are în vedere, în primul rînd, utilizarea deplină a capacităților de producție existente. Au fost prevăzuți indicii de utilizare a fondului de timp al mașinilor unelte cît și a altor utilaje de așa natură încît să asigure un randament sporit, corespunzător

Realizarea unor indicatori de plan în 1979 și nivelul lor planificat în 1980 (%)

	1979	1980
Producția netă	98,3	116,7
Producția marfă	97,2	116,9
Producția fizică:		
— utilaje tehnologice	104,4	116,6
— piese de schimb	96,6	—
— mașini-unelte	67,2	—
Productivitatea muncii	97,0	114,8
Investiții	100,8	—
din care C + M	65,6	—

sarcinilor de plan pe 1980 — la care se adaugă și restanțele din 1979. În sprijinul acestei acțiuni, s-a introdus și se extinde programarea și urmărirea producției pe calculator la „Unirea” — Cluj-Napoca, „Imatex” — Tg. Mureș și „Tehnometal” — București. Măsura respectivă conduce la întocmirea mai corectă a specificațiilor de aprovizionare, asigură o ritmicitate a producției și un decalaj minim între sectoarele de prelucrare și cele ce finalizează producția. Totodată, s-au îmbunătățit programele din întreprinderi privind extinderea deservirii mai multor mașini unelte de către un muncitor.

• **Constituirea la întreprinderile producătoare a unor colective mixte de cercetători, ingineri tehnologi și specialiști din producție pentru acordarea de asistență tehnologică și luarea de măsuri operative pentru realizarea noilor mașini și utilaje.** Măsura este binevenită și va impulsiona procesul de modernizare a producției. De asemenea, proiectarea va trebui să-și îmbunătățească substanțial documentarea și graficele de realizare în avans a unor proiecte, astfel încît termenele de fabricație să fie cît mai scurte. Eforturile acestea se vor îndrepta spre obținerea unor familii de utilaje prin folosirea de elemente tipizate și unificate cu consumuri reduse de materiale, energie, manoperă și parametri competitivi.

• **Intrarea în funcțiune la termenele reprogramate și programate a noilor capacități.** După ample analize între factorii implicați, au fost stabilite termene noi pentru intrarea în funcțiune a capacităților restante cît și măsurile necesare pentru realizarea întocmai a investițiilor programate pe 1980. Scotim necesară pentru înfăptuirea măsurilor preconizate o colaborare mai strînsă între beneficiari, constructori, cercetători și proiectanți pentru realizarea operativă a tuturor neajunsurilor ce mai pot avea loc în procesul investițional.

E VIDENT, sînt prevăzute și alte măsuri menite să asigure realizarea planului pe 1980, cît și pe actualul cincinal. Merită relevat faptul că, în luna ianuarie din acest an, planul la producția fizică (utilaje tehnologice) la nivel de centrală a fost îndeplinit în proporție de 102,4%, recuperîndu-se astfel și o restanță de peste 100 milioane lei. din anul anterior. Continuînd pe acest drum și punînd în practică indicațiile recentei consfătuiri de lucru de la C.C. al P.C.R., atît centrala cît și unitățile vor reuși să încheie actualul cincinal cu prevederile realizate, creîndu-și o bază bună pentru trecerea la înfăptuirea noilor sarcini din perioada 1981—1985.

Gh. DRĂGHICI

PLANUL DE INVESTIȚII

CONCENTRAREA EFORTURILOR PE OBIECTIVELE PRINCIPALE

INVESTIȚIILE realizate în 1979 au marcat sporuri importante față de 1978 (de peste 5%), contribuind la înzestrarea economiei cu peste 760 noi capacități de producție principale și 191 mii noi locuințe. Comparativ însă cu sarcinile planificate, în realizarea investițiilor pe anul trecut s-au manifestat anumite rămăneri în urmă atât în realizarea volumului de investiții planificat (12,7% nerealizări la total și 18,1% la construcții-montaj), cât și în punerea în funcțiune a unor capacități de producție și obiective social-culturale. Una dintre cauzele principale ale restanțelor a constituit-o dispersarea simultană a potențialului organizațiilor de con-

strucții, proiectanților și furnizorilor de utilaje și materiale de construcții pe un număr mare de obiective de investiții cu valori mici.

Care este în 1980 față de anii trecuți gradul de concentrare a eforturilor în investiții? Ce obstacole apar în calea concentrării fronturilor de lucru și cum pot fi ele înlăturate? — sînt întrebări la care își propune să răspundă acest articol din serialul de materiale* consacrat de „Revista Economică” problematicii majore a polarizării activității de investiții asupra obiectivelor principale.

Dimensiunile concentrării — cauze și influențe

ANALIZÎND obiectivele prevăzute în planul de investiții pe anul 1980 în comparație cu cele înscrise în planul pe 1979 se constată că o serie de titulari de investiții au depus eforturi serioase

se cuprind pe bază de documentații tehnico-economice aprobate, unele centrale industriale și ministere continuă să mărească numărul obiectivelor înscrise în plan cu o serie de capacități pentru care nici nu s-a început proiectarea acestora. Un exemplu edificator îl reprezintă Centrala industrială de utilaj tehnologic și material rulant din M.I.C.M., care a înscris în planul de

alocațiilor de plan de multe milioane de lei și crearea unei surse de nerealizări atât la beneficiar cât și la constructor.

De asemenea, obiectivul „Instalație de negru de fum”, din cadrul Combinatului petrochimic Borzești a fost înscris în plan de către Centrala industrială de rafinării și petrochimie din Ploiești cu termen de începere în trim. II 1980, cu toate că nota de comandă este abia în analiza Consiliului tehnico-economic al Ministerului Industriei Chimice. Ea urmează să mai parcurgă o cale lungă pînă la aprobare pentru ca numai după aceea să înceapă elaborarea proiectului de execuție — fapt ce va îngreuna luarea, în timp util, a celorlalte măsuri necesare pentru atacarea lucrării la termenul planificat. Dar, astfel de obiective de investiții înscrise în plan de către întreprinderi, centrale și ministere (cu toate că acestea ar fi putut să le elimine avînd condiții să cunoască dacă au documentații

Tabelul nr. 1
Concentrarea eforturilor pe obiectivele principale la unii titulari de investiții în acest an — în % —

Titulari de investiții	Scăderea numărului de obiective de investiții în 1980 față de 1979	Creșterea valorii medii de plan pe obiectiv la structura construcții-montaj în 1980 față de 1979
Consiliul popular al județului Mehedinți	7,5	15,0
Centrala industrială siderurgică Galați	6,1	15,6
Consiliul popular al județului Timiș	4,4	14,1
Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor	1,9	24,1

pentru concentrarea mijloacelor din investiții pe un număr mai mic de lucrări și anume pe obiectivele principale (tabelul nr. 1)

Alături de un asemenea mod eficient de a gândi și a acționa, au existat însă alți titulari de investiții care, în loc să restrîngă numărul de obiective atacate simultan și să-și concentreze potențialul la acele lucrări care au condiții asigurate pentru realizarea lor ritmică, își dispersează și mai mult — prin planul pe 1980 — mijloacele disponibile, forța de muncă și fondurile bănești afectate, în comparație cu anul 1979 (tabelul nr. 2). Este de remarcă că cele mai multe capacități de producție care n-au fost puse în funcțiune la termenul planificat în anul trecut se localizează tocmai la titularii care nu acționează în sensul concentrării forțelor disponibile în investiții.

CUM se ajunge la proliferarea obiectivelor atacate concomitent, ce împiedică restrîngerea mai operativă a numărului de obiective aflate în execuție prin punerea lor mai operativă în funcțiune?

*) Materialele din cadrul acțiunii „Concentrarea eforturilor în investiții pe obiectivele principale” au fost publicate în „R.E.” nr. 21, 23, 27, 30, 27 din 1979.

1 Prima problemă o constituie înscrierea în plan a unor obiective la care nici nu s-a început proiectarea. Deși prevederile normative în vigoare specifică că „în planurile anuale, investițiile

Tabelul nr. 2
Sporirea numărului de obiective atacate simultan în acest an la unii titulari de investiții — în % —

Titulari de investiții	Creșterea numărului de obiective în execuție simultan în 1980 față de 1979	Scăderea valorii de plan pe obiectiv la structura construcții-montaj în 1980 față de 1979
● Ministerul Industriei Chimice	55,3	54,4
din care :		
— Centrala industrială de rafinării și petrochimie	83,9	52,8
— Centrala industrială de îngrășăminte chimice	84,7	60,0
● Ministerul Industriei Construcțiilor de Masini	33,1	18,5
● Ministerul Comerțului Interior	32,7	33,3
● Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții	28,8	54,2
● Ministerul Industriei Metalurgice	26,7	13,6
din care :		
— Centrala industrială de prelucrări metalurgice	48,1	39,7
● Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei	22,6	12,1
● Consiliul popular județean Galați	17,4	19,5
● Consiliul popular județean Maramureș	15,5	4,5

investiții pe anul 1980 cu termen de începere a execuției în trimestrul I, obiectivul „Extinderea centralei termice de zonă de la întreprinderea de utilaj greu „Progresul” Brăila, cînd pentru acest obiectiv nici nu s-a început elaborarea notelor de comandă și cu atât mai puțin a proiectelor de execuție. Consecința este blocarea inutilă a

aprobată sau nu) se constată — din păcate — și la alte centrale industriale. Această situație produce, pe lîngă blocarea unor mijloace și fonduri de investiții la obiective nepregătite să in-

Gh. RUSCANU

(Continuare în pag. 10)

Construcțiile de mașini — o contribuție importantă la realizarea planului de export

IMPLICATA profund în realizarea obiectivelor prevăzute de directivele Congresului al XII-lea al partidului, industria construcțiilor de mașini are azi o pondere de 34% în totalul industriei țării, aducând un aport însemnat în procesul industrializării echilibrate și dinamice a economiei naționale. În prezent, industria constructoare de mașini este capabilă să asigure în proporție de peste 75% dotarea tehnologică a obiectivelor de investiții. Realizăm astăzi în numai două zile întreaga producție a construcțiilor de mașini din România anului 1938.

Anul 1979 s-a caracterizat prin menținerea unui ritm rapid de dezvoltare a industriei construcțiilor de mașini — 13,5% ritm general de volumul important de investiții alocate — peste 25 miliarde de lei, materializate în punerea în funcțiune a circa 200 noi capacități de producție. În același timp a. depășit prevederile inițiale pentru primii 4 ani ai cincinalului cu peste 20 miliarde lei producție industrială, spor obținut în proporție de 80% pe seama creșterii productivității muncii în acest sector.

Un export dinamic cu exigențe crescînde

DEZVOLTAREA și diversificarea producției, orientarea ei mai pregnantă spre cerințele pieței externe, asimilarea de produse noi, cu performanțe sporite au permis reducerea importurilor pentru investiții și producție, iar exportul a crescut de 2,5 ori față de perioada similară din cincinalul anterior. În structura exportului nostru, în prezent au ponderi importante produse cu un grad mai mare de prelucrare — mașini-unelte, mijloace de transport auto, material rulant, tractoare și mașini agricole, produse electrotehnice și electronice. În acest cincinal exportul de instalații complexe a crescut de 3 ori; vom realiza în străinătate circa 40 de obiective industriale cu echipament produs în România. A crescut totodată eficiența economică a exportului, s-au dezvoltat cooperarea și specializarea în producție: prin aceste acțiuni, în 1979 s-au realizat 29% din schimburile comerciale cu țările socialiste.

Cu toate acestea, nivelul de dezvoltare a construcției de mașini, dotarea modernă de care dispune nu se reflectă încă pe măsura posibilităților, în volumul și eficiența comerțului exterior, în nivelul tehnic și, deci, în competitivitatea produselor ce se oferă pe piața mondială. Sînt încă cazuri cînd nu răspundem destul de operativ la unele oferte și dăm uneori termene lungi de livrare, susținem insuficient licitațiile, în special la obiectivele industriale „la cheie”, adaptarea la cerințele pieței este încă greoaie, iar activitatea de service și de asigurare cu piese de schimb are încă posibilități de îmbunătățire.

În perioada parcursă din acest cincinal, planul nostru de export nu a fost realizat integral. Pe unele zone — în special Africa și Asia de Sud-Est, în America de Sud — trebuie să vedem mai multă preocupare pentru extinderea schimburilor comerciale, punînd în valoare cadrul de cooperare realizat.

Această situație impune ca în perioada care ne-a rămas din acest cincinal, să ne concentrăm eforturile pentru îmbunătățirea în continuare a activității de comerț exterior, iar odată cu realizarea planului pe anul 1980 să pregătim temeinic activitatea de viitor.

Să valorificăm superior potențialul nostru industrial

INTEGRÎNDU-SE în ritmul înalt de creștere a întregii producții industriale în 1980, de circa 14,8%, industria constructoare de mașini își va spori capacitățile de producție prin punerea în funcțiune a peste 300 de noi obiective. La fel ca și în ceilalți ani ai cincinalului, peste patru cincimi din sporul de producție va fi obținut pe seama creșterii productivității muncii. Ceea ce se urmărește însă cu prioritate este ca acest nivel de producție să fie obținut în condiții de eficiență superioară. Avem datoria să folosim mai bine materiile prime și materialele de care dispunem, sporind indicele de valorificare a metalului. Dacă în 1979 tona de produse valora 74 000 lei, în acest

an ea va trebui să se ridice la 76 000 lei. Iată de ce obiective de primă însemnătate le vor constitui buna gospodărire a resurselor, modificările calitative în structura producției, dezvoltînd în special acele domenii în care materialele sînt superior valorificate, prin incorporarea lor în produse de înaltă tehnicitate și complexitate. În 1980, față de anul trecut, mecanica fină și optică vor înregistra o creștere de 36%, mașinile-unelte de 47%, electronica industrială de peste 27%. Concomitent va spori producția de utilaje tehnologice — cu cca. 40% față de realizările din 1979 — și se va dubla producția de utilaj minier.

Corespunzător ponderii sale în producția industrială a țării, industriei constructoare de mașini îi revin sarcini importante în domeniul comerțului exterior, în asigurarea unei balanțe de plăți externe echilibrate. Planul de export pe 1980 prevede o creștere de peste 40% față de volumul realizat în anul 1979. Problema centrală ce ne preocupă este de a exporta în condiții cât mai avantajoase, de a vinde produsele noastre la prețuri corespunzătoare, de a obține un curs de revenire cât mai bun. Sîntem conștienți că aceste cerințe implică o spori și preocupărilor pentru asimilarea de noi produse, moderne, cu parametri ridicați, de înaltă complexitate, realizate pe baza unei concepții tehnice înaintate, originale. Măsurile luate ne îndreptățesc să afirmăm că obiectivul stabilit, de a realiza la tona de utilaj exportat un preț superior cu peste 20 de procente față de 1979, este pe deplin realizabil.

Calcululele arată că printr-o structură îmbunătățită a exportului, prin renunțarea la fabricarea unor produse depășite sau care necesită importuri de completare mari, aportul valutar net poate fi cu 45% mai mare în 1980 decît în 1979.

Echilibrarea balanței de plăți externe obligă însă și la eforturi susținute pentru raționalizarea importurilor. Avem capacitatea — dovedită concluziv de-a lungul anilor — de a fabrica în țară o serie întreagă de produse, subsansamble, piese care se mai aduc încă din import. Volumul importurilor prevăzute pentru anul 1980 este de circa 22% mai mic față de prevederile inițiale ale cincinalului, dar considerăm că există resurse pentru a diminua în continuare sumele destinate importurilor. Ne revine datoria de a acționa cu toată hotărîrea pentru punerea în valoare a tuturor mijloacelor existente, de a ne spori preocupările pentru refolosirea pieselor, asimilarea unor utilaje și echipamente ce le importăm, renunțarea la unele importuri prin înlocuirea, cu produse realizate în țară sau prin găsirea altor soluții tehnice. În felul acesta vom contribui la degrevarea balanței de plăți de sumele necesare importării pieselor sau a materiilor prime necesare fabricării lor.

Ce înseamnă a da 40% din producție la export

ÎN VIITORUL CINCINAL construcțiile de mașini vor constitui ramura industrială cu ritmul cel mai înalt de dezvoltare. Pentru a realiza unele restructurări impuse de actualele condiții și pentru a spori mai accelerat creșterea eficienței economice se va acorda atenție dezvoltării, în primul rînd, a unor industrii care implică tehnici de vîrf cum sînt: electronica, producția de echipamente nucleare și industria aeronautică, va fi dezvoltată producția de utilaj tehnologic — care în 1985 va ajunge la aproape 900 mii tone, față de circa 450 mii tone, cît am realizat în 1979.

Pe fundalul unei astfel de dezvoltări și corespunzător nivelului tehnic și diversificării producției, volumul exportului va crește de peste 2 ori față de actualul cincinal, cu un ritm anual de 12%. Produsele industriei construcțiilor de mașini destinate exportului vor reprezenta aproape 40% din volumul total a producției marfă; în acest mod producția de export devine o componentă de bază, prioritară pentru întreaga noastră activitate și determinantă pentru utilizarea rațională a bazei tehnice a forței de muncă și a capacității de creație de care dispune construcția de mașini.

Formele noi, moderne de comerț exterior se vor amplifica în cincinalul următor. Volumul exportului prin acțiunile de cooperare și specializare va ocupa o pondere de circa 30% din volumul total, iar în cadrul schimburilor economice cu țările

socialiste, în 1985 se va ajunge la peste 50%. Produsele prevăzute la export în cincinalul viitor se caracterizează printr-un grad mai mare de încorporare a concepției tehnice originale de un nivel ridicat, prin valorificarea superioară a resurselor naturale și energiei, vor corespunde mai bine tendințelor și cerințelor de pe piața mondială. Se are în vedere exportul în principal de utilaje tehnologice, mașini și utilaje pentru industria extractivă și energetică, linii complete de fabricație pentru industria prelucrătoare, mașini-unelte de performanță, tehnică de calcul, material rulant și vase maritime de mare tonaj, platforme de foraj marin, produse electrotehnice și bunuri de consum.

Realizarea volumului de export la nivelul prevăzut în Directivele Congresului al XII-lea cu produse de înaltă competitivitate, cu eficiență economică ridicată, cere din partea conducerii ministerului nostru, a centralelor și întreprinderilor industriale și de comerț exterior o îmbunătățire substanțială a întregii activități de producție și export, cunoașterea temeinică a pieței mondiale, promovarea cu curaj a formelor noi de schimburi economice, legarea mai strânsă a importului de export, buna organizare a activității pe piața externă pentru a cunoaște la timp conjunctura și a fi permanent în ofensivă,

respectarea cu strictețe a contractelor încheiate, a termenelor de livrare, promptitudine în rezolvarea cerințelor exprimate de beneficiarii externi.

Atenția noastră se îndreaptă însă în primul rând spre activitatea de producție, de care depinde în fapt respectarea termenelor de livrare și în special calitatea și costul produselor ce se oferă la export. Am în vedere toate unitățile constructoare de mașini, dar în special pe cele producătoare de mijloace de transport auto, material rulant, mașini-unelte și produse electrotehnice.

Trebuie să întărim răspunderea conducerii centralelor și colectivelor din unitățile industriale pentru producția destinată exportului, să realizăm o legătură directă a acestora cu beneficiarii externi, să folosim mai bine actualele formule de stimulare a exportului, dar să găsim și alte pîrghii economice de stimulare a unităților și lucrătorilor, mai corespunzătoare nivelului și exigențelor la care trebuie să se desfășoare în prezent activitatea de comerț exterior.

Gh. PETRESCU

ministru secretar de stat
la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini

PLANUL DE INVESTIȚII

(Urmare din pag. 8)

ceapă, și dispersarea eforturilor în detrimentul finalizării unor lucrări.

2 O altă problemă care vizează în principal lucrările în curs de execuție cu termene de punere în funcțiune în acest an, o constituie **necontractarea în întregime sau contractarea cu termene de livrare necorelate cu necesitățile de montaj a utilajelor tehnologice, precum și nerespectarea de către unii furnizori a termenelor de livrare din contracte sau a calității și fiabilității utilajelor livrate.** Nepunerea în funcțiune pînă în prezent a două linii de zincare la Întreprinderea de sîrmă, cuie și lanțuri Galați (cu termen inițial în luna iunie din 1978 și reprogramat pentru luna iunie din 1979) a fost cauzată atât de nelivrarea a 3 mașini de trefil în emulsie pe care furnizorul „Electrotimiș” s-a angajat să le livreze abia în tr. II, 1980, cit și a 2 mașini de trefilat de la Combinatul industrial de construcții de mașini Bistrița.

La sfîrșitul anului 1979 restanțele furnizorilor de utilaje tehnologice din țară față de termenele din contracte se ridicau la peste 90 mii tone utilaje. În bună măsură această restanță a constituit cauza principală a nedării în exploatare la termen a unor noi capacități de producție importante pentru economie din metalurgie, chimie, construcția de mașini, economia forestieră și a materialelor de construcții. **Restanțele cele mai importante (85,6 mii tone din care 38,6 mii tone pentru punerile în funcțiune pe 1979) în livrarea utilajelor se localizează la furnizorii din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini: Combinatul industrial pentru construcții de mașini Bistrița, întreprinderile de utilaj tehnologic Buzău și Moreni, Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București.**

Dar, restringerea frontului de lucru aflat în execuție simultană prin accelerarea punerii în funcțiune a obiectivelor aflate în lucru a fost și mai este uneori întârziată deoarece, concomitent cu lipsa unor utilaje, și în multe cazuri din acest motiv, precum și din cauza lucrărilor de construcții nerealizate, **pe o serie de șantiere utilajele tehnologice stau nemontate.** La 1 februarie a.c. asemenea stocuri se localizau în special la Combinatul siderurgic Galați, Centrala termoelectrică pe sisturi bituminoase Anina, centrala termoelectrică Turceni, Întreprinderea de lianți și ciment Medgidia, Combinatul de utilaj greu Iași, Combinatul petrochimic Midia-Năvodari ș.a.

3 „Contribuția” constructorilor la menținerea unui front de lucru prea larg este pe unele șantiere sporită de **utilizarea cu mult sub posibilități a parcului de utilaje și mijloace de transport din dotarea unor organizații de construcții-montaj și a întreprinderilor de utilaj greu (tabelul nr. 3).**

Tabelul nr. 3

Utilizarea parcului de mijloace de construcții

— % —

Categoriile de utilaje	Timp efectiv lucrat din fondul de timp total disponibil al utilajelor în exploatare	
	în anul 1978	în anul 1979
Excavatoare	39,9	40,1
Screpere și autoscrepere	18,7	22,6
Buldozere	43,4	41,8
Încărcătoare	40,1	39,7
Centrale de beton	52,6	50,1
Macarale turn	52,3	48,6
Automacarale și macarale mobile	41,1	42,5

Posibilități de înlăturare a dispersării

REALIZAREA principalului indicator al planului de investiții — de punere în funcțiune a capacităților planificate în 1980 și a celor restante din 1979 — impune concentrarea tuturor forțelor din economie care au contingență cu investițiile și construcțiile pentru conectarea — rapidă și eficientă — a tuturor obiectivelor de investiții cu termene în acest an la circuitul economiei naționale. În acest scop, problemele anterior menționate demonstrează că se cere acționat cu prioritate în vederea:

● **activizării resoartelor de concepție și proiectare din cadrul întreprinderilor și centralelor pentru elaborarea, avizarea și aprobarea într-un termen scurt a documentațiilor tehnico-economice potrivit programelor aprobate, blocarea — în planul de investiții cu ocazia lucrărilor de reprogramare în 1980 a investițiilor și punerilor în funcțiune nerealizate în 1979 — a obiectivelor de investiții care nu vor avea documentația aprobată, iar fondurile respective să se afecteze lucrărilor la care sînt condiții asigurate pentru scurtarea duratei de punere în funcțiune a capacităților planificate și reprogramate;**

● **asigurării unei atitudini ferme pentru ca, așa cum se sublinia în ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 5 februarie a.c. — să nu se mai deschidă nici un șantier la care nu s-au asigurat mijloacele necesare (utilaje, materiale, materii prime, forță de muncă), pentru scurtarea la maximum a perioadelor de punere în funcțiune;**

● **sporirii eforturilor pentru ca industria constructoare de mașini să acționeze cu toată răspunderea pentru livrarea utilajelor restante și a celor din planul pe 1980, în condiții de calitate corespunzătoare, în concordanță cu necesitățile de montaj de pe șantierele obiectivelor de investiții;**

● **organizării unor formații speciale de montaj (alcătuite din montori ai organizațiilor de constructori și personal de la beneficiarii de investiții) pe șantierele pe care se găsesse mari stocuri de utilaje pentru urgentarea montării și dării în exploatare a acestor importante mijloace tehnico-materiale aduse pe șantiere.**

Reducerea efortului țării în domeniul procurării materiilor prime și energiei implică

FOLOSIREA RAȚIONALĂ A AMBALAJELOR

DOCUMENTELE celui de al XII-lea Congres al partidului prevăd un ansamblu de măsuri care vizează utilizarea cu înaltă eficiență a tuturor resurselor materiale, inclusiv folosirea rațională, judicioasă a ambalajelor și a materialelor pentru ambalare. Dimensiunile problemei, respectiv volumul consumului de ambalaje și de materiale pentru ambalare, care reprezintă în expresie valorică multe miliarde de lei anual, justifică pe deplin măsurile stabilite în vederea unei mai bune gospodăririi a acestora. După cum se știe, în acest sens, Decretul privind recuperarea și valorificarea resurselor materiale refolosibile, utilizarea și circulația ambalajelor, statuează cadrul legislativ unitar și în domeniul folosirii și al fluxurilor de transport a diferitelor categorii de ambalaje din economie.

De la început este important să fie precizate câteva principii și orientări fundamentale care sînt stabilite prin noul act normativ în ceea ce privește producția și utilizarea ambalajelor:

a) fiecare categorie de ambalaj trebuie să fie adaptată cu strictețe specificului mărfii ce urmează a fi transportată, astfel încît, asigurînd păstrarea calității, integrității precum și conservarea produsului, ambalajul să fie realizat cu un consum minim de materiale, să se elimine utilizarea resurselor deficitare și din import și să permită aplicarea tehnologiilor moderne de transport și de manipulare, reducerea cheltuielilor de circulație;

b) la introducerea în circuitul economic a oricărui tip de ambalaj nou este obligatoriu să se respecte normele de tipizare adoptate, să se asigure o eficiență economică sporită în comparație cu soluțiile anterioare, ceea ce trebuie să se reflecte în reducerea cheltuielilor de producție și de circulație;

c) ambalajele care se întrebunțează repetat, cum sînt de exemplu lăzile, navetele, butoaiele, sticlele, borcanele și altele, vor fi tratate în regimul stabilit pentru mijloacele de transport, fiind supuse unor reglementări riguroase de utilizare și de circulație, stabilite prin norme și normative.

În mod deosebit trebuie subliniată noua reglementare referitoare la stabilirea obligatorie pentru fiecare tip de ambalaj a duratei normale de serviciu și a numărului minim de

cicluri ce trebuie realizat pe timpul duratei de folosire. În prezent sînt frecvente cazurile în care, de exemplu, lăzile-navetă pentru transportul lichidelor îmbuteliolate se degradează în decurs de 10—15 luni, datorită manipularii și depozitării neglijente, interval în care nu realizează mai mult de 6—7 cicluri, datorită neurmării sistematice a modului de folosire. Ca urmare a noii reglementări, pentru o asemenea categorie de ambalaje de transport, normativele vor prevedea realizarea a minimum 80 de cicluri de folosire și o durată normală de serviciu de 36—40 luni, ceea ce înseamnă, din punct de vedere economic, că în loc de 5—6 lăzi-navetă care se casau în intervalul de timp, amintit, pe viitor va fi casată o singură ladă. În plus, față de aceasta, este stabilită obligația de a prelungi durata de folosire, prin asigurarea de către beneficiari a întreținerii și reparării sistematice a ambalajelor cu folosire repetată. Unitățile economice productive cît și cele comerciale au datoria ca după ce ambalajul a îndeplinit durata și numărul de cicluri normale să:

- folosească în continuare ambalajele care îndeplinesc condițiile de funcționalitate;

- organizeze și să asigure repararea ambalajelor deteriorate, reintroducîndu-le în circuitul economic;

- valorifice ca materii prime vechi acele ambalaje care au îndeplinit durata și numărul de cicluri normale, care sînt deteriorate și care nu mai pot fi reparate în condiții de eficiență economică.

În spiritul acestor prevederi se impune de urgență ca unitățile economice care primesc mărfuri în ambalaje refolosibile să organizeze echipe de lucru pe care să le doteze cu mijloace simple și puțin costisitoare pentru întreținerea și repararea acestor mijloace, să asigure pe toate căile prelungirea duratei de funcționare a acestora. Pe această cale se pot economisi anual ambalaje noi în valoare de 200—300 mil. lei.

Este de la sine înțeles că traducerea în practică a prevederilor amintite implică organizarea unei evidențe simple dar precise care să asigure exercitarea controlului riguros atît a ciclurilor efectuate de fiecare lot de ambalaje de transport, cît și a duratei totale de utilizare. Aceasta face necesar, între altele, și un sistem simplu și ușor identificabil de marcaj a ambalajelor de transport utilizabil atît de furnizorul

de mărfuri, cît și de către beneficiarul acestora.

O altă măsură menită să contribuie la economisirea unor importante fonduri bănești și materiale este repunerea în circuit a unor importante stocuri de ambalaje fără mișcare sau cu mișcare lentă, îndeosebi din lemn, existente în depozitele I.C.V.A. din fiecare județ, și care imobilizează în mod nejustificat o mare cantitate de materiale lemnoase, dar mai ales de mijloace de recirculare a sticlelor și borcanelor. Aceasta cu atît mai mult cu cît anual se produc ambalaje noi din aceeași categorie, în valoare de cîteva sute de milioane de lei.

SE IMPUNE, de asemenea, scoase în evidență reglementările care stabilesc cu claritate regimul de utilizare și de circulație a ambalajelor din sticlă destinate mărfurilor de consum. Importanța economică a recirculării intensive a acestei categorii de ambalaje rezultă din faptul că peste 75% din necesar se asigură pe această cale, iar valoarea ambalajelor noi economisite este de aproape 2 mld. lei anual.

Sistemul instituit stabilește regula circulației directe a mărfii ambalate și respectiv a ambalajului gol în relația producător — magazin de desfacere cu amănuntul. În acest fel se elimină pe de o parte verigile intermediare care conduceau la creșterea duratei de stocare atît a mărfurilor cît și a ambalajelor goale și pe de altă parte se asigură o încărcare rațională a mijloacelor de transport care, aducînd marfa la magazine, au obligația de a prelua și returna întreprinderilor ambalajele goale colectate de unitățile comerciale.

În cazul mărfurilor care se livrează în mari containere, cisterne, butoaie, vagoane și alte asemenea mijloace ele pot fi expediate fie direct magazinelor care au condiții de a asigura îmbutelierea reambalarea sau, după caz, împărțirea în loturi, fie depozitelor din centrele comerciale, care sînt obligate să efectueze operațiile respective. Este de subliniat că și în acest caz ambalajele parcurg un circuit scurt, cu condiția de a efectua un mare număr de cicluri, întrucît se elimină transportul ambalajelor pe distanțe mari, cu costuri ridicate și eficiență redusă. Pentru derularea corespunzătoare a acestui sistem de lucru este necesar ca în fiecare întreprindere comercială cu ridicata pentru mărfuri alimentare, colectivele organizate pentru problemele de transporturi să asigure întocmirea și urmărirea

REFLECȚII

AUTOMATIZAREA proceselor de muncă este considerată una din tendințele fundamentale ale tehnologiei contemporane. De fapt nou-tatea nu constă în automatizarea în sine, ci în patrunderea ei progresivă în zone în care munca umană părea de neînlocuit. Primele automate au apărut de mult în industrie, preluând la început comanda mașinilor, apoi unele operații de deservire. Factorul comun al tuturor acestor automate era **rigiditatea**: construite pentru a efectua o anumită operație, cu o anumită piesă, ele nu erau capabile decât să repete la infinit aceleași mișcări. Automatizarea rigidă nu putea părăsi zona producției de serie mare.

În ultimul deceniu s-au conturat soluțiile automatizării **flexibile**, bazată pe echipamente care pot fi adoptate ușor de la un program de lucru la altul. Mașinile unelte cu comandă numerică sînt de fapt automate flexibile de prelucrare prin așchiere, la care trecerea de la o piesă la alta se face prin simpla schimbare a programului, înregistrat într-o memorie. Mai greu de rezolvat părea problema automatizării diferitelor manipulări și a altor operații efectuate manual pentru deservirea mașinilor sau pentru montaj. Roboții industriali reprezintă soluția căutată.

Pentru ca roboții să părăsească literatura de știință-ficțiune și să devină un utilaj tehnologic curent a fost nevoie să se abandoneze imaginea robotului humanoid. În realitate e vorba de o mină mecanică care poate efectua o succesiune oarecare de mișcări elementare — translații și rotații — conform unui program dirijat de sistemul electronic de comandă. Spre deosebire de un manipulator oarecare, cu funcționalitate rigidă, robotul industrial are următoarele calități suplimentare:

- este programabil;
- poate executa o mare varietate de mișcări, datorită mai multor „grade de libertate” (5-7);
- poate executa programe cu număr mare de pași.

În industria mondială lucrează astăzi

6 000-7 000 de roboți industriali, efectuînd fiecare munca a 1-2 oameni pe schimb, dar vremea roboților industriali este abia la început, iar tehnica lor în plin avînt.

Ca orice inovație de răsunet, roboții au determinat reacții contradictorii. Pe de-o parte, un entuziasm fără limite, în ideea că robotul poate înlocui pe om în toate formele de muncă fizică și că e de ajuns să pui un robot lângă o mașină ca treaba să se facă automat. Pe de altă parte, atitudinea negativă a celor obsedați de supermecanism și de perspectiva sumbră a dezumanizării. Evident că poziția realistă se situează departe de aceste extreme, fiind neces-

ROBOȚII INDUSTRIALI, O NOUĂ TEHNOLOGIE (I)

șar să se determine pe baze științifice locul roboților în sistemele tehnologice. Este necesar în primul rînd să știm **ce știe și ce nu știe să facă un robot**.

Astfel, din punct de vedere a mișcărilor de lucru, robotul e capabil să poarte, pe trasee complicate, greutatea relativ mare, fără semne de oboseală și fără pauze. În schimb generația actuală de roboți folosiți în industrie nu își poate adapta programul atunci cînd apar perturbații și nu poate ocoli obstacole neprevăzute.

În ce privește procedeele de lucru, putem încredința unui robot orice operație care necesită aducerea unei scule oarecare (de exemplu, un clește de sudare sau o mașină de înșurubat) în dreptul unei piese, dar e destul de dificil să-l facem să schimbe scula în funcție de cerințele procesului. Robotului îi lipsește în special aceea capacitate de **coordonare ochi-mină** care la om se desfășoară de cele mai multe ori în mod reflex sau semiconștient. De aceea problemele orientării corecte a

unei piese în raport cu alta, în vederea asamblării, sau ale alegerii unei anumite piese dintr-o grămadă de piese diferite sînt greu accesibile pentru „inteligenta” actuală a roboților. Iar o operație foarte ușoară pentru om, ca introducerea unui arbore într-un alezaj relativ strîns, face mari greutăți chiar unui robot evoluat.

Există două căi de a rezolva aceste dificultăți. Prima, de a spori „inteligenta” roboților. A doua, de a adapta sistemele tehnologice la posibilitățile acestora. Ambele căi sînt urmate. Se desfășoară cercetări intensive pentru dezvoltarea senzorilor tactili și vizuali care ar permite de exemplu alegerea și orientarea pieselor în funcție de forma lor. Se creează sisteme de comandă cu caracter adaptiv, respectiv cu schimbare automată a programului în funcție de factori exteriori. Dar toate aceste sporuri de „inteligenta” duc la creșterea costului și complexității roboților.

A doua cale implică proiectarea sistemelor automate cu roboți pornind de la cerința folosirii unor roboți cît mai simpli și mai ieftini, atît din punct de vedere al structurii mecanice, respectiv a numărului de „grade de libertate”, cît și al sistemului electronic de comandă. În acest caz anumite dispozitive simple de poziționare, orientare, control etc. sînt interconectate în sistem, ajutînd robotul să și facă datoria. Astfel de soluții dau bune rezultate în practică și oferă mari posibilități de extindere a utilizării roboților la cele mai variate procese.

Pentru integrarea eficientă a roboților industriali în tehnologie este necesară deci o amănunțită studiere a procesului și o reproiectare a sistemului tehnologic pe baza unei juste diviziuni a sarcinilor între om, robot industrial și celelalte elemente din sistem. Tehnologia cu roboți necesită de fapt un **mod nou de gîndire**, atît sub aspect tehnic cît și din punct de vedere economic.

I. CRIȘAN

graficelor de transport a mărfurilor și ambalajelor, să se programeze pe furnizori și magazine mijloacele de transport, atît pentru unitățile comerțului de stat cît și pentru cele ale cooperației de consum. O deosebită grijă trebuie acordată stabilirii circuitelor de transport în cazurile în care cu același autocamion se aprovizionează într-un singur transport mai multe magazine, evitîndu-se rutele încrucișate.

În ceea ce privește **relațiile cu populația** trebuie precizat că s-a instituit **obligativitatea ca toate unitățile comerciale de profil alimentar să primească de la populație ambalajele goale din sticlă, să asigure reintroducerea lor în circuitul economic**. În cazurile în care cetățenii cumpără marfă ambalată și predau ambalajele de înlocuire, nu plătesc decât contravaloarea mărfii; dacă cumpărătorul nu aduce ambalajul de înlocuire, va plăti o garanție pentru ambalajul primit, garanție care i se restituie de către oricare ma-

gazin de profil, la predarea ambalajului gol.

Este important de știut că munca prestată de personalul din magazine pentru preluarea și livrarea ambalajelor se va lua în considerare la stabilirea și respectiv la calculul îndeplinirii normelor de muncă ale acestui personal, cu alte cuvinte această activitate este retribuită. Refuzul de a prelua ambalaje goale constituie contravenție și se sancționează, potrivit prevederilor legii, cu amendă de la 2 000 lei la 4 000 lei. Eliminarea unităților intermediare I.C.V.A., care se ocupau numai de ambalaje și care frecvent nu primeau sticle și borcane goale de la populație invocînd lipsa de numerar sau navete, este de natură să sporească sensibil operativitatea și eficiența economică a procesului de recirculare a mărfurilor.

Un fenomen frecvent înînlînit îl constituie suprastructura unor anumite categorii de ambalaje, îndeosebi lăzi din lemn pentru borcane și sticle, la care stocurile existente și în mare parte fără

mișcare ating cîteva milioane de bucăți. Pentru a elimina asemenea neajunsuri noile reglementări prevăd **obligativitatea stabilirii de norme de stoc pentru ambalaje, determinarea prin plan și prin repartiții a cantităților de ambalaje ce se asigură din recirculări, alocarea de ambalaje noi putîndu-se face numai dacă cele în folosință și-au îndeplinit numărul de cicluri și durata normată**.

PENTRU SPORIREA EFICIENȚEI folosirii ambalajelor și materialelor de ambalare este necesar ca, în conformitate cu prevederile Decretului, ministerele, centralele, întreprinderile să concretizeze în programe speciale de măsuri, soluțiile și mijloacele pentru extinderea tipurilor eficiente de ambalaje, realizarea de noi tipuri de ambalaje cu consumuri specifice reduse de materiale, utilizarea de tehnologii de înalt randament pentru ambalare, manipulare și transport.

Vasile PĂNESCU

În întâmpinarea alegerilor de deputați de la 9 martie

Urbanizarea — componentă însemnată a îmbunătățirii calității vieții

EPOCA DEZVOLTĂRII industriale actuale este însoțită de fenomenul concentrării urbane, al dezvoltării explozive a unor orașe, de crearea unei accentuate ierarhii urbane în rețeaua de așezări, mergând pînă la marile formațiuni metropolitane a căror influență depășește nu o dată granițele unei țări. Expansiunea urbană, așa cum s-a produs ea în lumea contemporană, are însă drept caracteristică, alături de numeroase, reale și incontestabile avantaje, dezvoltarea și repartizarea inegală a rețelei de așezări pe teritoriul statelor, diferențieri accentuate ale modului de viață sub raport teritorial. S-au accentuat contradicțiile în sfera modului de organizare și echipare respectivă, se vădesc în acest sens deosebiri accentuate între condițiile de muncă, de locuit, de viață în general de la oraș și cele de la sat, între condițiile de muncă și viață din diferite orașe și dinăuntrul orașelor.

Îndeosebi în ultimele decenii lumea industrializată se confruntă deopotrivă cu problemele supraaglomerării urbane și depopulării satelor, fenomene ce au implicații din ce în ce mai vizibile asupra condițiilor de viață; în același timp în țările cu nivel scăzut de industrializare productivitatea agricolă este afectată de posibilitățile limitate de introducerea tehnologiilor noi, iar alcatuirea rețelei de așezări preponderent rurală nu asigură condiții satisfăcătoare pentru ridicarea spre nivelul de civilizație la care se aspiră. În mod deosebit tot acest proces degajă una din manifestările cele mai caracteristice orînduirii capitaliste.

Oricum însă tendințele actuale mondiale vizează un proces marcant și ireversibil de urbanizare, în formularea deciziilor respective primind avantajele certe ale urbanizării cît și optimismul privind înlăturarea neajunsurilor pe care le-a generat. Alături, sau mai bine spus în cadrul opțiunilor de creștere a economiilor, politicile de repartizare teritorială a forțelor de producție concentrează preocupări dintre cele mai însemnate. Ele constituie un factor determinant în modelarea rețelelor naționale de localități, operație de durată, care necesită o viziune de ansamblu, de largă perspectivă. Să urmărim în cele ce urmează care sînt parametrii care definesc realizările pe plan urbanistic și strategia actuală a urbanizării în România, proces ridicat de partid la rangul unei componente esențiale a creșterii calității vieții.

REȚEAUA DE LOCALITĂȚI a țării este relativ densă, îndeosebi în zonele deluroase și de șes; ea constituie rezultanta actuală a prezenței milenare a poporului nostru pe pămîntul său strămoșesc, majoritatea așezărilor purtînd puternic imprimată pecetea îndelungatei lor existențe de-a lungul istoriei, bazată pe activitățile agricole, meșteșugărești și schimb de mărfuri. Tîrgurile tradiționale — în majoritate orașele de azi — au fost distribuite relativ uniform pe teritoriu și au îndeplinit în decursul timpului funcții de producție și schimb de mărfuri, de servicii meșteșugărești, de centre de instruire și activități, ca și funcții administrative pentru așezările rurale înconjurătoare.

Așa cum se știe, economia țării a fost întîrziată în dezvoltarea ei, și în mod deosebit în dezvoltarea ei industrială într-o perioadă în care aceasta s-a impus în ritm rapid în majoritatea celorlalte țări europene ceea ce a generat un substanțial decalaj economic față de acestea. Slaba dezvoltare a forțelor de producție în industrie explică faptul că 79% din populație locuia la sate în anul 1930 și 77% în 1948.

Anii construcției socialiste, perioada de după Congresul al IX-lea al partidului, marcată cu strălucire de cele mai mari succese din întreaga istorie a României, au constituit o cotitură radicală pe calea dezvoltării și modernizării tuturor structurilor vieții sociale și economice românești. Cum era și firesc dezvoltarea în ritmuri înalte a economiei în acești ani a produs mutații structurale pregnante în peisajul urbanizării. Pe ansamblu, populația urbană a crescut în ritm accentuat, preluînd numeric întregul spor al populației din perioada de după 23 August și

determinînd, mai ales în ultimii ani, o reducere a populației rurale (tabelul nr. 1)

Tabelul nr. 1
Structura populației pe mediile urban și rural

	1948	1960	1970	1980 (preliminari)
Populație — milioane locuitori	15,9	18,4	20,3	22,4
din care :				
— urbană	3,7	5,9	8,3	11,7
— rurală	12,2	12,5	12,0	10,7

În acest cadru și ca o consecință a modificărilor intervenite în raportul de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea ramurilor neagricole și a creșterii numărului personalului muncitor al unităților socialiste, ponderea populației urbane în populația totală a țării a evoluat de la 23,4% în 1948, la 41% în 1970, pentru 1980 preluîndu-se un nivel de 52%.

Trebuie să remarcăm că în anii socialismului fenomenul urbanizării s-a desfășurat atît intensiv, cît și extensiv. În creșterea totală a populației urbane creșterea numerică a populației din orașele existente cuprinde ponderea cea mai mare; ea s-a localizat cu precădere în marile centre industriale, care au continuat să se dezvolte, atît prin sporul natural — circa o pătrime — cît și prin absorbția populației din localități rurale — circa trei pătrimi. Pe de altă parte, din același spor total al populației urbane pe ultimele 3 decenii, aproape 2 milioane de locuitori alcătuiesc populația localităților transformate în acest interval în așezări urbane, numărul orașelor mărindu-se de la 152 la 236.

Raportat la suprafața țării, celor 236 orașe mari sau mici le revin în medie, fiecareia, circa 1 000 km p., ceea ce indică un nivel mediu al densității orașelor destul de echilibrat. În aceeași direcție trebuie subliniat că, dacă în general, distanța medie dintre orașe în linie aeriană este de 30—40 km, chiar și în zonele mai puțin dense ea nu depășește 50—60 km (vezi și tabelul nr. 2). Din punct de vedere geografic repartizarea ora-

Tabelul nr. 2
Repartizarea orașelor în cadrul marilor formații geografice ale țării

Zonă geografică	Număr de orașe	Număr de localități rurale	Teritoriul în km ²	Zona medie de influență a unui oraș	Număr de localități rurale
Total	236	15 855	circa 1 000		67
din care :					
Banat	14	751	1 230		54
Crisana	20	1 197	950		60
Maramures	11	571	965		52
Ardeal	67	3 464	790		52
Oltenia	27	2 333	1 010		87
Muntenia	44	3 579	1 110		81
Dobrogea	13	421	1 190		32
Moldova	40	3 539	1 150		88

șelor existente prezintă condiții favorabile pentru exercitarea funcțiilor lor în teritoriu, întrunind în măsură deosebit înalță semnătă condițiile pentru realizarea legăturii cu mediul rural înconjurător. De altfel, așa cum se știe, prin implantarea de activități industriale și din alte ramuri neagricole într-un număr de așezări rurale care prezintă condiții de dezvoltare pentru a deveni în viitor centre urbane, se are în vedere ca în urmă-

Tabelul nr. 3

Repere privind extinderea urbanizării
în județele țării

Ponderea populației urbane în totalul populației	Recensăminte			Preliminări	
	1930	1948	1966	1980	1985
Sub 15% — număr județe	18	17	3	—	—
Între 15 și 25% — "	14	13	9	1	—
Între 25—35% — "	6	8	14	8	5
Între 35—50% — "	1	1	8	17	17
Între 50—75% — "	—	—	5	12	15
Peste 75% — "	—	—	—	1	2
Media pe țară — %	21,4	23,4	38,2	52,2	54,5
Raportul dintre județul cu nivel maxim și nivel minim de urbanizare —	7,1	5,6	4,7	3	2,7
Ponderea Capitalei în totalul populației urbane a țării — %	20,9	28,0	19,6	17,1	16,3

toarele decenii numărul așezărilor urbane să crească de peste 2 ori față de cel actual.

Sînt realități care evidențiază că procesul transformărilor economico-sociale pe calea urbanizării se desfășoară în mod echilibrat, pe întregul teritoriu, că acest proces se desfășoară treptat, fără să oblige la migrații mari, la strămutări masive ale populației din mediul rural în cel urban.

EVOLUȚIA PROCESULUI de urbanizare din anii construcției socialiste, pe fondul dezvoltării industriale și a economiei în general, evidențiază îmbunătățirea calității vieții în mai multe direcții. Avem astfel în vedere creșterea accentuată a ponderii populației urbane în toate județele țării (tabelul nr. 3), proces ce are ca efecte — ca urmare a unei pregnante dezvoltări, industriale — amplificarea considerabilă a posibilităților ocupării unui loc de muncă în activități de prelucrare complexă, respectiv realizarea de venituri tot mai mari, atît pe plan individual, cît și pe cel al familiei în ansamblu. Trebuie remarcat totodată că din locuințele existente azi, peste 70% sînt construcții noi realizate după 1945, dotate cu echipamentul corespunzător unor condiții civilizate de locuire, o mare parte din acestea fiind înscrise în perimetrul urban. În mediul urban — dar și în cel rural — s-a dezvoltat puternic baza materială a învățămîntului, a ocrotirii sănătății, a culturii. Trebuie, desigur, amintit că distribuția tehnico-edilitară în teritoriu, cu o vădită tendință de echilibrare a nivelului în județele țării, a cuprins cu precădere dotarea orașelor, dar ea a contribuit și la ridicarea nivelului de înzestrare a comunelor, toate cele arătate avînd ca efect final îmbunătățirea generală a condițiilor de viață și creșterea nivelului de civilizație pe întreg cuprînsul patriei.

Potrivit Directivelor Congresului al XII-lea al partidului, ca și Programului-Directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985, pînă la finele cincinalului următor în fiecare județ vor exista cel puțin 9 centre urbane, ceea ce exprimă realizarea unui însemnat progres în direcția repartizării echilibrate a acestora pe întregul teritoriu al țării; în același cadru va avea loc o intensificare a legăturilor dintre orașe și sate, fiecărui oraș revenindu-i în medie un număr de 4—6 comune înconjurătoare pe o rază de 15—20 km.

Corelat cu programele de dezvoltare a economiei naționale în profil teritorial, inclusiv cu creșterea gradului de urbanizare a localităților țării și extinderea caracteristicilor de confort și civilizație ale orașului în mediul rural, vor interveni schimbări importante în utilizarea resurselor de muncă, asigurîndu-se în fiecare județ un număr de cel puțin 400 persoane ocupate la 1 000 locuitori în condițiile sporirii în viitorul cincinal a populației ocupate cu 9,6%. Creșteri superioare mediei se vor realiza în județele Bihor, Brăila, Bacău, Neamț, Argeș, Botoșani, Hunedoara, Vaslui, Iași, Galați, Satu Mare, Covasna, Bistrița-Năsăud, Mehedinți, Harghita, Dîmbovița, Tulcea, Vilcea, Ialomița și Sălaj în vederea accelerării procesului continuu de înlăturare a diferențierilor respective. Totodată, în toate județele se va asigura creșterea numărului personalului muncitor; structura ocupării forței de muncă se va caracteriza prin creșterea la 78% din totalul forței de muncă ocupate a persoanelor ce vor lucra în sectoarele neagricole. În perioada 1981—1985 statul va construi încă 1 100 000 locuințe pe lingă cele ce se vor realiza de către populație în regie proprie, cu precădere în județele și localitățile cu situație locativă mai grea și cu dezvoltare mai accentuată, astfel, ca în nici un județ suprafața locuibilă să nu fie sub 9 mp pe locuitor.

Se va extinde în mod corespunzător echiparea tehnico-edilitară a localităților, va continua completarea bazei materiale a învățămîntului deosebi în ansamblurile de locuințe, se va încheia acțiunea de înzestrare cu spitale generale a tuturor orașelor reședință de județ și va continua construirea de spitale mici și în alte orașe; în domeniul culturii se vor construi 40 000 locuri noi în cinematografe, case de cultură și cluburi într-un mare număr de centre industriale mici și mijlocii. Toate acestea se constituie ca puternice manifestări ale urbanizării — sferă ce va cuprinde la finele cincinalului următor 54,5% din populația totală a țării.

CELE ARĂTATE conturează coordonatele generale pe care se desfășoară procesul urbanizării în țara noastră, înscris ca o componentă însemnată a creșterii calității vieții. Pornind de la datele prezentului și prin prisma obiectivelor de îndeplinit să analizăm mai în detaliu unele din acestea. Din cele 236 orașe ale țării, un număr, relativ restrîns, de 25 municipii — avînd fiecare peste 70 000 locuitori — ca și dotări urbane variate, ocupă în prezent aproape 60% din totalul personalului economiei naționale care lucrează în industrie; în zona lor teritorială, pe o rază de 20—25 km, se grupează însă mai puțin de 15% din populația rurală a țării. În același timp, circa 150 de orașe mici — sub 20 000 locuitori — ocupă circa 20% din personalul muncitor industrial dar dispun în zona lor teritorială imediată de peste 60% din populația rurală, care constituie încă un important rezervor de forță de muncă. Tocmai din acest motiv, în politica partidului nostru se are în vedere ca folosirea în viitor a potențialului uman din zonele rurale în activități neagricole să se înfăptuiască prin accentuarea amplasării noilor locuri de muncă din sectoarele neagricole ale economiei în orașele mici, ca și prin completarea cu prioritate a dotării acestor orașe în domeniul serviciilor, instituțiilor sanitare și cultural-educative, pentru ca ele să poată constitui centre de absorbție a forței de muncă și de satisfacere a cerințelor populației rurale apropiate. Iată, prin urmare, o viziune politică strategică de o deosebită însemnatate. Procesul de urbanizare nu implică necesarmente strămutarea la oraș și depopularea satelor, fenomen care ar putea avea drept consecință, între altele, limitarea valorificării intense a resurselor din agricultură, ci urbanizarea este privită în mod complex, ca mod de viață, care poate răspunde — și răspunde efectiv — aspirațiilor societății. În concepția partidului nostru urbanizarea este menită să faciliteze accesul cît mai larg la ceea ce oferă orașul sub raport material și spiritual. Deopotrivă, păstrîndu-se nealterat specificul național al satului românesc, și în mod deosebit sub raportul unor direcții înscrise în planul etnografic, se urmărește înzestrarea satelor cu cele necesare existenței și confortului citadin, modificarea, sub acest aspect, a însăși condiției satului ca atare, ridicarea în tot mai mare măsură a acestuia la nivelul de confort și civilizație urbană. Realizările de mare anvergură pe planul învățămîntului, culturii, locuințelor, al însăși dezvoltării edilitare din satul de astăzi constituie o mărturie vie în această direcție.

Dar iată imaginea concretă a acestor orientări complexe. În prezent, în afara capitalei, un număr de 6—7 orașe mari — a căror amplasare și complexitate s-a realizat cu deosebire în anii socialismului — exercită o influență accentuată în teritoriu pe arii largi, prin instituțiile specializate economice și social-culturale de care dispun. Orașe cum sînt Cluj-Napoca, Brașov și chiar Tg. Mureș în Ardeal, Timișoara pentru vestul țării, București și Craiova pentru teritoriile dintre Carpați și Dunăre pînă la Marea Neagră și Iași pentru Moldova ș.a. deservesc populația și unitățile din teritoriile respective, prin instituțiile lor de învățămînt superior, instituțiile medical-sanitare de înaltă specialitate, studiourile zonale de radio-televiziune, institute și laboratoare de proiectare și cercetare tehnologică etc.

Extinderea în perspectivă în aceste orașe dar și în alte cîteva din teritoriu (cum ar fi, de exemplu, Constanța, Galați ș.a.) a instituțiilor de anvergură în domeniul economic cît și în celelalte sectoare ale vieții științifice, culturale, de comunicație etc. pe măsura dezvoltării generale economico-sociale, este de natură să favorizeze apropierea de teritoriu și lărgirea unor funcții însemnate ale orașelor mari, urmărindu-se să se evite concentrarea și hipertrofierea capitalei. Totodată, în marile centre industriale, situate în zona în care s-au epuizat de pe acum resursele de forță de muncă, se pune problema selectării noilor investiții din sectorul industrial în direcția profilării în domenii specializate de înaltă tehnicitate, exclusiv pe seama creșterii productivității fără atragerea de forță de muncă din alte zone. Tocmai în acest cadru accentul pe dezvoltarea orașelor mici ur-

Adrian LEUCUȚIA
director adjunct în
Comitetul de Stat al Planificării

(Continuare în pag. 23)

O NOUĂ ȘI IMPORTANTĂ ETAPĂ ÎN PROCESUL CREȘTERII ECONOMICE

IN LEGĂTURĂ CU noțiunea sau conceptul de creștere economică în socialism, trebuie avut în vedere scopul producției — ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a membrilor societății. Practica socială arată însă că bunăstarea celor ce muncesc este în strînsă conexiune cu potențialul economic, reflectat în cel mai înalt grad de venit național, unica sursă de creștere a nivelului de trai, de lărgire și de perfecționare neîntreruptă a producției sociale. Pe plan intern, venitul național exprimă laturile multiple și complexe ale economiei, iar pe plan internațional, oferă posibilitatea comparabilității nivelurilor de dezvoltare economică. De aceea, datorită multiplelor sale valențe, creșterea venitului național reprezintă însuși conținutul creșterii economice. În socialism, bunăstarea materială trebuie să se realizeze însă, în mod continuu și nu ca medie generală ci pentru fiecare membru al societății, ceea ce face ca măsura reală a bunăstării să fie sporirea neîntreruptă, continuă a venitului național pe locuitor.

Prin definiție creșterea economică presupune mai ales, aspecte cantitative ale fenomenelor și proceselor economice. Dar, deoarece aportul produsului social și al venitului național este cu atât mai mare cu cît economia este mai modernă, iar ramurile de vîrf cu rol propulsor mai dezvoltate, creșterea reflectă și laturile calitative ale economiei, îndeosebi modernizarea ei. Sporul produsului social și al venitului național determină, la rîndul său, creșterea fondului de consum și al celui de dezvoltare, drept suport material al reproducției proprietății socialiste (baza întregului sistem al relațiilor de producție), iar mărimea consumului depinde de modul cum se înlătuiește repartiția și relațiile cărora le dă naștere. De aceea, creșterea economică în socialism reflectă într-o anumită măsură și baza economică a orînduirii.

Suprastructura socială, mai ales, concepțiile și mentalitățile membrilor societății, atitudinea față de muncă și disciplina socialistă sau înțelegerea și manifestarea în fapt a dublei calități a oamenilor muncii de producători și proprietari, exercită o influență activă asupra sporului venitului național, ceea ce necesită raportarea creșterii economice atît la nivelul bazei economice cît și a suprastructurii sociale, respectiv, a întregii formațiuni social-economice.

Creșterea economică presupune o multitudine de procese și fenomene economice (unele dintre ele comune și altor concepte) ceea ce explică largă utilizare a acestui concept, locul lui prioritar în sistemul categoriilor economice. Acest lucru nu trebuie să ducă însă la substituirea sau confundarea noțiunii de creștere economică, cu altele tangente cum sînt cele de dezvoltare economică, progres, evoluție, expansiune economică, situație înlînită uneori în literatura de specialitate.

Pe de altă parte, conceptul de creștere economică nu trebuie redus (așa cum uneori se întîmplă) nici la simpla sporire a venitului național, a capacităților de producție sau a potențialului economic respectiv, la indicatorii care evidențiază rezultatele producției într-o perioadă de timp, dar care, deși reflectă nivelul economiei, nu exprimă întregul conținut al creșterii economice.

TOCMAI pornind de la caracterul complex al creșterii economice, de la mobilitatea acestui concept, Programul Partidului Comunist Român a stabilit obiectivele strategice și tactice ale creșterii și dezvoltării țării noastre pe termen lung (pînă la sfîrșitul acestui secol) dînd prin aceasta o perspectivă clară înaintării României pe calea progresului și civilizației socialiste. „În cadrul strategiei generale — se apreciază în Programul P.C.R. — partidul va pune pe prim plan creșterea în ritm înalt a venitului național”. Obiectivele cincinalului 1981—1985 au în vedere în mod organic prevederile Programului partidului ca și fenomenele noi apărute în economia mondială, implicațiile crizei economice, cu deosebire energetice, interdependența crescîndă dintre economiile naționale. El reprezintă cel de al treilea cincinal al etapei strategice de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Esențialul pentru strategia creșterii economice în cincinalul următor, subliniat în documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. îl reprezintă accentuarea laturilor de ordin calitativ

ale activității economice, pe baza acumulărilor cantitative obținute în cincinalele precedente. „**Obiectivul fundamental al viitorului plan cincinal, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat celui de al XII-lea Congres al partidului, îl constituie continuarea, pe o treaptă superioară, a îndeplinirii Programului partidului, creșterea în ritm susținut a economiei naționale, afirmarea cu putere a revoluției științifice în toate domeniile, trecerea la o nouă calitate a întregii activități economico-sociale**”. Astfel, următorul plan cincinal dobindește o importanță hotărîtoare pentru mersul construcției socialiste și înflorirea economico-socială a patriei noastre.

LATURILE calitative ale strategiei creșterii și dezvoltării economice se manifestă cu pregnanță în domeniile : tehnic, economic, social și politic. Din punct de vedere tehnic, pornindu-se de la necesitatea stringentă a asimilării cu rapiditate a celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii, de la obiectivul fundamental subliniat în documentele Congresului, **obiectivul strategic îl constituie afirmarea revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate, creșterea rolului științei în modernizarea economiei, în asigurarea progresului nostru multilateral**. În acest scop știința, în strînsă unire cu învățămîntul și producția, trebuie să-și îndeplinească în condiții tot mai bune sarcinile de răspundere ce-i revin, sporindu-și contribuția la aplicarea fermă în toate domeniile a celor mai înaintate cuceriri ale revoluției tehnico-științifice mondiale, la asigurarea progresului tot mai dinamic al României, la îmbogățirea cunoașterii științifice universale, astfel încît, așa cum sublinia secretarul general al partidului, Raportul prezentat Congresului al XII-lea „**deceniul următor să devină cu adevărat deceniul științei, tehnicii, calității și eficienței**”.

Programele-direktivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic, precum și de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei adoptate de Congres dau expresie tocmai concepției românești privind situația fermă la baza întregii opere a construcției socialiste a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, transformarea acestora în factorul hotărîtor al dezvoltării economico-sociale. Programele-direktivă vizează creșterea aportului științei la progresul economic general, în domeniul energiei cu precădere, al fizicii și energiei nucleare, al creării unor noi produse și tehnologii cu consum energetic redus, astfel ca în viitorul deceniu România să devină independentă din punct de vedere energetic.

Din punct de vedere economic obiectivul strategic principal de ordin calitativ al creșterii economice îl constituie **modernizarea structurii economiei** astfel încît să acopere mai deplin necesitățile de consum productiv și individual, să contribuie în condiții avantajoase la schimburile internaționale și să determine sporirea neîntreruptă a venitului național. Pe fondul creării unei structuri echilibrate, se va urmări creșterea cu prioritate a ramurilor și subramurilor de înaltă tehnicitate din metalurgie, construcțiile de mașini și chimie, concomitent cu lîmitarea producției la strictul necesar și, poate, uneori chiar renunțarea la unele produse energointensive, realizarea astfel, a unui echilibru optim între diferitele ramuri și sectoare de activitate în vederea satisfacerii într-o tot mai mare măsură a necesităților progresului general al societății și ridicării continue a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Semnificativ este că odată cu aceste schimbări se accentuează rolul industriei ca ramură conducătoare, astfel că pînă în 1985 industria va contribui cu circa 65% la formarea venitului național.

Totodată va fi modernizată și structura agriculturii potrivit orientării privind **o nouă revoluție în agricultură**, cuprinzînd atît baza tehnico-materială cît și organizarea producției, în vederea realizării unei cotituri radicale în producția globală agricolă, prevăzută să crească pe întregul cincinal 1981—1985 cu 124,5—127,5%. În documentele Congresului al XII-lea se prevede : „**Accelerarea procesului de dezvoltare intensivă, modernă a agriculturii... aplicarea celor mai noi cuceriri ale științei agrozootehnice, care să asigure producției tot mai mari în vederea satisfacerii nevoilor de materii prime ale economiei, aprovizionării corespunzătoare a populației, precum și disponibilității pentru export**”. De o deosebită importanță pentru moder-

nizarea agriculturii este și crearea consiliilor unice agroindustriale, organizarea unitară a acestei ramuri. Transformări calitative importante vor cunoaște și celelalte ramuri ale economiei, îndeosebi transporturile, construcțiile și telecomunicațiile etc.

Socialismul presupune însă crearea condițiilor necesare participării cât mai egale a membrilor societății atât la înfăptuirea cât și la rezultatele progresului economic general. Așa se explică orientarea partidului privind dezvoltarea echilibrată, armonioasă și echilibrată a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, în măsură să asigure realizarea în fiecare județ a unei producții globale pe locuitor din industrie, agricultură, construcții, transporturi, servicii și din alte ramuri de cel puțin 70 mii lei anual, cu un grad de ocupare a forței de muncă de minimum 400 persoane la 1 000 de locuitori. În acest scop, creșterea mai accentuată de cât media pe țară se va realiza în județele mai puțin dezvoltate ca: Botoșani, Gorj, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Suceava, Teleorman, Vaslui, Vilcea, Vrancea.

Preocuparea pentru sporirea producției și optimizarea ei structurală și teritorială se îmbină organic cu aceea pentru creșterea mai puternică a eficienței economice în toate sectoarele de activitate, economisirea muncii sociale prin gospodărirea mai judicioasă a fondurilor fixe, astfel ca până în 1985 să se realizeze la 1 000 lei fonduri fixe valoare neamortizată o producție globală de 1 800 lei și netă de peste 600 lei; reducerea mai accentuată a cheltuielilor de producție, în industria republicană la 1 000 lei producție marfă cu 7—8%, iar a celor materiale cu 5,5—6%, ceea ce va face ca până în 1985 la o creștere de 45—50% a produsului social să se realizeze un spor de 51—58% a venitului național.

Factorul primordial al dezvoltării noastre economice în următorii ani și deci, un obiectiv principal al creșterii economice subliniat în Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R. îl reprezintă creșterea mai accentuată a productivității muncii calculată, pentru prima dată, pe baza producției nete (în industrie cu 40—43,5%, iar în construcții-montaj cu 30—35%) pe seama trecerii rapide la mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, aplicarea fermă a programelor de calificare profesională, evidenței și autogestunii unităților economice, organizării mai științifice a producției și muncii. „Fără a realiza o productivitate a muncii la nivelul țărilor dezvoltate — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu vom putea spune că am depășit stadiul de țară în curs de dezvoltare. Productivitatea muncii nu este o problemă de cursuri, de economie politică generală predată la catedră, ci o problemă de viață... o cerință vitală a însăși afirmării superiorității socialismului, a victoriei comunismului în lume”. Măsurile de impulsione a creșterii productivității muncii stabilite dau garanția obținerii pe această cale a circa 80% din sporul producției industriale prevăzut în cincinalul următor.

În realizarea obiectivelor strategice ale creșterii economice o atenție deosebită va fi acordată, în continuare, participării tot mai active și eficiente a României la diviziunea internațională a muncii. Pe această bază volumul comerțului exterior va spori în cincinalul următor cu 50—57,5% în cadrul căruia, exportul

cu 60—71% în paralel cu îmbunătățirea structurii întregului comerț exterior, creșterea eficienței acestuia, ceea ce va determina ameliorarea substanțială a cursurilor de revenire la export, sporirea aportului valutar pentru fiecare produs livrat pe piața externă, o balanță de plăți echilibrată, consolidarea rezervelor valutare ale țării.

CREȘTEREA și dezvoltarea economică presupun nu numai prefaceri de ordin tehnico-economic ci și **profunde transformări sociale**, asigurarea unor condiții de muncă și viață egală pentru toți cetățenii patriei. Aceasta deoarece configurația economico-socială a țării, formată în cadrul istoricește determinat al diviziunii sociale a muncii, mai poartă încă pecetea vechilor relații de producție. Revoluția tehnico-științifică contemporană determină însă, un nou tip de diviziune și organizare a muncii, cu deosebire în industrie, în sensul sporirii numerice a clasei muncitoare, ridicării ei calitative, restrîngerii și eliminării treptate a muncii grele, iar în agricultură înlocuirea cunoștințelor dobândite pe cale empirică cu cele de specialitate, însușite în procesul calificării profesionale. Pe fondul înnoirilor generale se va accentua, totodată, atragerea puternică a populației din agricultură spre ramurile neagricole, transformarea agriculturii într-o variantă a muncii industriale și, corespunzător, apropierea condițiilor de muncă și viață ale lucrătorilor din cele două ramuri de bază ale economiei. Tehnica modernă determină, implicit, ridicarea gradului de cultură generală, schimbarea conținutului muncii fizice prin creșterea ponderii cunoștințelor științifice ei și a celei intelectuale în sensul diversificării acesteia.

Așadar, din punct de vedere social, realizându-se pe baza și în cadrul marilor prefaceri generate de progresul tehnic, creșterea și dezvoltarea economică presupun realizarea unor obiective strategice care vin în întimpinarea tendințelor viitoare ale progresului și dau conținut omogenizării sociale. Semnificativă în acest sens este, aprecierea din Raportul prezentat de secretarul general al partidului celui de al XII-lea Congres că se „va accelera procesul dispariției deosebirilor esențiale dintre sat și oraș, dintre activitatea agricolă și industrială”, ceea ce „va determina omogenizarea crescîndă a societății noastre, crearea unui fundament trainic pentru afirmarea deplină egalității între toți cetățenii patriei fără deosebire de naționalitate, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a gradului general de civilizație al întregului nostru popor”. Apropierea treptată a caracteristicilor muncii, și în genere a condițiilor de viață respectiv, omogenizarea nivelului de trai. „În concordanță cu dezvoltarea economiei și sporirea venitului național — se subliniază în documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. — se va asigura creșterea continuă a nivelului de trai al maselor, realizarea unei calități noi a vieții materiale și spirituale a întregului popor.” Astfel, veniturile totale reale ale populației vor spori cu 123—125%, iar fondul total de retribuere cu 141—143%, veniturile reale ale țărânimii pe o persoană

dr. Angelica M. VRABIE

Galati

(Continuare în pag. 27)

REALIZĂRI DE PRESTIGIU ALE CREAȚIEI TEHNICE ROMÂNEȘTI

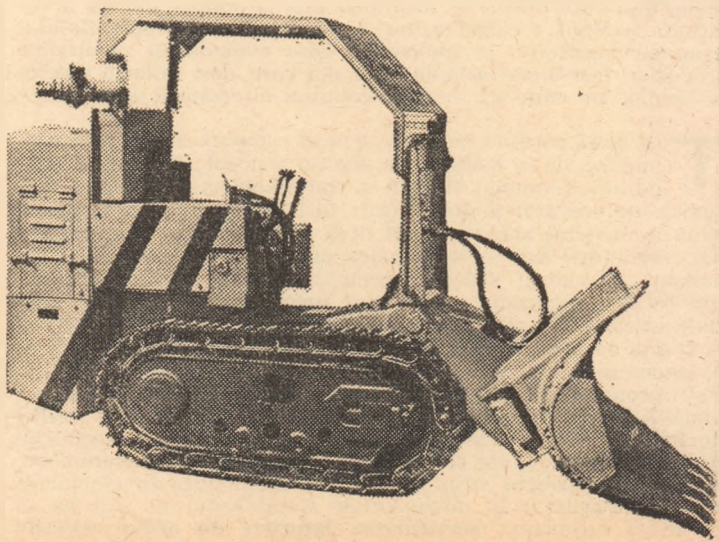
Mașini moderne de încărcat pentru industria minieră

EXPLOATĂRILE MINIERE — în cadrul cărora mecanizării și automatizării lucrărilor în subteran și la suprafață li se acordă o atenție deosebită — au fost dotate în ultima vreme cu noi și moderne utilaje de performanță, rod al concepției și execuției colectivelui întreprinderii „UNIO” din Satu Mare. Amintim, în primul rând, mașinile de încărcat carbunele și sterilul cu capacitatea cupei de 0,4 m³ (MIL-1P, în fotografie) și de 0,6 m³ (MIL-2P), care reușesc să asigure, împreună cu transportoarele blindate cu racleți, o înaltă productivitate (25—40 m³/oră și, respectiv, 35—50 m³/oră) în condiții de mare economie (consumul de aer comprimat fiind numai 15 m³/min. și, respectiv, 20 m³/oră. A-

ceste mașini perfecționate asigură totodată personalului de deservire un grad înalt de securitate.

Întreprinderile de extracție a minereurilor primesc în continuare mașini ale căror posibilități de încărcare pe oră variază între 10 m³ și 150 m³ în raport de tipul utilajului. În cazul utilizării acestor mașini în locurile strîmte sau la lucrările în care există pericolul surpării tavanului ele sînt echipate cu comandă de la distanță. În minele cu grinzi mașinile sînt telecomandate.

Ca atribute generale pentru toate aceste mașini notăm mobilitatea lor foarte mare, utilizarea în terenurile cu pantă și contrapantă accentuate și distanțele de transport mari.

De la 1 martie 1980

NOI BENEFICIARI AI MAJORĂRII RETRIBUȚIILOR

PE LINIA consecvenței cu care sînt întotdeauna traduse în viață hotărîrile partidului, se înscrie și aplicarea „Hotărîrii Plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii privind înfăptuirea Programului de creștere a nivelului de trai în perioada 1976—1980”; în conformitate cu această hotărîre, de la 1 august 1979 a început cea de-a doua etapă de majorare a retribuțiilor. În această etapă, care se va încheia la 1 decembrie anul acesta, media majorării pe economie este de 13,6%, numărul celor ce beneficiază de majorări fiind în anul 1980 de aproape 7,5 milioane persoane.

Reamintim că prima etapă a majorării retribuțiilor tarifare a început la 1 iulie 1977, media pe economie fiind atunci 17%. Pe întregul cincinal, creșterea retribuțiilor oamenilor muncii din toate domeniile de activitate se va ridica la 32%, cea mai mare majorare din întreaga perioadă a construcției socialiste în țara noastră.

Ținîndu-se seama în continuare de criteriul ierarhiei ramurilor, în succesiune firească, de la 1 martie a.c. va beneficia de majorări personalul muncitor din ramura industriei pielăriei, blănăriei și încălțămîntei.

Majorarea retribuțiilor este, și de această dată, urmarea firească atât a rezultatelor pe care țara noastră le-a obținut în acest cincinal în dezvoltarea sa economică, cât și a contribuției deosebite pe care muncitorii, inginerii și tehnicienii, întregul personal din ramura pielăriei, blănăriei, încălțămîntei au adus-o la sporirea volumului și eficienței producției, la ridicarea calității acesteia, la sporirea producției nete și fizice. Întegrată organic în strategia dezvoltării industriale a României, industria pielăriei, blănăriei și încălțămîntei este o ramură dinamică, cu o contribuție sporită la satisfacerea cerințelor de produse industriale ale populației. În acest sens, cîteva cifre sînt semnificative: în perioada 1938—1978 producția globală a crescut de 66 de ori; merită reținut faptul că în segmentul 1975—1978 al acestei perioade ritmul mediu anual de creștere a producției, în raport cu perioadele anterioare, s-a accelerat ajungînd la 9,4% față de 9,2% în perioada 1971—1975; productivitatea muncii pe o persoană ocupată în 1978 a sporit cu 57% față de 1970 și cu 22% față de 1975, cu un ritm mediu anual de 5,8% între 1971—1978 și 6,7% între 1975—1978. Ca ur-

mare a dinamicii accelerate a producției de încălțămîntă a fost posibil ca în medie pe locuitor aceasta să sporească de la 1 pereche în 1955 la 5 perechi în 1978.

Numărul lucrătorilor din ramura pielăriei, blănăriei, încălțămîntei care va beneficia de majorarea retribuției în etapa a II-a se cifrează la 120 000 de oameni. Prin aplicarea majorării retribuțiilor la acest nou eșalon de oameni ai muncii, numărul celor care beneficiază de retribuții majorate în această etapă pînă în prezent depășește 2,5 milioane persoane.

Retribuțiile oamenilor muncii din industria pielăriei, blănăriei și încălțămîntei urmează să crească începînd de la 1 martie 1980, cu 13,3%. Ca urmare, veniturile suplimentare realizate de personalul muncitor din această ramură la nivelul anului 1980 vor depăși 300 milioane lei.

În contextul griii permanente a partidului nostru de realizare a unor raporturi echitabile de retribuții între personalul muncitor din diferite ramuri ale economiei, merită subliniat faptul că, pe întregul cincinalul, oamenii muncii din ramura pielăriei, blănăriei, încălțămîntei vor beneficia de o sporire de 32,9%, superioară mediei pe economie.

Analiza datelor din tabel ne permite să remarcăm două fenomene pe care le considerăm importante: 1) creșterea mai însemnată a retribuțiilor mici; 2) cuantumul mare al diferenței anuale care rezultă în urma majorărilor pentru diferite categorii de personal și care permite fiecărui om al muncii din ramura respectivă, cumpărarea anuală a mai multor bunuri suplimentare de folosință îndelungată. Dacă ar fi să luăm ca exemplu doar cele mai noi și mai moderne produse ale industriei noastre electronice, muncitorul tăbăcar din exemplul nostru își va putea cumpăra, din diferența anuală rezultată în urma majorării retribuției, un televizor cu jocuri electronice și un aparat de radio cu ceas electronic, fără a cheltui cu acestea întreaga sumă.

În acest context nu putem omite că în creșterea veniturilor oamenilor muncii, inclusiv ale personalului din această ramură, o contribuție importantă o au și măsurile luate de majorare — începînd cu 1 octombrie 1979 — a alocațiilor de stat pentru copii, cu 30% față de 1975.

Majorarea importantă de care beneficiază acum întregul personal muncitor din ramura pielăriei, blănăriei, încălțămîntei reprezintă un puternic stimulent pentru realizarea obiectivelor planului cincinal actual, pentru crearea tuturor premiselor necesare ridicării pe trepte superioare a eficienței și calității producției în fiecare întreprindere, la fiecare loc de muncă.

Aplicarea prevederilor Programului de creștere a nivelului de trai, care în această lună se concretizează și prin majorarea retribuțiilor personalului muncitor din industria pielăriei, blănăriei și încălțămîntei demonstrează odată în plus grija permanentă a partidului și statului nostru pentru asigurarea unei legături strînse între rezultatele muncii și creșterea retribuției, subordonarea directă a întregii dezvoltări economice ridicării bunăstării maselor muncitoare, întregului popor.

Liși ȘUSTER

Institutul de economie socialistă

Meseria	Categor. treapta, grupa, clasa, gradația	Retribuția		Diferența (lei)	Diferența la spor de		Total diferență	
		actu- ală (lei)	după 1.03 (lei)		vechi-me (lei)	acord lunară (lei)	anuală (lei)	
A	1	2	3	4	5	6	7	8
— Tăbăcar (cu 7% spor vechime și 5% spor de acord)	cat. 5, treapta II	2081	2458	+377	+26	+19	+422	+5064
— Finisator încălțămîntei (5% spor vechime și 5% spor acord)	cat. 4, treapta I	1805	2122	+317	+16	+16	+349	+4133
— Finisator argăsitor (blănărie) (3% spor vechime și 5% spor acord)	cat. 3, treapta II	1765	2101	+336	+10	+17	+363	+4356
— Maistru principal la tăbăcărie-prelucrare cauciuc (7% spor vechime)	gradația 4, clasa 24	2640	2910	+270	+19	—	+289	+3468
— Inginer principal tăbăcărie (10% spor vechime)	grupa V de ramură, gradația 5, clasa 27	3030	3350	+320	+32	—	+352	+4224
— Inginer specialitatea încălțămîntei (3% spor de vechime)	grupa VI de ramură, clasa 22, gradația 2	2415	2670	+255	+8	—	+263	+3156
— Tehnician principal la blănărie, tăbăcărie-prelucrare cauciuc (10% spor vechime)	grupa V de ramură, clasa 21, gradația 5	2310	2560	+250	+25	—	+275	+3300

ASPECTE ORGANIZATORICE ALE PROBLEMATII ENERGETICII INDUSTRIALE

ÎN ÎNFĂPTUIREA obiectivelor și orientărilor cardinale în domeniul asigurării și gospodăririi resurselor energetice de toate formele, desprinse din documentele celui de al XII-lea Congres al P.C.R. — aplicarea unui regim sever de economisire a combustibililor și energiei, creșterea gradului de întrebuințare și valorificare a resurselor secundare, asigurarea independenței energetice a țării pînă la sfîrșitul viitorului deceniu — un rol hotărîtor revine energiei industriale; cadrul de aplicare a acesteia se identifică cu domeniile ramurilor economiei, în care resursele de energie se folosesc și se consumă cu preponderență în procesele industriale, în transporturi, pentru producerea de energie electrică și a agenților termici necesari încălzirilor tehnologice și spațiale.

Cea mai ieftină resursă : economisirea

ÎN GÎNDIREA economică actuală devine un postulat că **economisirea este cea mai la îndemînă, mai certă și ieftină resursă posibilă**. Printre componentele ei se numără în primul rînd: (a) **modernizările de instalații și tehnologii**, (b) **introducerea tehnicilor moderne de valorificare avansată a resurselor energetice secundare (R.E.S.)** generate de procesele industriale, (c) **reglarea și optimizarea tehnologiilor consumatoare de resurse etc.**

Este cunoscut că în acest sens, încă din 1973, au fost puse bazele unui cadru normativ în conformitate cu care organele centrale de sinteză (M.A.C.F., C.S.P., C.N.S.T.) împreună cu ministerele economice au elaborat programe-cadru minimale de măsuri și acțiuni vizînd reducerea mai accentuată a consumurilor de resurse de energie. Conținutul bogat de idei și propuneri al acestor programe, concret definite și localizate, a dus, prin aplicare, la economii importante.

Ceea ce ne propunem aici nu este de a confrunta prevederile acestor programe și ale actelor normative existente cu rezultatele de bilanț obținute, ci de a reflecta unele aspecte privind gradul de corespondență între anumite măsuri bine inspirate ale acestor reglementări și condițiile de ordin organizatoric pentru materializarea prevederilor lor.

Reținem, în această ordine de idei, în primul rînd faptul că activitatea de îmbogățire a programelor „deschise” de măsuri și acțiuni pentru economisirea resurselor de energie în întreprinderi constituie o **activitate de concepție, de profil și specializare**, care presupune elaborarea prealabilă de analize tehnice, bazate pe măsurători, efectuări de bilanțuri pe agregate și instalații, studii de soluții tehnice, de stabilire a eficienței economice a măsurilor care se propun etc.

Considerăm că în marea majoritate a întreprinderilor, actuala structură organizatorică a compartimentelor mecano-energetice nu răspunde acestor cerințe și activități. De pildă, numai aproximativ 20% din întreprinderile din zona în care îmi desfășor activitatea*) își elaborează prin eforturi proprii bilanțurile energetice; alte 40% își asigură efectuarea bilanțurilor necesare, a studiilor de soluții pentru valorificarea resurselor energetice secundare etc., prin catedrele de profil energetic din institutele de învățămînt tehnic superior, precum și prin institutele de studii, cercetări și proiectări — departamentale și filiale locale. Restul de 40% din totalul întreprinderilor (marea majoritate fiind în subordinea ministerelor minelor, petrolului și geologiei, economiei forestiere și materialelor de construcții, agriculturii și industriei alimentare și a consiliilor populare) întîrzie întocmirea și actualizarea bilanțurilor energetice, datorită în principal faptului că nu dispun de personal competent și specializat pentru desfășurarea activităților cu profil de concepție din acest domeniu. Menționez că pe plan local, capacitatea institutelor de studii, cercetări și proiectări, precum și a catedrelor de profil din institutele tehnice de învățămînt superior este complet acoperită cu comenzi pentru elaborarea și actualizarea bilanțurilor.

Consider că intensificarea acțiunilor de economisire a resurselor de energie, respectiv de stabilire a noi măsuri pe baza analizei bilanțurilor de consum al resurselor pe agregate, instalații și procese ar fi posibilă prin **cooptarea în această acțiune și a cabinetelor teritoriale de organizare economico-socială**, care în trecut — cînd dispuneau de aprobarea pentru contractarea de studii și bilanțuri energetice — au efectuat (în zonă) bilanțurile energetice cele mai bune și la tarifele cele mai reduse (aproximativ 1/4—1/5 din cele percepute de catedrele de specialitate din învățămîntul superior, respectiv 1/2—1/3 din cele prevăzute în contractele încheiate cu institutele de cercetări și proiectări).

Gospodărirea exigentă incape de la încadrarea în normele de consum

ÎN MAREA MAJORITATE a întreprinderilor (cu excepția combinatelor și întreprinderilor mari), activitățile complexe și multiple în profil energetic industrial — unele corespunzătoare cerințelor permanente

*) Nota red.: Ing. T. Berinde, apreciat specialist în domeniu, autorul volumului „Energetica industrială”, este inspector șef adjunct al Inspectoratului teritorial Cluj al M.A.C.F., în a cărui rază de activitate intră județele Cluj, Bistrița și Sălaj.

Elaborarea de studii, bilanțuri energetice, măsuri de reducere a consumurilor constituie o activitate de concepție, specializată, care necesită o organizare adecvată, dezvoltarea cercetării de profil și o filieră directă de implementare în producție a rezultatelor acestora.

ale regimurilor de exploatare și întreținere a agregatelor și instalațiilor consumatoare de resurse (cazane, cuptoare, stații de compresoare, de pompe etc.), altele cu caracter intermitent, de exemplu urmărirea decadală și zilnică a încadrării în normele de consum și în cotele repartizate de resurse, urmărirea aplicării programelor de măsuri de economisire, modernizările de agregate și instalații, reglările și optimizările de procese — sînt, de asemenea, insuficient încadrate. Nu rareori, în întreprinderile mici ele cad în sarcina unui maistru, iar în cele mijlocii sînt rezolvate de către un singur tehnician sau inginer, subordonat funcțional mecanicului șef.

Dependența funcțională a responsabilității energetice și a unității energetice de mecanicului șef diluează conținutul sarcinilor, al răspunderilor și afectează operativitatea reclamată de soluționarea problemelor majore — de exemplu elaborarea soluțiilor pentru valorificarea RES, aplicarea măsurilor înscrise în programe pentru încadrarea în norme, cote și, în unele situații, a normativelor de restricții reclamate de furnizorii de resurse.

În contextul importanței care se atribuie, pe plan general, problemei gospodăririi cu exigență a energiei, conjugat cu necesitatea unei soluționări competente și eficiente a valorificării integrale a resurselor secundare, apreciez ca necesară reconsiderarea, în schema de organizare a întreprinderii, a locului și poziției „responsabilului energetic” sau a „unității energetice”; anume, ar fi de dorit ca **activitatea energetică**, în ansamblul ei, să fie subordonată direct conducerii tehnice a întreprinderii.

Reorganizarea activității energetice

RECONSIDERAREA organizării activității energetice din întreprinderi, impusă în principal de necesitatea de a acoperi cadrul conceptual de elaborare a bilanțurilor și a soluțiilor pentru modernizarea instalațiilor și agregatelor consumatoare de resurse, pentru creșterea randamentelor acestora, pentru valorificarea avansată a resurselor energetice secundare, considerăm că trebuie soluționată și la nivelul economiei, prin înființarea — sau prin dezvoltarea pe profilul unui institut existent, de exemplu ICEMENERG — a unei unități specializate în **problematicele energeticii industriale**.

Dintre temele pe care această problemă ar trebui să le cuprindă și soluționeze cu prioritate exemplificăm:

● actualizarea și completarea prescripțiilor tehnice care formează zes-

tre documentară a domeniului energiei industriale — cum ar fi îndrumătoare sau metodologii pentru: alegerea variantei optime în alimentarea cu resurse de energie a consumatorilor industriali, pe baza stabilirii eficienței economice a soluțiilor examinate; normarea consumurilor specifice energetice; întocmirea și analiza bilanțurilor energetice și optimizarea consumurilor de resurse pe tipuri de instalații, agregate și procese etc.

O astfel de îmbunătățire a documentației tehnice normative în domeniu este reclamată, în primul rând, de lipsa aproape totală a acestora în întreprinderi (exemplarele normativelor mai vechi sînt degradate sau epuizate, dacă nu și uzate moral prin soluțiile depășite pe care le prevăd), de necesitatea de a elabora calculele de eficiență ale soluțiilor tehnice care fundamentează propunerile de măsuri de modernizări și economisire, în concordanță cu prețurile actuale ale combustibililor, și, mai ales, în concordanță cu formulele criticele actuale de stabilire a eficienței economice (cele practicate în prezent de majoritatea întreprinderilor și chiar a institutelor de proiectare au o vechime de 10 ani, nemaifiind corespunzătoare);

● **studierea de soluții pentru implementarea, în gospodărirea energetică a întreprinderilor, a tehnicilor moderne de valorificare avansată a resurselor energetice secundare** — de exemplu pompele de căldură, cuptoarele cu recuperare interioară (cu pereți interiori din cărămizi refractare poroase), recuperatoarele cu tuburi calorice, recuperatoarele rotative ș.a.

Din câte cunosc, în prezent, cu excepția a 2 pompe de căldură (prototipuri instalate în stațiuni balneare) și a 2 cuptoare cu pereți poroși (la unități de mecanizare a agriculturii), astfel de echipamente moderne lipsesc nu numai în întreprinderi, dar — în urmă cu câteva luni — chiar și pe standurile de încercare ale institutelor de profil (ICEMENERG, INCERC ș.a.), în cadrul cărora ele trebuiau să fie concepute și experimentate;

● **elaborarea de studii cu soluții pentru valorificarea în grad avansat a resurselor energetice secundare, generate pe tipuri de agregate, linii și procese tehnologice.**

Desigur, acest deziderat este de mult timp enunțat. Creșterea gradului de valorificare a RES în zonă apreciem însă că este cel puțin lentă și, în orice caz, sub nivelul sarcinilor și exigențelor. De pildă, în cuprinsul județului Cluj, cu toate că numai în anul trecut au fost instalate 70 de recuperatoare la diverse cuptoare industriale, totuși gradul de valorificare a RES a cunoscut un salt de numai 8%, respectiv de la 55% în 1978 la 63% în 1979. Greutățile ce se întîmpină în acest domeniu sînt, după părerea noastră, determinate de: inerția manifestată de unele institute departamentale de proiectare pentru soluționarea valorificării RES (la Combinatul de lianți și materiale refractare și „Electrocaramida“ Turda ș.a.); inexistența, în industria noastră, a unei întreprinderi profilate pe producția — variată și în cantități satisfăcătoare — de echipamente pentru valorificarea RES; lipsa unui sistem organizat de relații, pe baza căruia efortul de concepție al energeticienilor din întreprinderi pentru soluționarea recuperării

RES să se bucure de sprijinul, superior calificat, al institutelor de proiectare specializate (situație ce o putem identifica drept una din cauzele faptului că recuperatoarele realizate nu asigură valorificarea în grad avansat a RES generale);

● **normarea științifică a consumurilor energetice.**

Practica anului 1979 a evidențiat că în zona menționată, 20—30% din normele de consum energetice, stabilite și transmise întreprinderilor, sînt depășite, iar la 70—80% se realizează economii.

Într-o viziune științifică de abordare a problemei normării, metodele statistice aplicate pînă acum vor trebui să cedeze locul **metodelor analitice și experimentale**, care incumbă o activitate de investigare profundă a proceselor și tehnologiilor.

Întrucît la marea majoritate a produselor industriale, pe lîngă consumurile de resurse energetice care intră în contul unui anumit proces tehnologic sau de fabricație se folosesc materii prime, auxiliare, materiale reciclate, care la rîndul lor înglobează și ele consumuri de resurse (pentru extracție, prelucrări, transport etc.), considerăm actual și util ca pentru produsele de bază ale economiei, produsele energointensive și cele care se obțin cu tehnologii folosind resurse energetice diferite (combustibili, energie electrică), să se studieze și stabilească **norme de consum energetic integrate pentru produsul obținut și pentru procesul folosit** (și care să exprime, în tcc/unitate de produs, consumul total integrat de resurse de toate formele: combustibili, energie electrică, termică, aer comprimat etc.).

În viziunea unei atare abordări a problemei normării, vor putea fi mai bine fundamentate, din punctul de vedere al conținutului energetic, opțiunile pentru fabricarea și prelucrarea anumitor produse cu anumite tehnologii (de exemplu: produse abrazive, ciment, produse nemetalifere, sodă ș.a.).

Ridicarea competenței profesionale

REVENIND la una din propunerile de mai sus: desigur că dezvoltarea activității de concepție în domeniul vast al problematicii energeticii industriale, fie prin înființarea unui institut propriu de profil, fie prin amplificarea acestor activități în cadrul institutelor existente, presupune — sub raportul eficienței și al specializării pe genuri de teme și probleme — o descentralizare în filiale și nuclee de cercetare, pe centre industriale și platforme de ramură.

S-ar putea exemplifica această idee prin propunerea de înființare a unui astfel de nucleu pentru implementarea pompelor de căldură de mare capacitate (cu funcționare pe butan) pe una din platformele petrochimice existente, în scopul valorificării RES (căldura apelor uzinale). Platforma petrochimică intrunește condiții optime de materializare a unei astfel de idei, întrucît dispune în același timp de RES generate în cantități importante, de posibilități de utilizare a lor, valorificate în procesele proprii și, ceea ce este mai important și esențial, dispune de prac-

Probleme pentru rezolvarea cărora se cer intervenții imediate: producția de echipamente pentru recuperarea resurselor energetice secundare, aparataj pentru reglarea și optimizarea proceselor consumatoare de energie, ridicarea competenței profesionale a personalului.

tică și experiență proprie acumulată în deservirea echipamentelor-cheie ale pompei de căldură — respectiv a compresoarelor cu funcționare pe gaze petroliere (butan).

Necesitatea soluționării problemelor cardinale ale energiei industriale apare nu numai în profilul conceptual, ci și în alte direcții și domenii, cum sînt cel al **aprovizionării**, precum și cel al **ridicării nivelului de competență profesională a personalului** care deservește instalații și agregate consumatoare de resurse, la toate nivelele.

Să exemplificăm. În domeniul reglării și optimizării proceselor de ardere în agregatele cu flacără directă (cazane și cuptoare), din lipsa aparatelor analizoare de gaze (de exemplu aparatul Orsat, al cărui preț este de cca. 2.000 de lei), se produc pierderi, dereglări în procesele de ardere și o funcționare la regimuri îndepărtate de cele optimizate. În zonă, dotarea cu aparate Orsat acoperă necesitățile doar în proporție de 1/3. Se impune, deci, fabricarea în cantități acoperitoare a analizatoarelor „Orsat“, care să nu lipsească din nici o unitate industrială sau centrală termică.

Organizarea exigentă a perfecționării profesionale, la toate nivelele și treptele, a personalului care proiectează, montează și exploatează instalații și agregate consumatoare de resurse este, de asemenea, justificată de o serie de realități nedorite. De pildă, cazanele de apă caldă și fierbinte de tip C5D (de 3 și 5 Gcal/h), cu funcționare pe combustibil lichid, deși se produc de peste 10 ani, încă nu au ajuns să funcționeze la parametrii proiectați și omologați. Desigur, cauzele sînt multiple, datorîndu-se deopotrivă concepției de proiectare și soluțiilor de montaj, dar și unei exploatare incompetente. În materie de reglaj și optimizare, competența profesională își lasă vizibil amprenta în domeniul economiei energetice, cunoscut fiind faptul că variația cu 1° de temperatură în sens nedorit (în instalații de frig, de încălzire etc.) afectează un consum suplimentar de resurse primare de 3—4%. Pentru evitarea unor astfel de abateri, adeseori nu este nevoie decît de pricepere — și, bineînțeles, de... termometre.

Evident, găsirea unor soluții de stimulare morală și de cointeresare personală directă va introduce și ea pirghii mobilizatoare de natură a imprima mari salturi calitative în economisirea resurselor de energie.

Relevarea acestor aspecte a avut menirea de a oglindi unele realități și opțiuni cu care se confruntă energia industrială, care, de la declanșarea crizei energetice în lume, și-a cîștigat — în toate țările cu economie avansată — un loc și o poziție reconsiderate.

Titus BERINDE
Cluj-Napoca

6 Martie 1945

ÎNCUNUNARE A LUPTELOR REVOLUȚIONAR-DEMOCRATE ALE MASELOR POPULARE

LUPTA SOCIAL-POLITICĂ din România a cunoscut în perioada imediat următoare începutului revoluției de eliberare socială și națională, marcată de victoria insurecției din august 1944, proporții revoluționare fără precedent, care au culminat cu înstaurarea acum 35 de ani a guvernului revoluționar-democrat cu pronunțat caracter muncitoresc-tărănesc. „Victoria de la 6 martie 1945 — aprecia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă încununarea luptelor revoluționar-democrate desfășurate de masele populare, sub conducerea Partidului Comunist Român”.

Răsturnarea la 23 August 1944 a dictaturii militare fasciste a inaugurat epoca unor profunde transformări revoluționare, democratice în societatea românească, a cuceririi puterii de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea și masele largi populare. În contextul acestui amplu proces de transformări revoluționare Partidul Comunist își reorganizează activitatea corespunzător noilor condiții, adoptându-se o nouă structură organizatorică. Sub conducerea sa se reorganizează și clasa muncitoare sub aspect profesional și activitatea organizațiilor revoluționare ale țărânimii, femeilor, intelectualilor, tineretului. În fruntea conducerii Uniunii Tineretului Comunist, ca secretar general al Comitetului Central s-a aflat tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În domeniul economic Partidul Comunist Român și-a îndreptat atenția spre asigurarea unui minimum de bunuri strict necesare existenței întregii populații a țării și spre ameliorarea situației economice grele a maselor muncitoare. Un obiectiv de mare importanță era sprijinirea frontului antihitlerist și îndeplinirea obligațiilor ce decurgeau din Convenția de armistițiu. În condițiile unei economii secătuite și dezorganizate de pe urma a peste trei ani de război, care redusese venitul național la jumătate. Un accent deosebit s-a pus pe asigurarea procesului de producție în întreprinderile ce produceau pentru aprovizionarea frontului, pe asigurarea transporturilor spre front, cât și a celor necesare desfășurării normale a producției industriale și aprovizionării populației. Trebuie ținut seama că rețeaua feroviară suferise distrugerii care se cifrau la 1 337 km. de linii, sute de poduri și podețe, depouri, clădiri, ateliere. Erau scoase din funcțiune triajele Bucureștii, Brașov, Ploiești etc. În august 1944 din parcul total de 3 543 de locomotive, 1 171 erau defecte. Cu toate acestea căile ferate au asigurat întregul transport de trupe, armament, muniții, subzistențe, evacuarea răniților, precum și legăturile cu spatele zonei de operații din sud-estul Europei, atât pentru trupele române cât și pentru cele sovietice, fiind puse aproape în întregime la dispoziția frontului. Din numărul total al trenurilor care au circulat în perioada 12 septembrie 1944 — 23 februarie 1945 și care se cifrează la 53 819 trenuri, 50 526 au fost trenuri militare. Transporturile erau însă solicitate să facă față și unor sarcini mari privind aprovizionarea cu materii prime, transportul produselor finite ale întreprinderilor, readucerea și reinstalarea fabricilor din zonele unde fuseseră dispersate, a instituțiilor și persoanelor evacuate. Refacerea transporturilor lor constituia o condiție indispensabilă pentru susținerea cu toate forțele a războiului antihitlerist, pentru asigurarea circulației normale a produselor și aprovizionarea populației cu cele necesare. De aceea, o preocupare constantă tot mai susținută a guvernului și a forțelor democratice a fost repunerea sau menținerea în funcțiune a parcului de locomotive și vagoane, a triajelor, a instalațiilor și telecomunicațiilor feroviare, a podurilor, tunelelor, a atelierelor de reparat material rulant. Până în martie 1945, datorită eforturilor remarcabile depuse de muncitori și țărani, se restabiliseră 639 km. de linii ferate, atelierelor C.F.R. erau refăcute în proporție de circa 45 la

sută, depourile 75 la sută, construcțiile 42 la sută, rezervoarele pentru produse petroliere circa 70 la sută, telecomunicațiile în proporție de 40—60 la sută.

În industria petrolieră, în ciuda numeroaselor distrugerii, datorită eforturilor remarcabile ale muncitorilor petroliști, au fost repuse în scurt timp în funcțiune rafinăriile avariate, astfel că în perioada septembrie-decembrie 1944, cantitatea de țiței prelucrat a crescut substanțial față de lunile iulie și august ale aceluiași an, ajungând în ultima lună a anului la 400 000 de tone.

Industria alimentară funcționa cu mult sub capacitatea sa de producție datorită lipsei materiilor prime. Industria zahărului, din cauza insuficienței mijloacelor de transport, prelucrase până în februarie 1945 numai jumătate din recolta de sfeclă de zahăr. Situația cea mai grea în cadrul industriei alimentare o aveau fabricile de ulei, care, lucrând cu 15 la sută din capacitatea de producție, puteau produce maximum 1 500 de vagoane de untdelemn, cantitate insuficientă chiar și pentru nevoile armatei. Fabricile de paste făinoase, conserve și mezeluri care lucrau în cea mai mare parte sau în exclusivitate pentru nevoi militare, sufereau, de asemenea, datorită lipsei materiilor prime. Materialele de construcție, de care se simțea multă nevoie, nu puteau fi transportate în regiunile sinistrate ceea ce, desigur, îngreua înlăturarea urmărilor războiului.

Spre sfârșitul anului 1944 se face tot mai mult simțită lipsa materiilor prime și a semifabricatelor din import necesare industriei. Rezervele întreprinderilor erau epuizate sau în curs de epuizare. Lipsa cocului metalurgic și a minereului de fier, a bumbacului, a tananților sau a altor materii prime și auxiliare afectau serios producția.

Secătuirea resurselor materiale după trei ani de război, schimburile comerciale oneroase cu Germania, distrugerile datorate bombardamentelor, jaful trupelor inamice în retragere, ducerea războiului pe o parte a teritoriului patriei, precum și efortul economic pentru continuarea războiului au redus substanțial posibilitățile participării României la schimbul comercial internațional. La aceasta s-a adăugat blocarea devizelor în clearing, care se cifrau la sfârșitul lunii august 1944 la peste 56 de miliarde de lei. La 31 decembrie 1944, soldul activ în favoarea României al clearingului româno-german era de 52,606 miliarde de lei, căruia i se adăugau 5,347 miliarde de lei reprezentând soldul în favoarea noastră al clearingului pe baza cărui se efectuaseră schimburile dintre România și țările ocupate de trupele germane. În aceste împrejurări situația materială a maselor muncitoare devenea tot mai grea. Lipsa mărfurilor sau insuficiența aprovizionării cu articole de strictă necesitate, specula, micșorarea gravă a puterii de cumpărare a salariilor erau fenomene frecvente.

SITUAȚIA în care se găsea țara impunea cu necesitate întărirea pozițiilor forțelor muncitorești-tărănești în guvern, în ansamblul vieții politice și de stat a țării. În fața amplitudinii pe care o lua procesul revoluționar, forțele reactionare și-au intensificat opoziția față de forțele de stînga, democratice muncitorești-tărănești, grupându-se tot mai mult în jurul monarhiei. În aceste condiții, în sinul Blocului Național Democrat, precum și în cadrul guvernului, colaborarea dintre partidele național-tărănesc, național-liberal și forțele democrat-revoluționare devenise tot mai greu de menținut. Ca urmare, Partidul Comunist a inițiat numeroase acțiuni politice pentru lărgirea Blocului Național Democrat prin cuprinderea în rîndurile sale a tuturor forțelor naționale antifasciste, democratice și re-

voluționare și prin transformarea acestuia într-un organism politic larg reprezentativ, dinamic, capabil să înfăptuiască pînă la capăt obiectivele democrat-antifasciste stipulate în acordul B.N.D. din iunie 1944, precum și a altor prefaceri economico-sociale în care masele largi populare erau arzător interesate. Dar cercurile conducătoare ale celor două partide (P.N.T. și P.N.L.) s-au împotrivit, urmărind menținerea acestui organism politic în limitele programatice vechi și în structura sa organizatorică inițială, care nu cuprindea toate forțele realmente democratice, capabile și interesate în asigurarea dezvoltării țării pe coordonatele noi deschise de victoria insurecției din august. Din a doua jumătate a lunii septembrie 1944 devenise tot mai evident că guvernul instaurat la 23 August 1944, dominat de reprezentanți ai monarhiei și marii burghezii, precum și Blocul Național Democrat nu mai corespundea raportului de forțe în continuă schimbare și nu erau capabile să satisfacă noile cerințe puse de lupta maselor populare în plin avînt revoluționar.

În aceste împrejurări Partidul Comunist se orientează spre realizarea unei formațiuni politice noi care să coalezze toate forțele democratice, antifasciste, revoluționare, interesate în dezvoltarea accelerată a țării pe calea progresului, a democrației. Pornind de la aceste cerințe majore C.C. al P.C.R. elaborează **Proiectul de platformă al Frontului Național Democrat din România** și îl publică la 25 septembrie 1944.

În ziua de 10 octombrie 1944, s-a constituit Consiliul Național al Frontului Național Democrat, grupare de forțe larg reprezentative — muncitori, țărani, intelectuali, pături mic-burgheze, mici meseriași, negustori etc. — expresie a hotărîrii covârșitoarei majorități a poporului român de a imprima dezvoltării României un curs nou.

Odată cu alcătuirea F.N.D., Blocul Național Democrat încetează de a mai ființa. Pentru a determina formarea unui nou guvern, la 16 octombrie 1944, din inițiativa P.C.R. au fost rechemati din guvern cei doi miniștri de stat care reprezentau P.C.R. și P.S.D. Guvernul Sănătescu nu mai putea, astfel, să se considere ca fiind mandatarul partidelor din B.N.D.

În noul guvern prezidat tot de generalul Constantin Sănătescu, P.C.R. și P.S.D. dețineau împreună cu celelalte organizații din F.N.D. vicepreședinția, șase ministere și trei subsecretariate de stat. În cea de a doua jumătate a lunii noiembrie 1944 F.N.D. a organizat numeroase acțiuni de masă împotriva reacțiunii, pentru obținerea cererilor ce vizau schimbarea raportului de forțe din guvern în favoarea democrației, fără a formula lozincă înlăturării întregului guvern. Dar cercurile reactionare urmărind înlăturarea reprezentanților forțelor democratice din guvern și împiedicarea accesului maselor spre organele locale ale puterii de stat, au sfătuit pe C. Sănătescu să prezinte demisia întregului guvern, sperînd că astfel vor putea realiza un guvern, omogen reacționar. Spre sfîrșitul lunii noiembrie, Sănătescu prezintă demisia guvernului și astfel începe o nouă criză de guvern, la numai o lună de zile de la instaurarea acestui cabinet. La 6 decembrie, regele a însărcinat cu formarea noului guvern pe generalul Nicolae Rădescu, pînă atunci șef al Marelui Stat Major.

CREȘTEREA și lărgirea mișcării revoluționare au adîncit deruta în rîndurile claselor dominante, provocînd noi disensiuni și scizurii în cadrul grupărilor lor politice. P.C.R. publică, la 29 ianuarie 1945, Programul de guvernare al F.N.D., document merit a da un nou impuls revoluției, aflată în plin avînt. Încă de la începutul lunii februarie și mai cu seamă după 10 februarie 1945 încep, în întreaga țară, marile bătălii, pentru exproprierea moșierimii în limita criteriilor stabilite de Programul de guvernare al F.N.D. Lupta forțelor democratice împotriva reacțiunii a atins o tensiune maximă la 24 februarie 1945, cînd în Capitală și în numeroase alte localități din țară au avut loc mitinguri de masă de o amploare necunoscută încă în istoria României. Astfel, la București au participat peste 600 000 de demonstrații, la Ploiești aproape 70 000, la Timisoara — circa 30 000, la Craiova — 20 000, la Brașov — 35 000 etc.

În Capitală, din ordinul majorității reacționare din guvern, forțele jandarmerești au deschis focul asupra demonstrațiilor. Și în alte centre din țară autoritățile reacționare, sprijinite de bande de legionari, au atacat pe demonstrații, încercînd să-i intimideze. În aceste împrejurări de mare avînt revoluționar al maselor populare, la 26 februarie 1945, Rădescu este obligat să-și prezinte demisia. Voința maselor largi populare triumfa: **la 6 martie 1945 a fost instaurat, pentru prima dată în istoria modernă a României, un guvern cu adevărat democratic.**

Vestea numirii guvernului democrat a provocat un nestăvilit entuziasm în rîndurile maselor largi populare din întreaga țară. Pentru prima dată în istoria poporului român masele

muncitoare își aveau un guvern al lor, în care precumpăneau reprezentanții clasei muncitoare și ai țărănimii. Noul guvern prezidat de eminentul fiu al poporului, dr. Petru Groza, se înscrie în istoria patriei noastre ca primul guvern democratic — guvern revoluționar-democratic — cu pronunțat caracter muncitoresc-țărănesc, expresie a colaborării largi a forțelor ce se pronunțau pentru adîncirea transformării revoluționare, sociale și politice. Participarea la guvern a reprezentanților reacțiunii nu a afectat conținutul revoluționar al acestuia și nici înfăptuirea transformărilor revoluționare preconizate de F.N.D., tocmai datorită faptului că rolul precumpănitor l-au avut reprezentanții maselor muncitoare, ai clasei muncitoare și țărănimii, partidele și organizațiile muncitorești-țărănești deținînd poziții majoritare și hotărîtoare. Principalul partid de guvernămînt devine Partidul Comunist Român alături de care un rol important l-a avut Partidul Social-Democrat, ceea ce a determinat ca Frontul Unic Muncitoresc să constituie nucleul politic de bază al guvernului care a imprimat acestuia pecetea voinței și intereselor clasei muncitoare, ale țărănimii și altor categorii de oameni ai muncii.

Prin instaurarea acestui guvern, **procesul revoluționar din România a intrat într-o nouă etapă, al cărei obiectiv era încheierea procesului de desăvîrșire a revoluției burghezo-democratice și pregătirea trecerii la revoluția socialistă.**

Subliniind importanța istorică a victoriei de la 6 Martie 1945 tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că aceasta este „**rodul luptei eroice a clasei noastre muncitoare, aliată cu țărănimea, cu intelectualitatea și celelalte categorii sociale muncitoare, rezultatul luptei unite a oamenilor muncii români, maghiari, germani și de altă naționalitate, desfășurată sub conducerea Partidului Comunist Român. În această luptă s-au afirmat din plin capacitatea revoluționară a clasei muncitoare din țara noastră, rolul și misiunea ei istorică de forță conducătoare a întregii națiuni, rol care s-a manifestat strălucit de-a lungul anilor în marea operă de făurire a orînduirii socialiste.**”

IN ÎNTREAGA PERIOADĂ ce a urmat au avut loc profunde transformări sociale. S-a desfășurat o intensă activitate pentru refacerea economiei naționale, lăgierarea reformei agrare și a altor reforme structurale cu caracter democratic revoluționar, s-a acționat pentru creșterea rolului clasei muncitoare și participarea ei directă la conducerea activității întreprinderilor. Ca urmare a acestor transformări s-a consolidat frăția oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, s-a schimbat raportul de forțe în țară, crescînd rolul maselor populare în întreaga viață politică. O expresie elocventă a noilor raporturi social-politice este victoria obținută de forțele democratice ale țării în alegerile parlamentare din noiembrie 1946. În toate aceste mari bătălii de clasă, Partidul Comunist Român s-a afirmat ca cea mai puternică forță politică din România.

Cucerirea la 30 decembrie 1947, ca urmare a abolirii monarhiei și proclamării republicii, a întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare și celelalte categorii de oameni ai muncii marchează trecerea la înfăptuirea sarcinilor revoluției socialiste. Naționalizarea industriei, băncilor, transporturilor și comerțului au dus la lichidarea în scurt timp a proprietății capitaliste asupra mijloacelor de producție. Concomitent s-a trecut la planificarea dezvoltării economiei naționale. A avut loc procesul complex al cooperativizării agriculturii și organizării ei pe baze socialiste. Planurile anuale și cincinale ale perioadei 1949—1965 au asigurat crearea bazei tehnico-materiale a societății socialiste. Ca urmare a generalizării relațiilor noi de producție în agricultură, s-a realizat economia socialistă unitară, ceea ce a marcat victoria deplină a socialismului în toate sectoarele de activitate, abolirea exploatarei omului de către om, afirmarea principiilor socialiste în viața socială.

O dată cu Congresul al IX-lea al Partidului (iulie 1965) și alegerea în fruntea partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu adoptarea noii Constituții și proclamarea Republicii Socialiste România (august 1965), s-a deschis o perioadă nouă în dezvoltarea socialistă a țării, în activitatea partidului. Sînt profund elocvente ideile valoroase puse în lumină de Congresul al IX-lea deschizător de etapă nouă în viața partidului, a poporului nostru, tezele de mare însemnătate teoretică ale celui de-al X-lea Congres din august 1969, în rîndul cărora se înscriu cele privind societatea socialistă multilateral dezvoltată, strălucita Cartă a viitorului României — programul științific elaborat și adoptat de cel de-al XI-lea Congres, din noiembrie 1974.

conf. dr. Ion ARDELEANU

(Continuare în pag. 23)

GÎNDIREA ECONOMICĂ CONTEMPORANĂ REFERITOARE LA EFICIENȚA PROGRESULUI TEHNIC [III]

Eficiența economică a progresului tehnic. Precizări noționale

EFICIENȚA progresului tehnic este concepută ca un raport între efectele însumate pe toate fazele procesului cercetare-producție și cheltuielile respective implicate. Diferitelor denumiri ale acestei categorii economice: „eficiența integrală”, sau „eficiența totală” le este comună concepția potrivit căreia, eficiența progresului tehnic trebuie să reflecte complexitatea fenomenului respectiv, a sistemului de interdependențe dintre creatorii și utilizatorii de progres tehnic.

În analiza diferitelor categorii de efecte ale progresului tehnic întâlnim frecvent utilizați termenii „efectul integral social-economic” sau „economic”¹⁾. Unii autori consideră că se pot distinge trei categorii de eficiență a progresului tehnic: **individuală**, care compară un singur fel de efect cu un singur fel de cheltuieți, **generalizată**, care compară câteva feluri de rezultate cu câteva feluri de cheltuieli și **integrală**, care este o eficiență completă, comparând suma efectelor cu suma cheltuielilor²⁾.

Eficiența integrală a progresului tehnic este adesea asociată noțiunii de eficiență macroeconomică, întrucât există concepția necesității determinării eficienței progresului tehnic la diferite nivele ierarhice, fapt ce impune existența unui sistem de indicatori de măsurare, format atât din indicatori generalizatori cât și din indicatori specifici³⁾.

Eficiența economică a progresului tehnic trebuie să se judece în toate stadiile de realizare a acestuia, după rezultatele finale, după efectul obținut ca urmare a introducerii sale în producția materială, adică în sfera consumului său. Elaborarea unor metode de repartizare a efectului economic între verigile progresului tehnic este o problemă de stringență actualitate și, după părerea specialiștilor, exceptându-se cercetările fundamentale, aceasta trebuie să se bazeze pe principiile autogestunii, ale recuperării tuturor cheltuielilor ocazionate de introducerea progresului tehnic. Într-adevăr, având în vedere cerințele mecanismului economic și financiar, ale autogestunii, efectul economic al tehnicii noi trebuie să se realizeze în toate verigile economiei naționale, fie că este vorba de cele care aplică tehnica nouă, fie că se au în vedere cele care o pregătesc.

Una din premisele metodologice importante ale determinării eficienței eco-

nomice a progresului tehnic o constituie unitatea principiilor de evaluare a acesteia. Aceste principii trebuie să fie compatibile cu interesele economice ale tuturor verigilor progresului tehnic, astfel încât să nu apară contradicții între interesele economiei naționale în ansamblu și interesele întreprinderilor, centralelor și ramurilor.

Într-o măsură din ce în ce mai mare capătă susținători concepția conform căreia aportul tehnicii noi în ridicarea eficienței economice a producției la toate nivelele de activitate economică se determină prin influența sa asupra economiei cheltuielilor de muncă socială necesare pentru producția produsului net al societății. Diferența dintre cheltuielile pentru introducerea tehnicii noi și asimilarea producției și cheltuielile de muncă pentru producerea unei producții analoge, în condiții neschimbate ale tehnicii, reflectă tocmai această influență.

În condițiile mecanismului economic al socialismului criteriul unic de evaluare a eficienței (economia cheltuielilor de muncă socială) economice a tehnicii noi suferă anumite modificări în ceea ce privește indicatorii propriu-ziși ai eficienței, în funcție de specificul și interesele economice ale fiecărei ramuri; la nivelul întregii economii naționale, economia cheltuielilor totale de muncă socială ocazionate de producția obținută cu ajutorul tehnicii noi se realizează prin sporul de venit național; la nivel de ramură, centrală sau întreprindere contribuția progresului tehnic la eficiența economică se exprimă în sporul de producție netă și beneficiu, ca rezultat al economiei la cheltuielile de muncă socială.

Masa efectului economic al progresului tehnic crește pe măsură ce tehnica nouă cuprinde toate sferile posibile ale aplicării eficiente, pînă ce se vor satisface deplin nevoile sociale pentru o astfel de tehnică. Ca urmare și efectul economic trebuie să fie astfel calculat încât să cuprindă toate sferile de aplicare a tehnicii noi.

O problemă metodologică importantă a determinării efortului economic al tehnicii noi o constituie perioada de timp în cursul căreia această tehnică este eficientă pentru întreaga economie națională. De regulă termenul de funcționare eficientă a unui anume tip de tehnică, pînă la apariția uzurii sale morale, este mai mare decît termenul de funcționare a unui exemplar din tehnica dată, întrucît în primul caz acțiunează numai uzura morală, iar în al doilea se adaugă și acțiunea uzurii fizice. Nu sînt excluse, desigur și situații contrare celei amintite. Și într-un caz și în celălalt termenul în care o tehnică se uzează moral reprezintă perioada de calcul a efectului total al acesteia.

În literatura de specialitate există și punctul de vedere care adoptă, ca termen de determinare a efectului global al unui tip de tehnică, perioada de timp

în cursul căreia are loc saturarea cu tehnica dată a tuturor sferelor folosirii ei eficiente. După o perioadă de saturare ar urma să se renunțe la calcularea efectelor tehnicii respective. Este greu însă de susținut un astfel de punct de vedere în situația în care se forțează procesul de introducere a tehnicii noi și se saturează economia cu o astfel de tehnică ale cărei efecte economice se fac resimțite pînă în momentul înlocuirii ei cu alta mai eficientă.

Întrucît ca efect al introducerii tehnicii noi se consideră economia la cheltuielile de muncă socială, care duce la sporul de venit și beneficiu, o problemă importantă este baza de calcul a acestei economii.

Pentru toate stadiile creării și folosirii tehnicii noi problema se rezolvă în mod asemănător, în sensul că indicatorii economici ai folosirii tehnicii noi sînt comparați cu indicatorii similari ai tehnicii înlocuite sau răspîndite. Unii specialiști însă consideră că adoptarea unei baze unice pentru compararea tuturor stadiilor creării, producerii și introducerii tehnicii noi este incorectă și poate încetini ritmul introducerii progresului tehnic în producție. De aceea în stadiul cercetare-dezvoltare sau de lucrări de construcții experimentale, la aprecierea eficienței economice a progresului tehnic, baza de comparare trebuie să fie tehnica cea mai avansată care a fost elaborată, asimilată sau în curs de asimilare și introdusă. Aplicarea unei astfel de baze permite continuitatea, consecvența și impulsionarea progresului tehnico-științific. În stadiul elaborării planului de producție și de introducere a tehnicii noi, unde se planifică pregătirea și introducerea progresului tehnic — la toate nivelele activității economice — problema se rezolvă altfel. Introducerea în producție a unei tehnici noi, efectul rezultat ca urmare a folosirii acesteia capătă forma unor indicatori reali de calcul după care se apreciază activitatea economică a acestor verigi. În acest caz, fiind vorba de un efect economic real care se planifică și trebuie să se realizeze în toate verigile economiei, ca bază de comparație poate fi luată numai tehnica învechită care este înlocuită în mod concret cu un alt tip.

Principalele categorii de efecte și de cheltuieli care se includ în modelele „cheltuieli-rezultate” ale progresului tehnic diferă în funcție de nivelul ierarhic de referință. Astfel, la nivelul economiei naționale, sînt considerate faze ale procesului cercetare-producție: cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, lucrări de dezvoltare, asimilarea rezultatelor cercetării, utilizarea lor în producție, etape în cadrul cărora se fac diverse cheltuieli materiale și umane în vederea obținerii unor rezultate care pot fi: informaționale, material-naturale și economice.

Din punct de vedere al comensurării eficienței, se impune detalierea ultimei

¹⁾ L.M. Gatovski: „Naucino-tehniceskii progress i ekonomika razvitoogo soțializma”. Izd. Nauka, Moskva, 1974, p. 10.

²⁾ M.B. Grinceli: „Izmerenie effektivnosti naucino-tehniceskogo progressa”, Izd. Ekonomika, Moskva, 1974, p. 30.

³⁾ T. Hacıurov: „Criterii și indicatori al eficienței lucrărilor de cercetare-științifică” în „Voprosi Ekonomiki”. 11/1970, p. 132.

categorii de rezultate, concretizate în: creșterea productivității muncii sociale, creșterea beneficiului, creșterea exportului de produse finite, care toate se reflectă, în ultimă instanță, în creșterea venitului național.

Adoptarea economiei de muncă socială drept criteriu al introducerii progresului tehnic presupune luarea în considerație a următoarelor două aspecte:

a) Economisirea de muncă socială presupune economia de muncă vie cît și materializată. Luate separat, economiile de muncă vie și muncă materializată, în cazul tehnicii noi, pot constitui numai indicatori parțiali ai eficienței progresului tehnic. Necesitatea de a adopta un criteriu global al eficienței tehnicii noi (economia de muncă socială) este determinată și de faptul că, de regulă, indicatorii parțiali ai acesteia pot manifesta tendințe diferite. Astfel introducerea unor tehnici care sporesc productivitatea muncii poate să ducă la scăderea eficienței fondurilor. Același lucru se poate întîmpla și în cazul în care se introduce o tehnică nouă care poate economisi materii pri-

me, materiale, combustibil. În concluzie se poate afirma că indicatorii parțiali ai eficienței economice a progresului tehnic pot fi utilizați ca o completare la criteriul general, mai ales în acele condiții în care direcțiile opuse ale evoluției acestor indicatori se neutralizează.

b) Cheltuielile totale de muncă socială au o natură economică diferită, unele efectuîndu-se în cursul unui singur ciclu al procesului de producție (cheltuielile curente), altele, spre deosebire de primele, participînd în cadrul mai multor cicluri ale procesului de producție (investițiile). Din punct de vedere teoretic însumarea unor cheltuieli cu caracter eterogen nu se poate justifica. Pe de altă parte, deși eterogene, aceste cheltuieli trebuie însumate căci numai în acest fel putem avea o determinare corectă a eficienței progresului tehnic. Ieșirea din această situație se poate face prin tehnica actualizării cheltuielilor cu investițiile, aducîndu-se la aceeași dimensiune de timp toate feliurile de cheltuieli ocazionate de crearea și introducerea în practică a progresului tehnico-științific. Actualizarea

cheltuielilor în unele țări se face cu ajutorul coeficientului normativ de eficiență (En) care reprezintă mărimea inversă a termenului de recuperare; așadar criteriul eficienței economice a progresului tehnic se poate reduce la minimizarea cheltuielilor actualizate. Considerăm că cheltuielile actualizate nu sînt doar o mărime de calcul; ele reprezintă o categorie economică reală, deși unii economiști apreciază că economisirea de cheltuieli actualizate ar constitui doar o „metodă de calcul“⁴⁾.

**M. HOROVITZ,
Gh. ZAMAN,
St. SANDU,
M. CIUMARA,
I. RESTEMAN,
M. POP**

Institutul de economie socialistă

⁴⁾ „...Eficiența economică a producției sociale în perioada socialismului dezvoltat“, Probleme metodologice, Edit. „Nauka“ Moscova, 1977, Institutul de economie al Academiei de științe a U.R.S.S.

6 Martie 1946

(Urmare din pag. 21)

Congresul al XII-lea al Partidului din noiembrie 1979, a arătat că partidul comunistilor români este, pe drept cuvînt, arhitectul României socialiste, așa cum, în primăvara anului 1945 a fost deschizătorul viitorului acestui popor. În condițiile noii orînduirii sociale și-au găsit împlinire înaltele idealuri de dreptate socială și națională pentru care au luptat și s-au jertfit nenumărate generații de înaintași.

În atmosfera entuziastă generată de hotărîrile istorice ale celui de al XII-lea Congres al Partidului, care deschid perspective însuflețitoare înfloririi multilaterale a patriei, oamenii muncii, întregul popor, muncesc cu abnegație pentru ca prin

activitatea lor neobosită să propulseze România în rîndul țărilor avansate economic în perspectiva primei jumătăți a deceniului 9. În același timp întregul nostru popor este strîns unit într-o profundă angajare patriotică și civică izvorîtă din perfecționarea activității Frontului Democrației și Unității Socialiste, din preocuparea constantă a secretarului general al Partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru participarea tuturor oamenilor muncii la înfăptuirea politicii interne și externe a statului nostru. Expresia concludentă a continuei perfecționări a democrației noastre socialiste este însăși desfășurarea amplei campanii electorale și alegerile de la 9 martie, iar succesele obținute de poporul român în cei 35 de ani care au trecut de la victoria maselor populare incununată de instaurarea guvernului revoluționar democrat prefigurează cu claritate făurirea pe pămîntul României, sub conducerea Partidului Comunist, a societății socialiste multilateral dezvoltate, a comunismului.

Urbanizarea

(Urmare din pag. 14)

mărește să evite crearea unor decalaje pronunțate între orase, care ar rezulta din concentrarea excesivă a populației în centrele mari și care adeseori se manifestă ca o tendință atît în activitatea unor ministere cît și din partea unei părți a tineretului din mediul rural (între altele trebuie spus că materializarea unei asemenea tendințe ar depăși posibilitățile locale în ceea ce privește construcția de locuințe, precum și realizarea celorlalte dotări urbane tehnico-edilitare și sociale).

Iată acum și elemente ale proiecției unei probleme de o deosebită însemnătate. Pentru contracararea consecințelor crizei energetice mondiale care afectează și țara noastră, rezolvarea problemei încălzirii urbane constituie o cerință esențială; în acest cadru trebuie avută în vedere folosirea resurselor de energie primară pe care le detinem, îndeosebi a cărbunelui, prin soluții de producere centralizată a energiei termice în centrale unice — de randament ridicat și comune pentru industrie și oraș. Totodată, se are în vedere valorificarea tuturor surselor termice refofosibile și a unor noi resurse energetice neconvenționale — inclusiv cea solară, geotermică, biogaz.

Se urmărește, de asemenea, adaptarea corespunzătoare a planurilor de sistematizare și amplasamentelor pentru noile obiective urbane în direcția grupării lor în cadrul localității pentru rezolvarea cu efort minim a producerii și transportului energiei, precum și pentru realizarea noilor construcții astfel ca să conserve la maxim energia termică în interiorul lor. Mai este stabilit ca regimul de înălțime al noilor locuințe, limitat la maximum 5 nivele, să asigure reducerea efortului de construcții, economisirea materialelor energofage — ciment, metal — și folosirea mai largă a unor materiale locale tradiționale de construcție.

Așa cum se subliniază în documentele de partid, rațiunea și spiritul gospodăresc în folosirea fiecărui leu investit, a fiecărui material de construcție trebuie să constituie preocuparea majoră a tuturor edililor și întregii populații, numai astfel fiind posibilă realizarea de maximum de efecte din resursele de care dispune economia, inclusiv prin recuperarea a tot ceea ce se poate valorifica din demolările de construcții vechi — și acestea sînt concepute să fie limitate, prin păstrarea a tot ce mai poate fi utilizat și totodată prin amenajări și modernizări. În condițiile actuale, un proiect de sistematizare urbană este considerat utilizabil numai dacă ține seama de păstrarea valorilor construite existente pe întreaga perioadă cît acestea mai pot fi utilizate. În acest cadru, renunțarea la unele tendințe care și-au făcut loc în ultimul timp în concepția unor urbanisti, de a construi noul prin nejustificate și abuzive defazectări de clădiri și instalații în stare de funcționare, provocînd pierderi în avuția națională, se înscrie ca o necesitate rațională, gospodărească.

AȘA CUM sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, amplasarea rațională a forțelor de producție pe teritoriu, dezvoltarea echilibrată a tuturor zonelor, apropierea județelor în ce privește nivelul producției globale pe locuitor și folosirea resurselor de muncă, sistematizarea și modernizarea rețelei de localități urbane și rurale, ridicarea gradului general de civilizație al tuturor regiunilor țării asigură accelerarea procesului dispariției deosebiri-ilor esențiale dintre sat și oraș, dintre activitatea agricolă și industrială, omogenizarea crescîndă a societății noastre, crearea unui fundament trainic pentru afirmarea deplinei egalități între toți cetățenii patriei, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale, a gradului general de civilizație a întregului nostru popor. Sînt cuvinte care definesc cu strălucire scopul final al întregii politici a partidului nostru, ca și al componentelor ei fundamentale, între care se înscrie urbanizarea.

ADINCIREA proceselor inflaționiste din țările occidentale este un fenomen pe care nici inventivitatea statistică și nici verva descriptivistă a apologeticii burgheze nu-l mai pot contesta.¹⁾ Virulența proceselor inflaționiste din Occident și mai ales persistența lor, chiar și în condiții de reducere a volumului de investiții și de cvasi-stagnare economică, au generat noi particularități ale inflației, respectiv o nouă terminologie în literatura de specialitate — de pildă „stagflație”, care indică creșteri de prețuri în condiții de stagnare economică sau „slumpflație”, adică inflație în condiții de depresiune etc. În fața unor astfel de realități implacabile ideologia burgheză nu mai poate acționa pirghiile cunoscute, tripticul „inflație-șomaj-recesiune” manifestându-se ca un tăvălug necrutător asupra desfășurării vieții economice și sociale. Ideologii burghezi sint astfel nevoiți să recunoască realitățile, să le „explice” cauzele și eventual să consoleze populația și s-o indemne la resemnare.

Dar ce este inflația în opinea teoreticienilor occidentali contemporani? Care sint cauzele ei? Ce efecte economico-sociale are? În articolul intitulat: „Inflația, un cuvânt rău definit”, al lui André Nivollet, din „Cahiers Français” Nr. 185 din 1978 se menționează că noțiunea de inflație era utilizată și în antichitate de Cicero și Pliniu cel tînăr, dar în accepțiunea modernă cuvîntul s-a răspîndit în timpul războiului de secesiune — atunci inflația a apărut pentru a indica creșterea masei de dolari cu spatele verde (green backs), semne monetare a căror mare abundență a fost reclamată de finanțarea războiului dintre nordiști și sudisti. Este, deci, semnificativă legarea genezei inflației de cheltuielile militare. Pornind de la circumstanțele în care cuvîntul inflație a căpătat o mare circulație, André Nivollet consideră că ea este „semnul unei dereglări, al

IPOSTAZE ALE INFLAȚIEI ÎN GÎNDIREA OCCIDENTALĂ (I)

unei deformări de un anumit fel, în orice caz, al unei anomalii”. În acest sens se citează și din lucrarea „Note asupra viitorului război”, al lui Ernst Hemingway, care arată: „Primul panaceu al unei națiuni rău guvernate este inflația; cel de al doilea — războiul. Amîndouă aduc o ruină totală. Dar ambele sint refugii unor acute neajunsuri politice și economice”.

Explicația lui Friedman sugerează, la rîndul ei, că responsabili de inflație sint politicile care fac politicile economice și politicile monetare de expansiune, pe care le utilizează pentru a stimula producția. S-ar subînțelege, așadar, că inflația are drept cauză o defectuoasă conducere la nivel macroeconomic, și că această conducere odată înlocuită, ieșirea din inflație ar fi o chestiune relativ lejeră. Realitatea infirmă însă această idee, publicistica occidentală avînd recunoașteri fără echivoc: „inflația este o boală capitalistă incurabilă” apreciază, de pildă, săptămînalul american „Time”.

Dacă resorturile inflației nu trebuie căutate în defectuoasa guvernare, înseamnă, desigur că investigațiile se cuvin a fi îndreptate spre tărîmuri structurale. Și un astfel de tărîm găsește englezul R. Harrod,

„creatorul” teoriei spiralei inflaționiste. În esență, respectiva teorie se reduce la următoarele: creșterea salariilor duce la creșterea costurilor de producție a mărfurilor și serviciilor și, prin urmare, a prețurilor. Creșterea prețurilor mărfurilor provoacă tendința muncitorilor de a dobîndi noi sporuri de salarii. Nivelul mai ridicat al salariilor scumpește producția și determină ridicarea în continuare a prețurilor pe piață ș.a.m.d. Statul, pentru a face față cerințelor sporite de bani, emite și pune circulație noi cantități de semne monetare. Procesul de creștere a prețurilor și de depreciere a banilor capătă deci caracterul unui cerc vicios: salarii-cheltuieli de producție-prețuri-salarii. Dar fiind că salariul ar fi alfa și omega acestui cerc, respectiva teorie a fost denumită și **teoria inflației salariale**. Conform acesteia, după cum se vede, creșterea salariilor nominale nu este apreciată ca fiind numai impulsul inițial al inflației, ci însăși forța care o accelerează.

Caracterul neștiințific al „teoriei” lui Harrod poate fi demonstrat cel puțin cu următoarele argumente: a) în viziunea respectivă acordarea metodologică a raportului dintre salarii și prețuri este greșită. Creșterea salariului este, de regulă, nu cauza, ci efectul sporirii prețurilor. Practica monopolistă de ridicare a prețurilor pentru obținerea de supraprofituri duce la reducerea veniturilor reale ale oamenilor muncii, ceea ce determină tendința firească a acestora de a compensa reducerea salariului real prin creșterea salariului nominal. b) în perioadele de șomaj acut cînd și salariul nominal individual și suma generală a salariilor sint cel puțin stagnante, dacă nu în reducere, de ce inflația continuă să se mențină la un nivel ridicat și chiar să înregistreze creșteri sensibile?)

Este clar, deci, că teoria inflației salariale urmărește cel puțin două scopuri bine determinate: pe de o parte să releve res-

FIȘE

Dicționar cronologic al științei și tehnicii universale

Enciclopedia științifică și enciclopedia

● Operă de pionierat în peisajul literaturii științifice din țara noastră „Dicționarul cronologic al științei și tehnicii universale”, apărut recent la Editura Științifică și Enciclopedică constituie — după cum apreciază academicianul Emil Condurachi — o lucrare de certă valoare științifică. În cele două secțiuni ale sale — cronologia științei și tehnicii universale și cronologia tematică a științei și tehnicii universale — dicționarul cuprinde o serie largă de date fundamentale privind descoperiri, invenții și tehnologii de lucru realizate din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi în principalele domenii ale cunoașterii tehnico-științifi-

lice: matematică, astronomie, fizică, mecanică, chimie, geologie, geografie, biologie, științe agricole, construcții de mașini, telecomunicații, industrie extractivă, arhitectură etc. Un spațiu amplu este acordat în volum evoluției științei în țara noastră, contribuției oamenilor de știință români la dezvoltarea științei universale. Prin bogăția conținutului său, ca și prin modul de prezentare Dicționarul constituie, deopotrivă cu deschiderea sa enciclopedică, o sinteză a istoriei științei și tehnicii mondiale.

Interacțiune obiectiv-subiectiv

● În articolul-dezbateri Vzaimoдействие obiektnogo i subiektnogo v ekonomike (Interacțiunea obiectivului și subiectivului în economie), apărut în revista EKONOMICKIE NAUKI (nr. 12: 1979), I. Ciunkov contestă opinia exprimată de unii economiști, potrivit căreia activitatea productivă a oamenilor trebuie raportată, îndeobște, la factorul subiectiv. Autorul menționează că activitatea oamenilor în do-

meniu producției, repartiției și schimbului de bunuri materiale nu este numai subiectivă, ci și obiectivă, intrucît este predeterminată de dezvoltarea anterioară a societății. Potrivit părerii lui I. C., această predeterminare trebuie privită nu numai ca o repetare de către oamenii muncii a condițiilor de producție existente, ci și ca o acțiune conștientă sub influența acestora.

Condițiile existente în mod obiectiv în economie în afara subiectului, arată autorul, se includ în activitatea lui conștientă, se transformă activ în acest cadru. Mecanismul respectiv ar fi următorul: în afara activității și anterior acesteia, condițiile economice obiective se manifestă doar ca premise ale unei forțe active; realizarea și reproducerea lor se desfășoară prin integrarea în conținutul activității subiective. Ca urmare, menționează I. C., oamenii muncii din societatea socialistă devin creatori conștienți atunci cînd își însușesc experiența productivă, cunoștințele, tradiții acumulate de societate în anii anteriori.

„Produsul potențial” și relevanțele sale

● Un element important în evaluarea situației economice a unei țări deopotrivă cu determinarea gradului de adecvare a politicii sale în domeniul economic îl constituie — potrivit opiniilor exprimate de Jacques R. Artus în studiul „Produit potentiel et produit réel dans les pays industriels” publicat în revista Finance et Développement și reproduis în PROBLEME ECONOMIQUES, numărul 1641 — de terminarea produsului potențial. J. A. menționează că — în ciuda dificultăților metodologice pe care le ridică definirea și cuantificarea acestei categorii — produsul potențial al unei economii îl constituie acel produs care ar fi obținut dacă populația activă ar fi în întregime folosită și dacă forța de muncă și capitalul ar fi utilizate cu o intensitate normală — raportarea sa la produsul real permite evidențierea rezervelor care există în economia fiecărei țări.

Sînt relevate ca semnificative în acest sens rezultatele unui studiu în care s-a utilizat metoda

ponsabilitatea salariilor (citește a salariaților) în explicarea procesului inflaționist, iar pe de altă parte să antameze ideea potrivit căreia inflația este de nănlăturat atât timp cât există sistemul retribuirii muncii.

Accente particulare prezintă **teoria liberalistă a inflației**: ea pornește de la critica actualei structuri a economiei capitaliste, în care sectorul de stat deține o pondere apreciabilă. Această teorie are o tentă antikeynesista vizibilă. „Se consideră — sublinia, de exemplu, Bernard Hugonnier — că recesiunea economică antrenată de insuficiența cererii private poate fi combătută prin creșterea cheltuielilor guvernamentale”.) Dar pentru a crea o cerere mare statul trebuie să sporească în fiecare an nivelul mijloacelor sale financiare cu scopul de a face față cheltuielilor în creștere continuă. Pentru aceasta — continuă B.H. — el ar dispune de două soluții: imprimarea și emisiunea de noi cantități de monedă, ceea ce duce la inflație, sau sporirea impozitelor, proces care are același efect, deoarece „singurul mijloc de care dispune statul pentru ridicarea impozitelor este de a permite inflației să crească”. Concluzionând această analiză, menționăm că sistem de acord cu ideea lui Hugonnier potrivit căreia sistemul capitalismului de stat nu reprezintă o soluție pentru eradicarea inflației. Nu putem accepta însă soluția dată de acesta. „In scopul reducerii acestei curse a inflației — conchide autorul menționat — trebuie să se convină reducerea rolului statului și revenirea la un sistem de liberă concurență”. Cum omenirea nu cunoaște reveniri de la stadii superioare la stadii situate pe scara progresului istoric la un nivel inferior, soluția respectivă apare, deopotrivă, ca romantică și retrogradă. De ce oare nu propune Hugonnier trecerea la un stadiu superior — acela al orînduirii socialiste?

Este lesne de înțeles că poziția lui de clasă nu-i permite.

Lui John Kenneth Galbraith soluțiile de felul celor avansate de B.H. i se par utopice — și pe bună dreptate — așa încît economistul american elaborează propria sa teorie, **teoria dirijistă**. Potrivit acesteia, în economia modernă se pot distinge două grupe de întreprinderi: pe de o parte multitudinea micilor întreprinderi particulare, care formează „sistemul de piață”, și care se străduie să-și maximizeze beneficiile ținînd seama de cerere, de costuri, de prețuri și de tehnologie, asupra cărora nu au însă nici o putere; iar, pe de altă parte categoria marilor întreprinderi, al căror scop nu este numai maximizarea profiturilor ci și creșterea; în general se constată că cu cît talia unității este mai mare cu atît controlul pe care îl poate exercita asupra costurilor, prețurilor și tehnologiei este mai ridicat.

O asemenea structură, afirmă S.K.G. este inflaționistă; cele 12 milioane de întreprinderi individuale (din S.U.A.), care formează sistemul de piață, nu pot să fixeze salariile și prețul de vânzare, pe care le stabilesc cele o mie de mari întreprinderi, la un nivel la care le convine și după un plan ferm. Totodată, guvernul nu poate să lupte prin metodele obișnuite împotriva inflației avînd în vedere însuși sistemul de planificare din marile întreprinderi. În consecință economistul american propune „blocarea prețurilor și a salariilor în sectorul marilor întreprinderi, și nu temporar ci de o manieră definitivă”. Galbraith face însă și o rezervă: „Bineînțeles — scrie el — pentru a evita distorsiunile, prețurile și salariile nu vor fi în mod real blocate, ci creșterea lor va fi controlată de stat după consultarea părților interesate (sindicatul și marile companii) în vederea partajului „cîștigurilor de productivitate”.

După cum se vede la J.K.G. imensul consum de stat, sistemul de acoperire a

cheltuielilor de administrație și a celor militare, care alimentează cu precădere inflația din S.U.A., se ignoră cu desăvîșire. În ceea ce privește soluția dată de economist, rațională la prima vedere, ea își dezvăluie inconsistența la o examinare mai atentă. Prețurile și salariile nu urmează să devină imuabile, ci să crească dirijat și proporționat unele față de altele. Deci spirala inflaționistă își păstrează baza generatoare, numai că ea va evolua dirijat. Așadar, Galbraith este de acord cu inflația, dar nu cu o inflație care să scape de sub controlul statului, ci cu o inflație dirijată. Oricum însă nici aceasta nu poate înlătura marile neajunsuri pe care procesul inflaționist le provoacă în economia capitalistă.

prof. dr. Alexandru D. ALBU

1) Într-un singur an — iunie 1978—iulie 1979 rata medie a inflației pe ansamblul țărilor membre ale Comunității Economice Europene a fost de 10,4% (în Anglia de 15,6%, în Italia de 13,8%, în Franța de 10,3% etc.) iar în S.U.A. a atins cel mai ridicat nivel — un record al ultimelor trei decenii: 12,2%. Cu atît mai mult fenomenul nu poate fi ignorat în cazul unor țări mai mici sau mai puțin dezvoltate, care se află în orbita sistemului capitalist și în care inflația, fie ea importată, fie generată de condiții specifice proprii, a atins în anul 1978 proporții catastrofale: în Turcia — 63,4%, în Islanda — 46,9%, în Portugalia — 25,2%, în Spania — 16%. Perspectiva? Într-un studiu prospectiv al experților OCDE prezentat în sesiunea acestei organizații care a avut loc în anul trecut la Paris, se preconizează pentru 1980 o rată medie de creștere a inflației de minimum 9,5%.

2) Vezi R. Bernard și R. S. Thorn: „Teorii actuale asupra inflației și insuficiențele lor”, în „Problemes economiques”, din 13.X.1976.

3) Vezi: „Les causes structurelles de l'inflation” de Bernard Hugonnier, în „Cahiers Francais” nr. 186 din 1978.

factorilor de producție și în care s-a urmărit evoluția estimată a ratei de creștere a producției manufacturiere în șapte state capitaliste industrializate — Canada, S.U.A., Japonia, Franța, R.F. Germania, Italia și Anglia — în perioada 1956—1980 (la determinarea produsului potențial au fost luate în calcul capitalul, forța de muncă, prețul petrolului și progresul tehnic). J. A. mai arată că într-un interval mai restrîns, respectiv deceniul '70, rata de creștere a produsului potențial în industria manufacturiere a scăzut substanțial, cu deosebire în Japonia. La nivelul unui an, 1978, în țările studiate, se constată un însemnat ecart între produsul potențial și cel real.

● La Editura Tehnică a apărut de curînd lucrarea semnată de arhitectul Mircea Enache — „Urbanismul britanic contemporan”. Volumul pune la dispoziția specialiștilor un bogat material informativ privind realizările obținute de urbanisții din Marea Britanie, țară cu prestigioase tradiții în domeniu. Semnificativ în acest sens este însăși faptul că numeroase rezol-

vări propuse de urbanismul britanic de-alungul celor peste o sută de ani de existență au fost adaptate și aplicate în diferite țări ale lumii, constituind, potrivit opiniei autorului, o sursă de idei valoroase și pentru urbanisții români. Urmărind să ofere o imagine cit mai cuprinzătoare a concepției britanice în domeniul urbanismului, volumul descrie procesul istoric al urbanizării Angliei deopotrivă cu e-

voluția urbanizării de la dimensiunile unei mișcări sociale la cele de politică socială. În lucrare sînt prezentate conceptele de bază, elementele tehnice, politice și legislative ale procesului de urbanizare din această țară precum și unele aspecte fundamentale ale sistematizării.

Productivitatea cercetării agricole

● Robert Evenson, Paul Waggoner și Vernon Ruttan își propun să analizeze — în studiul „Economic benefits from research: au exemple from agriculture” (Avantajele economice ale cercetării: o exemplificare pentru agricultură) publicat în revista SCIENCE volumul 205, editată de Economic Growth Center — unele aspecte privind în productivitatea muncii din agricultură, rata de revenire a investițiilor efectuate în domeniul cercetărilor agricole precum și modul în care acest indicator este influențat de tipul de organizare a cercetării. Efectele considerabile pe care cercetarea științifică agricolă le-a avut și le are în continuare asupra pro-

FIȘE

ductivității muncii pot fi comentate, consideră autorii, prin utilizarea indicatorului productivitate totală, calculat prin împărțirea outputurilor la inputuri.

Potrivit studiului menționat elementele ce caracterizează cercetarea științifică agricolă americană privesc, pe de o parte, o organizare care, într-un sistem articulat, reunește oamenii de știință, tehnologii și producători agricoli la nivelul aceleiași localități, iar pe de altă parte, imbinarea cercetărilor de factură științifică cu cele de factură tehnologică. Un alt aspect însemnat pentru creșterea aportului cercetării în dezvoltarea agriculturii îl constituie investițiile, al căror nivel vădește în momentul de față un caracter static. Acest lucru s-ar explica prin imposibilitatea de a asigura investitorului folosința exclusivă a unei anumite inovații agricole ca și prin modul de distribuire a beneficiilor între producători și consumatori.

5

POLITICA P.C.R. DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII

Continuăm publicarea consultațiilor pentru candidații la examenul de admitere în învățământul economic superior din anul 1980. Consultațiile sînt elaborate pe baza Programului Ministerului Educației și Învățămîntului, de către cadrele catedrei de economie politică de la Academia de Studii Economice din București, sub conducerea prof. univ. dr. N. N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

Locul și importanța agriculturii în economia noastră națională

ÎN ȚARA noastră, agricultura constituie o ramură de bază a economiei naționale, avînd un rol hotărîtor pentru progresul rapid al întregii economii, pentru ridicarea nivelului de trai al poporului. Prin funcțiile ce-i revin, agricultura are o contribuție de maximă importanță la progresul economic și social al țării. Ea asigură aprovizionarea populației cu produse agro-alimentare și a industriei cu materii prime, producînd, totodată și unele disponibilități pentru export. Aportul agriculturii la producerea venitului național și a produsului social a fost în anul 1978 de 15,3% și respectiv 13,4%.

În perioada dominației burgheziei și moșierimii agricultura României se caracteriza prin înapoiere tehnică și fărâmițare excesivă a terenului, prin lipsa inventarului agricol în milioanele de gospodării ale țărănilor săraci. Productivitatea muncii redusă și nivelul scăzut al recoltelor constituiau trăsătura dominantă a agriculturii românești, înrăutățind situația economică a țărănimii muncitoare. Cu toate că mai bine de trei pătrimi din populația activă a țării lucra în agricultură, contribuția ei la venitul național nu depășea 33%, în condițiile cînd acesta era de 13 ori mai mic decît în prezent.

Ținînd seama de aceste realități, pentru sporirea producției agricole în concordanță cu nevoile țării și ridicarea nivelului de viață a țărănimii, P.C.R. a organizat trecerea pe baze socialiste a agriculturii, cooperativizarea gospodăriilor țărănești. În acest scop, la Plenara C.C. al P.C.R. din 3—5 martie 1949 a fost elaborat Programul transformării socialiste a agriculturii. Trecerea la îndeplinirea lui a marcat începutul unei etape de profunde transformări revoluționare în viața satului. În etapa revoluției agrare socialiste, a făuririi raporturilor socialiste în agricultură.

Procesul transformării socialiste a agriculturii a durat aproape 14 ani, timp în care s-au produs prefaceri revoluționare adînci în viața țărănimii și a satelor, s-au făurit relațiile socialiste în agricultură, iar în locul milioaneilor de gospodării mici și mijlocii slab productive, au luat ființă mari unități agricole, care dispun de o bază tehnică modernă, iar producția desfășurată în colectiv înregistrează o creștere permanentă. Caracteristic procesului de cooperativizare a gospodăriilor țărănești a fost înaintarea lui treptată, pe măsura dotării tehnico-materiale a agriculturii și pregătirii cadrelor necesare, o dată cu convingerea țărănimii că perspectiva ridicării nivelului ei de viață este nemijlocit legată de trecerea la gospodăria obștească. Pe întreaga durată a procesului de transformare socialistă a agriculturii producția agricolă a sporit continuu, asigurîndu-se condiții materiale pentru ridicarea nivelului de viață al țărănimii.

Încheierea cooperativizării agriculturii în anul 1962 a marcat victoria unui proces revoluționar de maximă importanță — organizarea celei mai numeroase mase de oameni ai muncii pe baze socialiste —, triumful relațiilor socialiste în întreaga economie. Cooperativizarea a deschis calea trecerii la o nouă etapă, superioară, a dezvoltării agriculturii, etapa îndeplinirii revoluției tehnico-științifice și în această ramură a economiei naționale.

Baza tehnico-materială a agriculturii

STRATEGIA agrară a partidului nostru are ca obiectiv esențial făurirea unei agriculturi intensive, moderne, de mare productivitate. Făurirea relațiilor socialiste la sate, constituie doar punctul de plecare în realizarea acestui obiectiv. Elementul decisiv este crearea unei puternice baze tehnico-materiale și modernizarea ei continuă, organizarea pe baze științifice a producției agricole. În acest scop, P.C.R. a acordat o atenție

deosebită dezvoltării ramurilor industriale care să asigure dotarea agriculturii cu tractoare, mașini agricole, îngrășăminte și alte substanțe chimice. În vederea modernizării agriculturii s-au executat pe mari suprafețe lucrări de îmbunătățiri funciare, îndeosebi de irigații, s-a dezvoltat activitatea unităților care asigură servirea tehnico-științifică a agriculturii.

Programul de creare și modernizare a bazei tehnico-materiale a agriculturii a fost susținut de un important volum de investiții care, în ultimii 13 ani, se ridică la peste 203 miliarde lei. Acestea au fost folosite pentru extinderea și diversificarea parcului de tractoare și mașini agricole, amenajări funciare, sporirea producției de îngrășăminte chimice și pesticide, dezvoltarea și ameliorarea șeptelului. La sfîrșitul anului 1978, agricultura dispunea de cca. 139 000 tractoare fizice, peste 31 000 combine autopropulsate și alte zeci de mii de mașini agricole moderne. În același an, reveneau în medie 105 kg de îngrășăminte chimice substanță activă la un hectar arabil, vii și pomi, iar suprafața amenajată pentru irigații era de peste 1,8 milioane hectare. Procesul de modernizare a agriculturii se caracterizează prin promovarea tehnologiilor avansate de tip industrial, care schimbă radical caracterul muncii industriale. Ele și-au găsit aplicarea, cu deosebire, în complexele agro-industriale pentru creșterea și îngrășarea păsărilor și animalelor, marile complexe de sere, fabricile de nutrețuri combinate, spațiile de depozitare și prelucrare primară.

Ca urmare a dezvoltării și perfecționării bazei tehnico-materiale s-a asigurat și sporirea producției agricole, în pas cu nevoile economiei naționale. În 1978, producția globală agricolă depășea de 3,4 ori nivelul anului 1950. Concomitent, s-a îmbunătățit și structura ei, zootehnia reprezentînd 44,3% din totalul producției globale agricole. Creșterea producției agricole s-a realizat, în principal, pe seama ridicării productivității muncii, fapt care a determinat reducerea necesarului de forță de muncă și orientarea excedentului către ramurile reagricole. La sfîrșitul anului 1978, în agricultură lucra 32,5% din populația activă a țării, față de 74,1% în 1950.

Programul P.C.R. despre principalele obiective ale politicii agrare a partidului. Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R. privind accelerarea procesului de dezvoltare intensivă și modernizare a agriculturii. Necesitatea îndeplinirii unei profunde revoluții agrare

PORNIND de la rolul agriculturii în economia națională. Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism prevede printre obiectivele strategice „realizarea unei agriculturi intensive, moderne, de înaltă productivitate care să constituie un factor determinant pentru întreaga dezvoltare economico-socială, pentru creșterea venitului național și a bunăstării întregii societăți”.

Directivele Congresului al XII-lea al partidului prevăd accelerarea procesului de dezvoltare intensivă și modernizare a agriculturii, ca una din principalele priorități ale cincinalului 1981—1985, de care depinde dezvoltarea economiei românești. Planul cincinal 1981—1985, stabilește ca obiectiv esențial îndeplinirea unei profunde revoluții agrare care cuprinde baza tehnico-materială, ca și organizarea producției.

Pentru realizarea acestui obiectiv se va acționa în următoarele direcții :

a) Utilizarea rațională a întregului fond funciar. La baza politicii sale agrare, partidul nostru așează concepția că pămîntul — indiferent de forma de proprietate asupra lui — este un bun național de care depinde creșterea avuției poporului și bunăstarea întregii populații. Conservarea, valorificarea și mărirea fertilității solului constituie calea principală de sporire a producției agricole. În anii 1981—1985, suprafața arabilă

urmează să crească cu 154 000 hectare pe seama recuperării unor noi terenuri. În aceeași perioadă, se prevede realizarea integrală și a programului de îmbunătățiri funciare, executarea într-o concepție unitară a întregului complex de lucrări, suprafața irigată să ajungă la aproape 4 milioane de hectare, precum și alte amenajări funciare pe mari suprafețe de teren.

b) **Mecanizarea complexă și completă a lucrărilor agricole.** În concordanță cu directivele Congresului al XII-lea al partidului, pe baza celor 155 miliarde lei investiții, agricultura va deține în 1985, un număr de 140—145 mii tractoare de puteri diverse, 40—42 mii combine autopropulsate și o gamă diferențiată de mașini și utilaje cu un grad ridicat de universalitate. Cu o asemenea dotare tehnică se va putea realiza mecanizarea complexă a lucrărilor în câmp și în zootehnie — paralel cu scurtarea perioadei de executare a lucrărilor de însămânțat și recoltat.

c) **Chimizarea producției agricole prin aplicarea de îngrășăminte și alte substanțe chimice.** În cincinalul viitor, pe baza dezvoltării industriei chimice agricultura va dispune de cantități suficiente pentru a administra în medie 320 kg. substanță activă de îngrășăminte chimice la hectarul de teren arabil, vii și livezi.

d) **Asigurarea agriculturii cu semințe și material biologic cu valoare ridicată.** Expresie a afirmării și promovării revoluției tehnico-științifice în agricultură, ameliorarea plantelor și raselor și introducerea în producție presupune o intensă activitate de cercetare științifică, asimilarea noilor realizări în domeniile geneticii și biologiei, pentru a asigura unitățile agricole cu noi rase de animale și noi soiuri de plante rezistente, cu randament ridicat și adaptate condițiilor din fiecare zonă.

e) **Perfecționarea metodelor de conducere și organizare a unităților.** Înfăptuirea unei profunde revoluții agrare cuprinde organizarea pe principii moderne a producției agricole, trecerea la realizarea principiului autoconducerii și autogestunii economico-financiare în toate unitățile, participarea democratică a tuturor membrilor cooperatori la conducerea unității. Un rol de seamă în perfecționarea organizării producției agricole, corespunzător noii etape, îl au consiliile unice agroindustriale de stat și cooperatiste care asigură concentrarea și specializarea producției, organizarea și folosirea unitară a fondului funciar și a celorlalte mijloace tehnice, ca și a forței de muncă. Prin constituirea consiliilor unice agroindustriale se asigură conducerea și organizarea pe principii unitare atât agriculturii de stat, cât și a celei cooperatiste și se deschide perspectiva înlăturării treptate a deosebirilor dintre ele în privința gradului de dotare tehnică, organizare și conducere a activității și corespunzător a eficienței economice a acesteia.

f) **Pregătirea cadrelor și ridicarea calificării forței de muncă** constituie condiția principală a înfăptuirii unei profunde revoluții în agricultură, a trecerii la o nouă calitate, superioară, în toate sectoarele activității agricole. Pregătirea cadrelor presupune, totodată, și ridicarea conștiinței țărănimii, afirmarea unei noi atitudini față de muncă.

În ceea ce privește dezvoltarea producției agricole, locul principal în producția vegetală va reveni în continuare cerea-

lelor. În 1985 se va ajunge la o producție de cereale de 28—29 milioane tone, adică 1100—1200 kg. pe locuitor. Va spori de asemenea producția plantelor tehnice (floarea soarelui, sfeclă de zahăr, soia, in, cinepă) de legume, fructe și struguri, asigurând pe deplin nevoile de consum ale populației și de prelucrare industrială. Menținându-se locul principal al producției de cereale va spori ponderea sectorului zootehnic în totalul producției agricole, urmând ca în 1985 acesta să ajungă la 45—46%. Se vor crea astfel condiții ca producția pe locuitor la o serie de produse de bază: cereale, legume, carne, ulei, zahăr, ouă, lapte, să ajungă în 1985 la nivelul țărilor avansate economic. Prin aceasta agricultura va contribui la realizarea programului de trecere a țării noastre în rîndul statelor cu dezvoltare economică medie.

Un obiectiv important în modernizarea agriculturii este ridicarea eficienței economice. Orientarea întregii activități în așa fel încît de pe urma fiecărei sume cheltuite să se obțină un spor de producție, este o condiție hotărîtoare a progresului agriculturii noastre. În acest sens se impune aplicarea în toate unitățile agricole a principiilor noului mecanism economico-financiar, gospodărirea judicioasă și creșterea răspunderii cu care sînt folosite fondul funciar, baza tehnică și potențialul uman de care dispune fiecare unitate. În conformitate cu Legea privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor, începînd cu anul 1980 se va introduce și în activitatea cooperativelor agricole indicatorul beneficiu.

Preocuparea partidului nostru pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii și modernizarea ei are drept urmare și crearea condițiilor pentru ridicarea nivelului de trai al țărănimii. Realizările obținute în producția agricolă au asigurat premise pentru ca, în cadrul programului general de ridicare a nivelului de trai al popului să se prevadă creșteri importante și ale veniturilor țărănimii. Astfel, veniturile reale ale cooperativelor urmează să crească în 1980 față de 1975 cu 30%. În perioada 1981—1985 veniturile reale ale țărănimii vor crește cu încă 20—23% concomitent cu majorarea veniturilor garantate la toate categoriile de cooperatori. Pe aceeași linie se înscrie și instituirea unui nou sistem de pensionare a țărănimii cooperatiste, precum și realizarea, pentru prima oară, a sistemului de pensionare a agricultorilor din zonele necooperativizate. De asemenea, membrii C.A.P. vor putea să participe la beneficiile obținute de cooperativele agricole de producție în funcție de mărimea fondului social, constituit din depunerile lor bănești, în condițiile prevăzute de legea beneficiilor. Aceste măsuri demonstrează caracterul profund umanist al politicii P.C.R., care subordonează întreaga sa activitate ridicării gradului de civilizație și bunăstare a întregului popor.

conf. dr. Ileana STĂNESCU

INTREBĂRI :

1. Care este locul și rolul agriculturii în economia națională ?
2. Ce se înțelege prin intensificarea producției agricole și care sînt căile de realizare ?
3. Ce prevăd Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R., pentru perioada 1981—1985 în domeniul agriculturii ?

O nouă etapă

(Urmare din pag. 16)

activă cu 120—123%, în paralel cu îmbunătățirea condițiilor de locuit, sporirea echipării tehnico-edilitare a localităților, dezvoltarea bazei materiale a sectorului social-cultural și de ocrotire a sănătății, protecția mediului inconjurător etc.

ÎN DOMENIUL POLITIC trebuie precizat că strategia creșterii și dezvoltării economice se realizează pe fondul superiorității relațiilor de producție socialiste, al unității intereselor și telurilor fundamentale ale tuturor membrilor societății, unitate a cărei înaltă expresie o reprezintă conducerea unitară a economiei de către Partidul Comunist Român — exponent al intereselor vitale ale celor ce muncesc. Partidul, stabilind strategia generală a creșterii economice, a plasat permanent în centrul politicii sale industrializarea țării, industria modernă fiind singura în măsură să valorifice superior potențialul uman și material, să extindă proporțiile reproducerii, să satisfacă tot mai deplin necesitățile de consum și să dezvolte schimburile economice externe. Angajarea fermă pe drumul industrializării necesită însă, alocarea unor serioase resurse financiare, o rată înaltă a acumulării (dezvoltării) ceea ce situează ca obiectiv prioritar al strategiei creșterii și dezvoltării economice asigurarea unui raport corespunzător între fondul de consum și cel de dezvoltare. În vederea sporirii continue a venitului național și a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Congresul al XII-lea al P.C.R. a stabilit, ca și în viitor, circa 30% din venitul național să fie alocat pentru fondul de dezvoltare economică-socială, ceea ce va permite rea-

lizarea a circa 1 300—1 350 mld. lei investiții, mijloace care vor fi îndreptate cu precădere spre dezvoltarea fondurilor productive (circa 85%) și în special pentru ramurile de vîrf ale economiei. Drept rezultat, vor fi date în funcțiune peste 1 200 capacități noi și vor fi modernizate 1 100 unități existente în industrie și create 375 noi capacități în agricultură.

Din punct de vedere al organizării sociale, generalizarea noului mecanism economico-financiar, ca și adoptarea de către recentul Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste a propunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu privind perfecționarea acestui larg și reprezentativ organism politic, determină participarea mai activă a oamenilor muncii, a întregului popor, la elaborarea și adoptarea tuturor hotărîrilor, perfecționarea continuă a democrației muncitorești. Așadar, pe plan politic strategia creșterii economice se bazează pe unirea tuturor forțelor pentru continuarea creșterii în ritm înalt a produsului social și a venitului național — condiție esențială pentru ridicarea bunăstării poporului, a gradului de civilizație al întregii țări. Pe această bază România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare în accepțiunea contemporană a acestei noțiuni, trecînd la stadiul de țară socialistă cu o dezvoltare medie.

Concepută în Programul partidului pe o perioadă îndelungată de timp — pînă la sfîrșitul secolului, perfecționată și îmbogățită necontentit, la Conferința Națională a P.C.R. din 1977, la Plenarele care au urmat și consfăturile pe probleme, potrivit prețioaselor indicații ale secretarului general al partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca și la cel de-al XII-lea Congres, în concordanță cu condițiile și tendințele noi și în strînsă dependență cu necesitățile și posibilitățile proprii patriei noastre, strategia creșterii și dezvoltării noastre economice își dovedește caracterul ei unitar, dinamic, realist și umanist, constituind o contribuție de preț la îmbogățirea tezaurului teoriei și practicii revoluționare.

ȚĂRI SOCIALISTE

PROGRESE CONTINUE ÎN DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA ECONOMIEI (1979 - 1980)

ÎN CONDIȚIILE unei evoluții complexe a economiei mondiale în anul 1979, în cursul căruia s-a manifestat în mod accentuat acțiunea unor factori de frinare a creșterii, țările socialiste au oferit, o dată în plus, imaginea avantajelor pe care le oferă orînduirea bazată pe proprietate socialistă asupra mijloacelor de producție, conducerea de către stat a ansamblului proceselor din economia națională. Într-o perioadă în care se realizează sau se prevăd tot mai frecvent „creșteri” negative în economia unor țări capitaliste, în care agravarea șomajului peste orice fel de praguri așa-zise rezonabile devine de neînălțurat, cînd curba falimentelor din țările industrializate atinge cote înalte, cînd creșterile de prețuri la sursele de energie și la unele materii prime răstoarnă chiar și prognozele vădit pesimiste, iar perturbațiile de pe piața internațională a aerului constituie manifestarea neîncrederii deținătorilor de capitaluri în ziua de mîine, progresul continuu realizat în dezvoltarea economică și socială a țărilor socialiste apare ca expresie a promovării unor politici proprii, bazate pe abordarea problemelor macro și micro-economice în raport cu condițiile concrete ale fiecărei economii naționale. Această notă de stabilitate este cu atît mai remarcabilă cu cît factorii economici negativi au acționat încă de mai mulți ani*) și se prevede că își vor prelunge efectul în cursul anului 1980.

În contextul menționat ritmurile de creștere economică realizate de țările socialiste în 1979 sau cele proiectate pentru acest an evidențiază menținerea liniei către lichidarea treptată a decalajelor existente între ele, rata creșterii venitului național, de pildă, fiind — în general — mai înaltă în țări cu un nivel mai scăzut de dezvoltare. (vezi tabelul I).

REZULTATE sau prevederi mobilizatoare oferă dezvoltarea industriei țărilor socialiste. În unele dintre ele, ca R.P. Mongolă (+11,3% în 1980), Albania (+10,2%) ș.a., sporurile producției industriale, superioare celor ale venitului național reflectă necesitatea sporirii în continuare a ponderii industriei în cadrul economiei naționale, transformarea ei în pivotul întregii dezvoltări economico-sociale; în altele ca Româ-

nia (+11,4% în 1980), Bulgaria (+6,3%), Polonia (cca. 4%) etc. ele se corelează de asemenea cu imperativul modernizării industriei, înnoirii producției și sporirii competitivității sale. De altfel, în acești ani, ridicarea eficienței întregii economii naționale, promovarea pe scară largă a progresului tehnico-științific, îndeosebi în domeniul valorificării cît mai raționale, superioare a resurselor de energie, de materii prime și materiale, axarea tot mai hotărîtă pe factorii intensivi ai dezvoltării constituie trăsătura pregnantă a tuturor compartimentelor activității economice din marea majoritate a țărilor socialiste. Un rol important revine aici ridicării productivității muncii sociale și în primul rînd în industrie; mărturie stau creșterile proiectate pe anul în curs, superioare — în general — celor obținute în 1979, știut fiind că pe această cale se realizează sau urmează să se realizeze, în majoritatea țărilor socialiste, cea mai mare parte a sporului producției industriale.

Tendința menționată se oglindește și în politica investițiilor. Alături de încetinirea ritmului de creștere a acestora sau chiar reducerea absolută a volumului lor (vezi cazul R.D. Germane, al Poloniei sau al Ungariei), asistăm la o redistribuire a investițiilor, în sensul concentrării prioritare asupra obiectivelor hotărîtoare pentru mersul înainte al economiei, îndreptarea lor mai accentuată către ramurile de vîrf ale industriei, către activitățile care asigură îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației sau promovarea exporturilor. Această politică se integrează în orientarea mai largă de modernizare a structurii industriei, a celei a economiei, prin renunțarea treptată la o serie de activități și întreprinderi nerentabile, neeficiente conform criteriilor internaționale, sau prin reprofilarea lor.

Cu un bilanț mai puțin satisfăcător s-a prezentat în 1979 agricultura, afectată — uneori al doilea an consecutiv — într-o serie de țări socialiste (U.R.S.S., Cuba, R.D. Germană, Polonia, Ungaria, Vietnam ș.a.) de calamități naturale, care s-au repercutat în special asupra culturilor agricole și mai puțin asupra sectorului zootehnic, exercitînd unele influențe și asupra prevederilor de plan pe 1980 în această ramură a economiei. Tocmai de aceea orientarea investițiilor în agricultură urmărește, în bună măsură, reducerea dependenței recoltelor de condițiile climatice, precum și dezvoltarea prioritară a zootehniei.

*) Vezi „Revista economică”, nr. 15 1979, p. 25.

Tabelul nr. 1

Țara	Venitul național		Producția industrială globală		Producția agricolă		Total investiții în economia națională		Productivitatea muncii în industrie	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980
Bulgaria	105,5	105,7	105,6	106,3	110,1 ¹⁾	103,7	***	111,8	***	105,4 ²⁾
Cehoslovacia	102,6-102,8	103,7	103,7	104,0	96,1	107,2	101,6	cca. 92,0	102,9	***
R.D. Germană	104,0	104,8	104,8 ³⁾	104,7	***	100,5	104,0 ⁴⁾	100,0	104,4	104,5
Iugoslavia	106-107,0 ⁵⁾	105,0 ⁶⁾	108,0	106,0	104-105,0	103,0	***	106,0	102,5 ⁷⁾	102,5 ⁸⁾
R.P. Mongolă	***	109,0	***	111,3	***	***	***	117,8 ⁹⁾	***	105,7
Polonia	100-101,0	101,4-101,8	102,8	103-104,2	98,6	105,8	91,7	92,0	103,3 ¹⁰⁾	104,4
România	106,2	108,8	108,0	111,4	105,0	104,7-106,0	105,1	104,9	106,4	108,5
Ungaria	101-101,5	103-103,5	102,8	103,5-104,0	cca. 100,0	105-105,5	cca. 100	95-96,0	***	***
U.R.S.S.	102,0	104,0	103,4	104,5	96,0	108,8	101,0	102,7 ¹¹⁾	102,4	103,8
Vietnam	***	***	***	104,7	108,0 ¹²⁾	111,3	85,0 ¹³⁾	102,2	***	***

Notă: 1979 — realizări; 1980 — plan.

1) Producția de cereale. 2) Productivitatea muncii în economie. 3) Producția industrială marfă. 4) Total investiții în industrie. 5) Produsul social brut. 6) Volumul lucrărilor de construcții-montaj. 7) Investițiile din bugetul statului. 8) Recolta la culturile alimentare. 9) Procentul de realizare a planului pe 1979.

Sursa: Comunicatele organelor centrale de statistică din țările respective privind îndeplinirea planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1979; planurile de dezvoltare a economiei naționale a țărilor respective pe anul 1980.

Țara	Volumul transportului intern de mărfuri		Desfacerea de mărfuri prin comerțul socialist		Volumul total al comerțului exterior		Venitul real pe locuitor		Locuințe date în folosința populației (mii)	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980
Bulgaria	***	103,8	***	104,6	111,4	107,5	102,0	103,0	71,0	79,5
Cehoslovacia	101,1	102,1	103,6	103,4	110,8	cca. 107,0 ¹⁾	103,6 ²⁾	105,3 ²⁾	105,3 ²⁾	111 ³⁾
R. D. Germană	***	105,0 ⁴⁾	103,2	104,0	112,0	112,0	103,4	104,0 ²⁾	162,7 ⁵⁾	163,0 ⁶⁾
Iugoslavia	103,0 ⁷⁾	105,0	***	***	115,0 ⁷⁾	106,0 ⁸⁾	100,0	***	***	***
R. P. Mongolă	***	105,1	***	107,5	***	109,9	***	105,6 ²⁾	***	***
Polonia	***	***	108,3	105,2	108,9	109,1	102,0	101 -	cca. 320	346
România	103,7	103,7	105,8	109,3	119,1	114,8	105,7 ²⁾	109,6 ²⁾	191,1	250,0
Ungaria	101,6	peste 100,0	101,7	***	113,0 ⁷⁾	105 -	100,0	100,0	83,3	82,0
U.R.S.S.	101,0	105,3	104,2	105,1	114,0	104,7	102,0	102,9	102,5 ¹⁰⁾	109,4 ¹¹⁾
Vietnam	***	120,0 ¹¹⁾	***	114,5	***	123,0 ¹⁾	***	***	***	***

Notă: 1979 — realizări; 1980 — plan.

1) Volumul comerțului cu țările socialiste. 2) Veniturile bănești ale populației. 3) În procente, față de realizările anului precedent. 4) Exclusiv transportul maritim. 5) Inklusiv locuințele modernizate. 6) Date provizorii. 7) Volumul exporturilor. 8) Exporturile, în prețuri constante. 9) Fondul de retribuire a personalului muncitor. 10) Milioane mp. 11) Volumul transporturilor feroviare de mărfuri.

Sursa: Aceeași ca la tabelul nr. 1.

Un domeniu în expansiune neîntreruptă, reclamată de nevoile obiective crescânde ale economiei naționale a țărilor socialiste, este cel al **transporturilor de mărfuri și persoane**. În acest sens prevederile de plan pe anul în curs depășesc, de regulă (ca ritm de creștere), realizările anului 1979, înregistrând cele mai înalte amplitudini în cazul Vietnamului (+20% în transportul feroviar de mărfuri și +13% în cel fluvial), unde reconstrucția și extinderea rețelei transporturilor după unificarea țării constituie una din prioritățile economiei naționale.

Într-o măsură mai mare sau mai mică, diferitele laturi ale politicilor actuale de dezvoltare a economiei naționale a țărilor socialiste vizează — direct sau indirect — intensificarea participării acestora la diviziunea internațională a muncii (prin diversificarea potențialului lor economic și mărirea competitivității produselor pe piețele externe), extinderea relațiilor de colaborare și cooperare economică, tehnică și industrială, îmbunătățirea echilibrului balanței comerciale externe. Datele din tabelul 2 ilustrează dinamicitatea activității în domeniul **comerțului exterior** (chiar în condițiile eliminării influenței exercitate de creșterea alertă a prețurilor pe piața mondială la o serie de produse), cea mai remarcabilă realizare în acest sens — un spor de 29,2% a valorii schimburilor comerciale în 1979 față de 1978 — fiind înregistrată de R. P. Chineză. Prevederile pe anul în curs urmăresc reducerea sensibilă a decalajului înregistrat în numeroase cazuri între nivelul importurilor și cel al exporturilor, fapt care explică nivelul de regulă mai scăzut al sporurilor prevăzute (comparativ cu cele înregistrate în 1979), în condițiile unui climat puțin favorabil pentru extinderea exporturilor țărilor socialiste către alte grupuri de țări.

PERENITATEA orientării fundamentale și a țelului final al politicii economice promovate de factorii de răspundere din țările socialiste — **ridicarea continuă a nivelului de trai al populației, îmbunătățirea condițiilor sale de viață și de muncă** — își găsește oglindirea, alături de dinamica indicatorilor corespunzători incluși în tabel, și în evoluția cantitativ și calitativ ascendentă a unor componente de natură social-culturală, ca accesul la învățământ și educație, ocrotirea sănătății, condițiile de odihnă și recreere etc.

În ceea ce privește datele din tabelul 2 acestea reliefează abordarea și soluționarea complexă a acestei probleme — prin progresia cvasigenerală a veniturilor reale ale oamenilor muncii, printr-o anumită accelerare a creșterii volumului desfacerii de mărfuri către populație în 1980 față de 1979, precum și prin preocuparea față de îmbunătățirea condițiilor de locuit ale oamenilor muncii, concretizată în realizarea an de an a unui spațiu locativ tot mai amplu.

TRECÎND în revistă evoluția economiei naționale a țărilor socialiste în anii 1979—1980 nu putem omite prezentarea unor trăsături sau accente diferențiate în politica lor economică-socială, legate îndeosebi de condițiile specifice și de stadiul de dezvoltare atins de fiecare dintre ele.

Astfel, de pildă, în țările socialiste mai sărace în resurse de energie și de materii prime, în consecință puternic tributare importului acestora (în primul rând Cehoslovacia, R.D. Germană, Ungaria, Bulgaria, Cuba, dar și R.P.D. Coreeană, Polonia, România și Iugoslavia), problema unor reconstrucții în economie, aplicarea riguroasă a unui regim de economie, mobilizarea și valorificarea tuturor resurselor existente au căpătat în acești ani o prioritate absolută.

Totodată, în țările care au atins un anumit nivel de dezvoltare, pe primul plan se situează sarcina trecerii accentului de la factorii și indicatorii cantitativi ai creșterii la cei calitativi, ca principala cale de spore a eficienței producției sociale. În acest sens, în majoritatea țărilor socialiste au fost puse în aplicare programe complexe de măsuri sau chiar mecanisme economice noi, care urmăresc să pună în centrul atenției activității productive sporierea aportului de creativitate, folosirea optimă a tuturor resurselor și posibilităților de ridicare a eficienței acestei activități, de satisfacere la un nivel cât mai înalt a cerințelor beneficiarilor interni și externi.

În Uniunea Sovietică, concomitent cu concentrarea atenției asupra creșterii productivității muncii în economie, asupra intensificării producției pe baza progresului tehnico-științific, asupra perfecționării planificării și conducerii economiei naționale, în acești ani — pe baza unui amplu efort investițional și de muncă — se realizează o deplasare fără precedent a repartiției teritoriale a industriei, îndeosebi a celei grele, spre Est, în special în Siberia și Extremul Orient; se urmărește astfel atât valorificarea economică complexă a unor vaste zone bogate în resurse naturale, cât și asigurarea dezvoltării mai armonioase, mai raționale a industriei pe ansamblul teritoriului țării.

Poate nu atât de complexe, dar nu mai puțin laborioase sînt și problemele prioritare care se află în prezent pe ordinea de zi în țările socialiste cu un nivel mai scăzut de dezvoltare economică. În Albania, de pildă, accentul este pus pe dezvoltarea armonioasă a industriei și agriculturii, prin punerea succesivă în valoare a resurselor minerale existente, prin diversificarea structurală a industriei și prin ridicarea nivelului agrotehnicii în agricultură. Probleme similare, legate totodată de obiectivul unei specializări eficiente în viitor pe plan internațional, preocupă și factorii de răspundere din Republica Cuba, confruntată în prezent cu sechelele orientării de altădată către monocultură (respectiv cu dublul impact al apariției unor maladii ale trestiei de zahăr și al prețurilor mult scăzute la zahăr pe piața mondială). R.S. Vietnam, antrenată într-un amplu efort de reconstrucție și dezvoltare a economiei naționale unificate, și-a propus ca obiective prioritare pe anul 1980 extinderea producției de bunuri necesare satisfacerii cerințelor cotidiene ale populației, precum și continuarea procesului de edificare a bazei tehnico-materiale a socialismului. În ceea ce privește Laosul, în 1980 — ultimul an al planului trienal de refacere și dezvoltare a economiei sale naționale — orientarea principală o constituie întărirea relațiilor socialiste de producție în ramura net predominantă — agricultura, un sfert din familiile țărănești fiind deja cuprinse la începutul anului în cooperativele agricole. S-a trecut de asemenea la edificarea bazei necesare pentru dezvoltarea unor ramuri industriale ca energetica, prelucrarea lemnului și minierii.

În marea majoritate a țărilor socialiste 1980 este ultimul an al planurilor pe termen mediu (de regulă, cincinale) de dezvoltare a economiei naționale. De aceea, după cum se subliniază frecvent în presa acestor țări, înfăptuirea cu succes a sarcinilor pe anul în curs va însemna, pe de o parte, realizarea unor obiective majore pe termen lung, iar pe de altă parte — asigurarea premiselor favorabile abordării dinamice, cu eficiență crescândă, cu rezonanțe tot mai largi pe planul condiției umane, a unei noi etape în construcția societății socialiste și comuniste în țările respective.

Nicolae POPOV

Prognoză agricolă pentru 1980

PREVIZIUNILE Departamentului Agriculturii al S.U.A. situează recolta cerealiere a anului agricol 1979-1980 la 1,519 mrd. t, cu 3,6 la sută sub rezultatele din anul trecut. Deși diminuată pe ansamblu, recolta va înregistra creșteri la unele cereale — afirmă sursa citată. Astfel se așteaptă creșteri însemnate la producția de porumb (+ 5 mil. t) care va atinge 741,9 mil. t în total, creștere pusă în special pe seama majorărilor din S.U.A. și Europa occidentală. Recolte majore — cu circa 2 mil. t — sînt așteptate și la grâu, aceasta urmînd să însumeze 405 mil. t. În ceea ce privește țările nesocialiste, creșteri mai importante sînt așteptate să se înregistreze în S.U.A., în țările vest-europene și Australia. Recolta mondială de orez este estimată la 372 milioane tone. La soia și alte oleaginoase totalul producției este prevăzut să ajungă la 180 mil. t cu recolte mai bune față de anul trecut în S.U.A. și Brazilia.

Estimări majorate sînt avute în vedere și la producția mondială de bumbac — în special în S.U.A., China și Pakistan care ar urma să ajungă la cifra record de 65,1 milioane baloturi.

Polonia — relații cu țări în curs de dezvoltare

POLONIA întreține relații economice cu peste 100 de țări în curs de dezvoltare. În cadrul schimburilor comerciale, un loc important îl dețin instalațiile complete, numărul obiectivelor livrate de Polonia pînă în prezent depășind 200.

Un domeniu important de colaborare îl constituie cooperarea în producție, printre acțiunile prioritare înscrîndu-se cele cu Algeria — construcția de traulere; Egipt — asamblarea de autoturisme și autofurgonete, televizoare, producerea de excavatoare; Brazilia — fabrici de aglomerare a cărbunelui; cu Columbia, Thailanda și Indonezia — asamblarea de autoturisme. Polonia participă, de asemenea, la acțiuni de valorificare a resurselor naturale, prin cercetările geologice, construirea de mine și întreprinderi de prelucrare, acordarea de asistență și documentații tehnice. Noi posibilități sînt avute în vedere în industria minieră, chimică, construcții industriale, de mijloace de transport — posibilități incluse de guvernul polonez într-un program special, pe 10 ani, de dezvoltare a relațiilor cu aceste țări.

În prezent, Polonia are 22 societăți mixte

comerciale, de producție și consultanță cu parteneri din țări în curs de dezvoltare, printre care se numără Brazilia, Venezuela, Ghana, Indonezia, Kenya, Liban, Nigeria, Peru, Singapore, Turcia, Sri Lanka.

Creștere de prețuri la îngrășăminte

LUIND ca bază anul 1970, indicele mediu al prețurilor la îngrășăminte pentru țările membre ale C.E.E. a atins nivelul de 277 în 1979. Perioada celor mai masive creșteri de prețuri (39 la sută) este apreciată ca fiind în anii 1974—1975, pe fondul creșterii bruste a prețurilor la petrol.

Pe de altă parte, și în ce privește aprovizionarea cu materii prime destinate fabricării îngrășămintelor au început să apară dificultăți. Astfel, încă din 1977 gradul de autoaprovizionare cu fosfați atingea nivelul de numai 11,5 la sută din necesități. În schimb, se pare că Piața comună dispune de cantități suficiente de îngrășăminte potasice, cantitățile produse de Franța și R.F.G., fiind în măsură să compenseze deficitul celorlalte țări membre ale C.E.E. În ce privește producția de îngrășăminte azotoase, se scotează pe producții ridicate în Belgia, Olanda, Luxemburg.

Orientări în dezvoltarea economică

Jamaica: independență economică prin industrializare

ÎN EVOLUȚIA economică a Jamaicai se fac remarcabile eforturile constante întreprinse în ultimii ani pentru valorificarea resurselor naturale ale țării, în scopul dezvoltării și diversificării economiei și al consolidării pe această cale a independenței naționale. Potrivit programului guvernamental de investiții, pe perioada 1978—1982, principalele sectoare beneficiare urmează a fi industriile extractivă, prelucrătoare și agricultura.

În condițiile în care bauxita reprezintă principala bogăție minieră a țării (rezerve de 1520 mil. tone, aproximativ 10% din totalul rezervelor mondiale), prioritățile sînt orientate cu precădere spre sporirea producției și spre dezvoltarea capacităților interne de prelucrare în alumina și bauxitei. În acest sens, principalul proiect se referă la construirea în provincia South Manchester a unei uzine de alumina, cu o capacitate de 544 200 tone pe an, care va fi integral controlată de stat.

Industria prelucrătoare (exclusiv industria de prelucrare a bauxitei) participă, în prezent, cu 17% la formarea produsului intern brut al țării, tendința care se manifestă în ultimii ani fiind de orientare spre producția de produse intermediare și produse finite cu destinație productivă. Potrivit Programului național de dezvoltare a producției industriale, se urmărește: crearea, pînă în 1983 a 40 000 locuri noi de muncă; reactivarea investițiilor în industria prelucrătoare, accentul punîndu-se pe întreprinderile care produc pentru export și care vor beneficia de o serie de stimulente; creșterea în final, în perioada 1978—1982, a volumului producției industriale cu 10%, ceea ce va permite sporirea cu 30% pe an a exporturilor de produse prelucrate.

Și în sectorul agricol (care concentrează peste 35% din forța de muncă a țării și participă într-o proporție de 7% la formarea produsului intern brut), o preocupare curentă o constituie modernizarea activității în vederea creșterii nivelului producției atât la culturile de bază destinate consumului intern, cit și la cele de export.

În ce privește exportul, un accent deosebit se pune în ultimii ani pe oferirea de produse netradiționale. Ca urmare, încă din 1978 ponderea produselor prelucrate în totalul exporturilor țării depășea 22%.

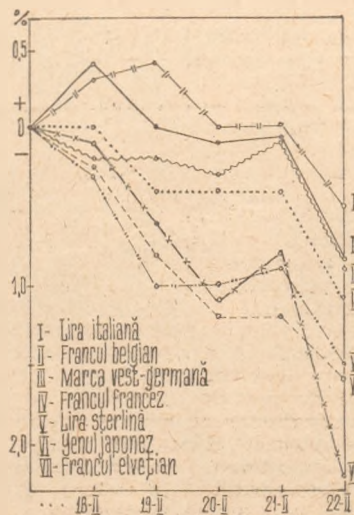
Între România și Jamaica au fost stabilite, în 1979, relații diplomatice, cu această ocazie cele două țări exprimîndu-și convingerea asupra existenței posibilităților și interesului reciproc de a dezvolta colaborarea și conlucrarea pe plan economic, tehnico-științific și cultural.

Rodica Maria RĂDULESCU

EVOLUȚII MONETARE

În săptămîna 18—22 februarie, dolarul S.U.A. a continuat să înregistreze o depreciere în ritm alert față de restul valurilor occidentale, evoluție datorată în principal continuării creșterii în ritm accentuat a dobînzilor pe piața internă din S.U.A. Un alt element caracteristic acestui interval a fost dat de accentuarea presiunilor centrifuge în cadrul sistemului monetar vest-european care, au determinat intervenții importante din partea băncilor centrale ale țărilor membre pentru menținerea monedelor lor în cadrul marjelor de fluctuație stabilite.

Lira sterlină a înregistrat un recul continuu, pînă la închiderea de 2,2690 dolari / 1 liră situată cu 1,5% sub cursul de referință și care a reprezentat totodată și nivelul minim al săptămîinii. Francul elvețian a fost susținut prin intervenții și alte măsuri între care bonificarea dobînzilor creditoare la depunerile în franci elvețieni ale nerezidenților, fără a se putea stopa însă tendința sa descendentă în raport cu restul valurilor occidentale. Francul elvețian a înregistrat la închiderea de 1,6615 franci/1 dolar o depreciere de circa 2,2% față de închiderea de referință. Marca vest-germană a înregistrat, la închiderea mai ales, un recul mai accentuat situîndu-se la cursul de 1,7590 mărci/1 dolar cu circa 0,9% sub nivelul anterior, dar a continuat să ocupe o poziție confortabilă în cadrul sistemului monetar vest-european. Francul belgian cu toate că s-a situat la închiderea de 28,60 franci pentru un dolar cu circa 0,9% sub nivelul de referință a fost supus permanent unor presiuni „a la baisse” care au necesitat intervenții repetate în favoarea sa. Francul fran-

cez a înregistrat în majoritatea intervalului o depreciere moderată față de dolarul S.U.A. care s-a accentuat brusc vineri, după publicarea deficitului de 4,6 miliarde franci al balanței comerciale. Moneda franceză a atins un nivel de 4,12 franci/1 dolar situat cu peste 1% sub cursul de referință. Lira italiană a continuat să se afle pe o poziție conducătoare și, după ce s-a situat majoritatea intervalului peste nivelul de referință a înregistrat în final o depreciere de numai 0,5% la un curs de 812 lire/1 dolar. Majorarea cu 1% a taxei scontului în Japonia fixată la 7,25% pare a nu fi fost suficientă pentru a determina o creștere a dobînzilor interne care să contribuie la frînarea deprecierei yenului. La închiderea de 247 yen/1 dolar moneda japoneză a fost cu circa 1,6% sub cursul de referință.

Dobînzile la eurodepozitele pe perioade de șase luni au înregistrat o creștere în eurodolarul S.U.A. situîndu-se la circa 16,4875% și au fost de circa 5,4375% la eurofranci elvețieni și 9,125% la euromărcile vest-germane.

După maximele înregistrate în săptămîna precedentă, prețul aurului a înregistrat o scădere continuă, ultimul fixing al intervalului fiind stabilit la 630,00 dolari/uncia de aur fin.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 18—22 II, luîndu-se ca bază cursurile din 15 II a.e.

Mutații în domeniul decontărilor internaționale

CRIZA ECONOMICĂ și cea energetică, amplele creșteri de prețuri înregistrate pe piața mondială (înainte de toate la petrol și alți purtători de energie) au determinat mutații considerabile în structura regională a decontărilor internaționale, influențând în mod dife-

petroliere), țările capitaliste dezvoltate au reușit să reechilibreze într-un timp relativ scurt balanțele lor comerciale și de plăți curente. În perioada examinată țările membre ale O.P.E.C. au cunoscut o creștere spectaculoasă a soldului activ al ambelor balanțe, imediat după fiecare majorare însemnată a prețurilor la petrol, excedentele respective manifestând apoi tendința de epuizare treptată.

Celelalte țări nesocialiste în curs de dezvoltare înregistrează însă un deficit

(miliarde dolari)

Anul	Țările membre ale O.C.D.E.		Țările membre ale O.P.E.C.		Celelalte țări în curs de dezvoltare	
	soldul balanței comerciale	soldul balanței de plăți externe	soldul balanței comerciale	soldul balanței de plăți externe	soldul balanței comerciale	soldul balanței de plăți externe
1973	+8,2	+9,5	+21,5	+ 0,8	- 7,5	- 7,0
1974	-26,2	-27,2	+77,0	+59,2	-23,5	-24,5
1975	+5,5	+0,2	+49,5	+27,2	-38,5	-38,5
1976	-17,2	-18,7	+65,0	+37,0	-25,0	-26,0
1977	-23,2	-27,5	+61,5	+31,5	-23,5	-24,0
1978	+3,7	- 0,7	+45,5	+11,0	-34,0	-34,0

Sursa : „Cahiers français”, nr. 191/1979

rențiat balanțele comerciale și cele de plăți curente.

Datele tabelului de mai sus evidențiază că, deși au fost afectate atât în 1974 cât și în 1978 (iar în 1979 au trebuit să facă față unei noi creșteri sensibile a prețurilor la petrol și produsele

permanente, care — deși oscilează de la an la an în sumă globală — se accentuează totuși în cazul ambelor balanțe, ducând la agravarea situației financiare. și așa precare, a țărilor respective, la creșterea continuă a datoriei lor externe.

Bulgaria : ridicarea agriculturii pe o treaptă superioară

AGRICULTURA joacă un rol important în cadrul economiei bulgare : contribuția producției agricole (în stare brută sau transformată) la formarea venitului național este de 25%, la fondul global de mărfuri de 45%, iar la exporturi — de 30%. De-a lungul anilor, producția agrară a cunoscut un continuu proces de intensificare, ceea ce a condus la creșterea de circa 7 ori a productivității muncii comparativ cu nivelul antebelic, iar volumul producției furnizate de acest sector al economiei a crescut de 2,8 ori.

Un aport însemnat la ridicarea permanentă a agriculturii l-a adus crearea Complexului național agroindustrial, care cuprinde în prezent 274 de complexe agroindustriale, 10 complexe industriale-agrar și 8 complexe științifico-productive. Noul sistem de organizare și de conducere a agriculturii bulgare asigură premisele pentru extinderea concentrării și specializării producției, aplicarea pe scară tot mai largă a tehnologiilor industriale, realizarea unei interdependențe mai strinse între cercetarea științifică și practică. Este vorba de un nou tip de complex economic, edificat pe baza regroupării benevole a unor or-

ganizații cooperatiste și de stat cu caracter economic, de cercetare și implantare a rezultatelor acesteia, de aprovizionare, de achiziții, comerciale etc.

Modern și „clasic” în captarea energiei solare

CERCETAREA în domeniul captării și transformării energiei solare realizează progrese rapide, astfel încât tehnologii considerate până nu demult ca fiind cele mai avansate, devin — fără voia lor — „clasice”. Aceasta este, de pildă, evoluția celulelor fotovoltaice pe bază de siliciu, care permit convertirea energiei solare în electricitate, cu un randament de 24%, și care și-au demonstrat calitățile, între altele, în alimentarea cu energie a sateliților artificiali.

După opinia cercetătorilor de la Institutul Fraunhofer pentru fizica corpurilor solide (din R.F.G.), ele vor fi concurate cu succes în perspectivă de instalații bazate pe plăcuțe de plexiglas colorate în infraroșu, oranj și galben. De proporții mai reduse decât cele cu celule fotovoltaice pe bază de siliciu, aceste instalații, cu un randament de convertire până la 30%, folosesc energia solară și pe vreme cu cer înorat. Se apreciază că o instalație solară de acest gen, destinată satisfacerii nevoilor casnice de energie, ar putea furniza dublul producției de energie a unei instalații „clasice”. Rămâne de rezolvat un factor important — costul instalației, cercetătorii sperând să reducă nivelul acestuia la o marcă vest-germană per watt de putere instalată.

Microelectronica și ridicarea eficienței producției

DUPĂ APRECIEREA specialiștilor, introducerea pe scară largă în procesele industriale a microaparaturilor electronice (îndeosebi a microprocesoarelor), a sistemelor electronice compacte, care necesită investiții relativ reduse, permite reducerea apreciabilă a cheltuielilor de muncă manuală și ridicarea eficienței economice a producției. Ținând seama de acest lucru, precum și de necesitatea acută de sporire a competitivității industriei engleze, guvernul britanic a elaborat și a pus în aplicare un program de ajutorare (sub formă de subsidii și credite rambursabile) de către stat a inițiativelor în domeniul respectiv, în special a celor provenind de la întreprinderile mici și mijlocii.

Se consideră că cerința obiectivă a conducerii și controlului complex al proceselor din industria prelucrătoare poate fi realizată în practică cu ajutorul sistemelor bazate pe microprocesoare și al trecerii de la controlul vizual de către operator la cel efectuat de mașinile electronice. Scopul final al ansamblului măsurilor care pot face obiectul finanțării de către stat (cum sînt elaborarea unor sisteme bazate pe microprocesoare, aplicarea acestora în industrie, pregătirea cadrelor tehnice necesare ș.a.) îl constituie îmbunătățirea calității producției finite a industriei engleze.

S.U.A.: creșterea nominală și scăderea reală a salariilor

UNUL DINTRE STUDIILE efectuate de Ministerul muncii din S.U.A. asupra evoluției nivelului salariilor oamenilor muncii din această țară, ale cărui concluzii au fost publicate în revista **Monthly Labour Review** (nr. 9/1979), relevă — între altele — dinamici diferențiate ale acestora pe diferite ramuri de activitate sau profesii, precum și erodarea tot mai puternică a salariilor nominale sub efectul intensificării creșterii inflaționiste a prețurilor la bunuri și servicii.

Astfel, salariul orar nominal s-a majorat în 1978, față de nivelul său din 1977, cu 8,3% în rețeaua comercială și în industria prelucrătoare, cu 8,3% în transporturi, cu 7,8% în construcții și cu 6,7% în sectorul prestărilor de servicii. Cele mai mari sporuri de salarii a înregistrat personalul de deservire (+8,7%), urmat de persoanele care depun mai ales o muncă fizică (+8,2%) și de angajații care prestează munci intelectuale + 7,2%). Dacă însă, se ține cont de creșterea prețurilor, de sporirea contribuției oamenilor muncii la constituirea fondului de stat pentru asigurări sociale și de majorarea ratelor impozitului pe venit, rezultă — apreciază specialiștii — că salariul mediu săptămânal real a scăzut de fapt cu 3% în 1978, comparativ cu anul precedent.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 9 din 29 februarie 1980

— Un amplu și mobilizator program de acțiune pentru realizarea planului (Stere Gioga) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

— Intensificarea activității pentru înfăptuirea unui nou salt în dezvoltarea agriculturii (Ilic O. Popescu) 5

— Producția fizică — la nivelul sarcinilor de plan (Gh. Drăghici) 7

— Planul de investiții. Concentrarea eforturilor pe obiectivele principale (Gh. Ruscanu) 8

— Construcțiile de mașini — o contribuție importantă la realizarea planului de export (Gh. Petrescu) 9

— Folosirea rațională a ambalajelor (Vasile Pănescu) 11

— Reflecții. Roboții industriali, o nouă tehnologie (I) (I. Crișan) 12

— În întâmpinarea alegerilor de deputați de la 9 martie

• Urbanizarea — componentă însemnată a îmbunătățirii calității vieții (Adrian Leucuția) 13

• O nouă și importantă etapă în procesul creșterii economice (dr. Angelica M. Vrabie) 15

— Noi beneficiari ai majorării retribuțiilor (Lili Schuster) 17

CONDUCERE • ORGANIZARE

— Aspecte organizatorice ale problematicei energeticii industriale (Titus Berinde) 18

TEORII • IDEI

— 6 martie 1945. Încununare a luptelor revoluționar-democrate ale maselor populare (conf. dr. Ion Ardeleanu) 20

— Gîndirea economică contemporană referitoare la eficiența progresului tehnic (II) (M. Horovitz, Gh. Zaman, St. Sandu, M. Ciomara, I. Resteman, M. Pop) 22

— Școli • curente • economiști. Ipoteze ale inflației în gîndirea occidentală (I) (prof. dr. A. D. Albu) 24

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

— Politica P.C.R. de dezvoltare a agriculturii (conf. dr. Heana Stănescu) 26

ECONOMIE MONDIALĂ

— Țări socialiste. Progrese continue în dezvoltarea și modernizarea economiei (1979—1980) (Nicolae Popov) 28

— Tendințe-conjuncturi 30

— Mondorama 31

ÎN SUPLEMENTUL NUMARULUI:
Curier economic-legislativ

IN THIS ISSUE

- An ample and mobilizing programme of action for fulfilling the plan (Stere Gioga) 2
- A new and important stage in the process of economic growth (Dr. Angelica M. Vrabie) 15
- Organizing aspects of the industrial energetic problem (Titus Berinde) 18
- 1945. March 6. Crowning-piece of the revolutionary-democratic fighting of the popular masses (Reader dr. Ion Ardeleanu) 20
- Contemporary economic thought on the efficiency of the technical progress (II) (M. Horovitz, Gh. Zaman, St. Sandu, M. Ciomara, I. Resteman, M. Pop) 22
- Schools • trends • economists. Hypostasis of the inflation in the Western thought (I) (Prof. Dr. A. D. Albu) 24
- Socialist countries. Steady progress in developing and modernizing the economy 1979—1980 (Nicolae Popov) 28

DANS LE NUMERO

- Un programme d'action ample et stimulant pour accomplir le plan (Stere Gioga) 2
- Une nouvelle et importante étape dans le processus de la croissance économique (dr. Angelica M. Vrabie) 15
- Aspects d'organisation de la problematique energetique industrielle (Titus Berinde) 16
- Le 6 mars 1945. Couronnement des luttes revolutionnaires democratiques des masses populaires (maitre de conferences dr. Ion Ardeleanu) 20
- Le pensée économique contemporaine au sujet de l'efficace du progrès technique (II) (M. Horovitz, Gh. Zaman, St. Sandu, M. Ciomara, I. Resteman, M. Pop) 22
- Ecoles - courants-économistes. Hypostases de l'inflation dans pensée occidentale (I) (prof. dr. A. D. Albu) 24
- Les pays socialistes. Progrès continu dans le développement et la modernisation de l'économie (1979—1980) (Nicolae Popov) 28

ВЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Обширная и мобилизующая программа действий для выполнения плана (Стере Джюга)..... 2
- Новый и важный этап в процессе экономического роста (др. Анджелика М. Врание)..... 15
- Организационные аспекты проблематики присущей промышленной энергетике (Титус Беринде) 18
- 6 марта 1945 г. Увенчание революционно-демократической борьбы народных масс (ст. преп. влс. шк. др. Ион Арделейну).... 20
- Современное экономическое мышление касательно эффективности технического прогресса (II) (М. Хоровиц, Г. Заман, Шт. Санду, М. Чумара, И. Рестеман, М. Поп)..... 22
- Школы • течения • экономисты • Представления об инфляции в мышлении на Западе (I) (проф. др. А. Д. Албу)..... 24
- Социалистические страны. Постоянный прогресс в развитии и модернизации экономики (1979—1980) (Николае Попов)..... 28

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămînal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25. 71131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.I.A.P.: nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1. București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

MĂRTIȘOR '80

În martie, alături de tradiționalul mărtișor, oferiți celor dragi cadouri utile și atragătoare!

Magazinele și punctele de desfășurare ale comerțului de stat vă oferă un bogat și variat sortiment de articole ce pot constitui cadourile: broșe, inele, brățări și cercei din metal cizelat, simplu sau ornate cu strasuri, coliere de diferite forme și culori, mărgelile tip "roquailles", poșete din atlas cu garnituri de mărgelă și paiele sau din antilopă cu garnituri de strasuri, produse cosmetice

din gamă: BELLATRIX, MARGARETA, APRIL, DERMIN, colonie EVA 1002, EVA Sublim, EVA Perfect, parfumuri din 25, 50, 75, 100, eșarfe, baciuri, rochii din jersă tricotată, umbrele rabatabile sau rabatabile cu deschidere automată, taioare din stofe, în cărouri, bluze tricotate noi sau imprimare.

ȘI NU AMINĂȚI!

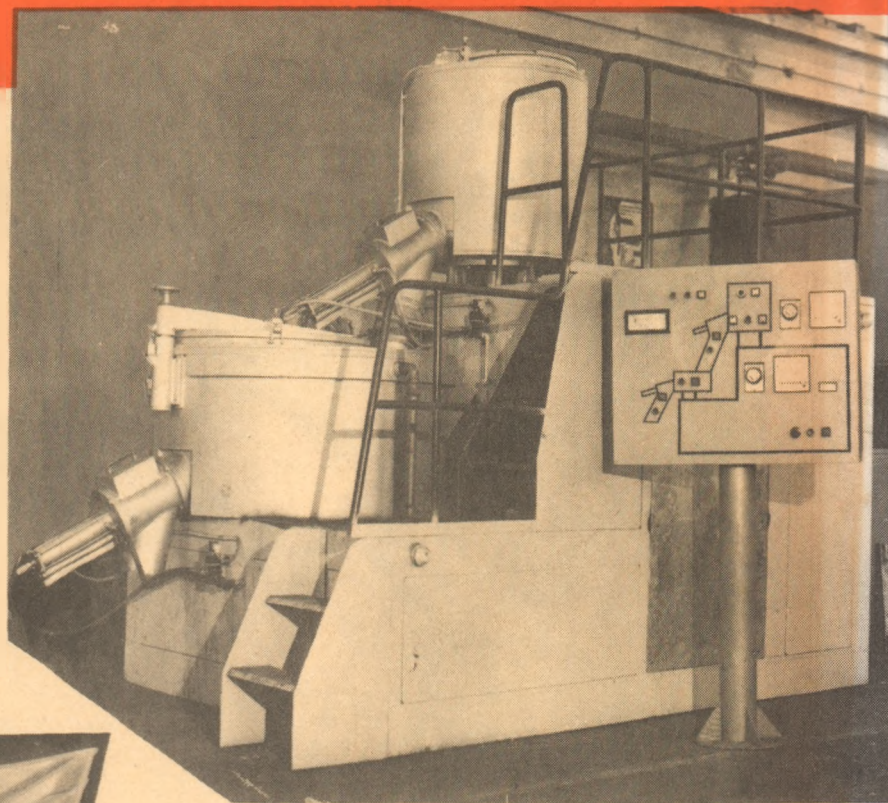
Vizitați din timp magazinele comerțului de stat unde veți găsi și alte numeroase obiecte, la fel de utile și atragătoare.

UN PRODUS MARCAT „PRODCOMPLEX“ —
G. MUREȘ, UN PRODUS PENTRU FIECARE CASĂ!

„PRODCOMPLEX“ — Tg. Mureș,

str. Gh. Doja nr. 177,

tel. 3 0107 — telex 6 52 42

produce o bogată și variată gamă de produse destinate diverselor ramuri:

- mașini de sudat saci din material plastic
- prese pentru vulcanizat
- malaxoare
- diverși recipienți sub presiune
- Produse pentru industria electrotehnică și telecomunicații
- cordoane pentru aparate telefonice
- cordoane pentru aparate de radio și televizoare
- cordoane pentru diverse aparate electrocasnice
- conducte flexibile pentru conexiuni în execuție plată, pentru producția de radio și TV, panouri de comandă ș.a.
- Produse prelucrate din polietilenă, polistiren, PVC și produse armate cu fibre de sticlă
- dibluri CFR
- cutii farmaceutice
- dopuri pentru industria alimentară și farmaceutică
- bănci și scaune pentru mijloacele de transport în comun
- apărătoare noroi
- uși
- ansamble, subansamble și părți de caroserii pentru industria de transporturi
- Produse din cauciuc
- benzi transportoare
- garnituri tehnice
- tălpi pentru industria de încălțăminte
- covorașe auto
- Diverse alte produse destinate industriei bunurilor de larg consum.
- sticlărie pentru ambalaj
- sticlărie artizanală
- flacoane din sticlă pentru industria de cosmetică
- covoare lucrate manual
- țesături din bumbac pentru fete de masă, servetele și rucsacuri